

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI INSPEKTORAT
10000 ZAGREB – Petračićeva 4

**IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNOG INSPEKTORATA
U 2011. GODINI**

KLASA: 023-01/12-01/2
URBROJ: 556-04-12-49

Zagreb, svibanj 2012. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	- 4 -
1.1. Ovlasti i zadaće.....	- 4 -
1.2. Ustrojstvo	- 4 -
1.3. Strateško planiranje poslovanja.....	- 5 -
2. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA FINACIJSKOG PLANA ZA 2011. GODINU.....	- 6 -
2.1. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine	- 7 -
3. NAPLATA PRIHODA DRŽAVNOG PRORAČUNA U 2011. GODINI	- 9 -
4. MATERIJALNO TEHNIČKI UVJETI RADA	- 10 -
4.1. Nabava računalne opreme	- 10 -
4.2. Razmjena podataka s drugim tijelima	- 11 -
4.3. Razvoj aplikacije eOčevidnik, on-line prijave (ePrijave) i obrasci (eObrasci).....	- 11 -
5. PREGLED DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	- 12 -
5.1. Aktivnosti stručnog osposobljavanja i edukacija	- 16 -
6. SURADNJA S DRUGIM TIJELIMA.....	- 18 -
7. PROVEDBA GODIŠNJEG PLANA RADA.....	- 24 -
8. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU RADA I ZAŠTITE NA RADU	- 25 -
8.1. Inspektori rada.....	- 25 -
8.2. Djelovanje inspektora rada u područnim jedinicama Inspektorata	- 28 -
8.2.1. <i>Analiza rezultata rada inspektora rada - prvostupanjski postupak</i>	- 28 -
8.3. Značajne pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora inspektora rada.....	- 31 -
8.3.1. <i>Područje radnih odnosa</i>	- 31 -
8.3.2. <i>Područje zaštite na radu</i>	- 33 -
8.4. Djelovanje inspektora rada u sjedištu Inspektorata	- 34 -
8.5. Ocjena stanja u radu inspektora rada.....	- 35 -
8.6. Prijedlog mjera	- 36 -
9. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU PROMETA ROBE I USLUGA	- 37 -
9.1. Gospodarski inspektori.....	- 37 -
9.2. Djelovanje gospodarskih inspektora u područnim jedinicama Inspektorata-prvostupanjski postupak	- 37 -
9.2.1. <i>Rezultati nadzora u području djelatnosti trgovine</i>	- 38 -
9.2.2. <i>Rezultati nadzora iz područja zabrane i sprečavanja neregistrirane djelatnosti</i> ..	- 39 -
9.2.3. <i>Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu</i>	- 40 -
9.2.4. <i>Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti</i>	- 41 -
9.2.5. <i>Rezultati nadzora u području energetske djelatnosti</i>	- 41 -
9.2.6. <i>Rezultati nadzora iz područja posredovanja u prometu nekretnina</i>	- 42 -

9.2.7. Rezultati nadzora iz područja Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.....	- 42 -
9.2.8. Zaštita potrošača.....	- 43 -
9.2.8.1. Zaštita ekonomskih interesa potrošača	- 44 -
9.2.8.2. Zaštita zdravlja i sigurnosti potrošača.....	- 45 -
9.2.8.3. Rezultati kontrole kakvoće hrane	- 50 -
9.2.9. Rezultati nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda..	- 52 -
9.2.10. Rezultati nadzora zabrane prodaje i usluživanja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina.....	- 53 -
9.2.11. Rezultati kontrole zaštite znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba, zaštiti intelektualnog vlasništva - industrijskog oblička, žigova, umnožavanje i reproduciranje glazbenih videa i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i video kazetama, računalnih programa.....	- 54 -
9.2.12. Rezultati nadzora u području ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu te prijave i odjave turista, obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe	- 56 -
9.3. Značajnije pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora gospodarskih inspektora.....	- 60 -
9.4. Djelovanje gospodarskih inspektora u sjedištu Inspektorata.....	- 62 -
9.5. Ocjena stanja u radu gospodarskih inspektora	- 62 -
9.6. Prijedlog mjera	- 63 -
10. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU ELEKTROENERGETIKE, RUDARSTVA I OPREME POD TLAKOM.....	- 64 -
10.1. Područje nadzora elektroenergetike i elektroenergetski inspektori.....	- 64 -
10.1.1. Analiza rezultata rada elektroenergetskih inspektora.....	- 65 -
10.1.2. Djelovanje elektroenergetskih inspektora u sjedištu Inspektorata.....	- 67 -
10.2. Područje nadzora rudarstva i rudarski inspektori	- 68 -
10.2.1. Analiza rezultata rada rudarskih inspektora.....	- 68 -
10.2.2. Djelovanje rudarskih inspektora u sjedištu Inspektorata.....	- 70 -
10.2.3. Značajnije pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora rudarskih inspektora	- 71 -
10.3. Područje nadzora opreme pod tlakom i inspektori opreme pod tlakom.....	- 72 -
10.3.1. Analiza rezultata rada inspektora opreme pod tlakom	- 72 -
10.3.2. Djelovanje inspektora opreme pod tlakom u sjedištu Inspektorata	- 73 -
11. PRAVNI POSLOVI I UNAPRJEĐENJE RADA INSPEKTORA KROZ KONTROLNO- INSTRUKTIVAN NADZOR.....	- 74 -
12. RAD POVJERENSTVA ZA ŽALBE DRŽAVNOG INSPEKTORATA	- 76 -
13. UNUTARNJA REVIZIJA I FINANCIJSKO UPRAVLJANJE I KONTROLA.....	- 80 -
13.1. Analiza rezultata rada unutarnjih revizora	- 81 -
13.2. Financijsko upravljanje i kontrola u Državnom inspektoratu	- 82 -
14. PROVEDBA ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA I ODNOSI S JAVNOŠĆU	- 82 -
15. ZAKLJUČAK.....	- 84 -
PRILOZI.....	- 85 -

1. UVOD

Godišnje izvješće Državnog inspektorata za 2011. godinu sadržajno obuhvaća: ustrojstvo Državnog inspektorata, pregled strukture zaposlenih državnih službenika i namještenika s ostvarenim aktivnostima stručnog osposobljavanja i edukacije, obrazloženje izvršenja financijskog plana za nastavu godinu i informacije o ostvarenim naplatama prihoda u Državni proračun, materijalno – tehničkim uvjetima poslovanja, suradnju s drugim tijelima državne uprave kroz obavljanje zajedničkih nadzora i zajedničkog djelovanja na pozitivnu promjenu zakonske regulative. Prikazuje i detaljnu analizu ostvarenja Plana rada u 2011. godini kroz značajnije brojčane pokazatelje o radu inspektora, primjenu propisa shodno područjima nadležnosti pojedine vrste inspektora, informacije o poduzetim sankcijama zbog nepoštivanja propisa i ključnim prijedlozima za ostvarivanje veće efektivnosti i efikasnosti u radu inspektora sa svrhom ostvarenja ciljeva poslovanja.

1.1. Ovlasti i zadaće

Državni inspektorat (dalje u tekstu: Inspektorat) je u organizacijskoj strukturi državnih tijela - središnje tijelo državne uprave, točnije državna upravna organizacija koja je utemeljena s ciljem obavljanja inspeksijskog nadzora, u regulativno propisanim upravnim područjima.

Upravna područja koja nadzire Inspektorat, kod pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj propisana su Zakonom o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, br. 116/08., 123/08. i 49/11.), dok je daljnja razrada nadziranih upravnih područja obuhvaćena posebnim zakonima. U Zakonu o Državnom inspektoratu navode se slijedeća područja nadležnosti inspektora Inspektorata: područje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika kod poslodavca, regulacija odnosa između poslodavca i radnika, pitanja iz područja djelatnosti trgovine, obrta, samostalnih djelatnosti, ugostiteljske djelatnosti, djelatnosti pružanja usluga u turizmu, obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe, područje rudarstva, elektroenergetike, opreme pod tlakom te druga područja koja su uređena posebnim zakonima, a čiji se prikaz nalazi u nastavku teksta.

Stratešku politiku Inspektorata kreira glavni inspektor u suradnji sa užitim članovima kolegija (zamjenikom i pomoćnicima), a za realizaciju učinkovitosti svog rada neposredno odgovara Vladi Republike Hrvatske.

1.2. Ustrojstvo

Inspektorat kao središnje tijelo državne uprave, ustrojen je Zakonom o unutarnjem ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave („Narodne novine“, br. 119/03., 30/04., 134/04., 22/05., 44/06., 5/08., 27/08., 77/09. i 145/10.), a Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata („Narodne novine“ br. 66/05., 42/06. i 127/07.) uređeno je njegovo unutarnje ustrojstvo. Uredbu je donijela Vlada Republike Hrvatske, a Pravilnik o unutarnjem redu donio je glavni inspektor.

Ustrojstvo Državnog inspektorata utvrđeno je već u Zakonu o Državnom inspektoratu, na način da su najviše ustrojstvene jedinice – služba nadzora u području rada i zaštite na radu, služba nadzora u području prometa robe i usluga, služba nadzora u području elektroenergetike,

rudarstva i opreme pod tlakom, kao i područne jedinice smještene u: Zagrebu, Osijeku, Rijeci, Splitu i Varaždinu. Svaka područna jedinica ima svoje ispostave, a sveukupno je 39 ispostava.

Za stručnu potporu svim područnim jedinicama kroz definiranje strateških ciljeva poslovanja, planiranje njihova operativnog provođenja u područnim jedinicama i ispostavama, izradu godišnjih planova rada i davanje egzaktnih naputka za primjenu zakonske regulative iz nadležnosti Inspektorata - zaduženo je sjedište Inspektorata. U sjedištu su organizacijski ustrojene tri inspeksijske službe poslovanja: Služba nadzora u području prometa robe i usluga, Služba nadzora u području rada i zaštite na radu i Služba nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i opreme pod tlakom i tri potporne službe: Služba za pravne poslove, Služba za upravljanje ljudskim resursima i Služba općih poslova koje osiguravaju kvalitetu provođenja inspeksijskog nadzora. Osim navedenih službi, u sjedištu su ustrojene i posebne ustrojstvene jedinice - Kabinet glavnog inspektora, Odjel za unutarnju reviziju, Odjel unutarnjeg nadzora i Odjel za europske integracije.

Krajem 2011. godine Inspektorat je započeo s pripremanjima za promjenu svog unutarnjeg ustroja, kako bi postojeće organizacijske jedinice bile u skladu s Uredbom o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave („Narodne novine“, br. 154/11). Promjena ustrojstvenih jedinica donijet će racionalizaciju radnih mjesta kroz smanjenje broja izvršitelja te, najključnije - optimizaciju poslova u okviru postojećih radnih mjesta. To će dati veći značaj određenim poslovima i dovesti do veće kvalitete svih radnih procesa, s ciljem ostvarenja ISO standarda za kvalitetu.

U izvještajnom razdoblju Inspektorat je napravio i svoj prvi Akcijski plan promjena zakonske regulative. Istim se na osnovu inspektorske prakse, obuhvatila dugogodišnja potreba za izmjenama određenih odredbi zakona iz nadležnosti Inspektorata.

1.3. Strateško planiranje poslovanja

Nakon što je tijekom 2010. godine Inspektorat definirao svoju viziju:

VIZIJA

„Pridonosit ćemo stvaranju povoljnog gospodarskog okruženja koji se temelji na jednakim uvjetima tržišnog natjecanja gospodarskih subjekata, zaštititi potrošača i radnika te povećanju kvalitete života i zaposlenosti u Republici Hrvatskoj.“

i misiju:

MISIJA

„Misija Državnog inspektorata je provođenje nepristrane, pravedne, brze i učinkovite kontrole primjene zakona i drugih propisa obavljanjem kontinuiranih inspeksijskih nadzora gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske, uz racionalnu potrošnju proračunskih sredstava, ekološku osviještenost i zadovoljstvo svih dionika.“

poslovanja, te definirao svoje strateške ciljeve (jedan opći i šest posebnih, u skladu s uputama Ministarstva financija o izradi strateških planova za razdoblje 2011.-2013.), u 2011. godini započeo je s provedbom svojih strateških ciljeva donesenih Strateškim planom 2011. – 2013.

U skladu sa strateškim ciljevima poslovanja donesen je i *Plan rada Državnog inspektorata za 2011. godinu* (dalje u tekstu: Godišnji plan rada).

Kako bi isti operativno omogućio provođenje strateških ciljeva kroz zadane načine ostvarenja, prije donošenja Godišnjeg plana rada Inspektorat je proveo potrebne aktivnosti za osiguranje praćenja pokazatelja načina ostvarenja putem aplikativnog rješenja eOčevidnik (eOčevidnik gospodarskog inspektora, eOčevidnik inspektora rada, eOčevidnik inspektora zaštite na radu, eOčevidnik elektroenergetskog inspektora, eOčevidnik rudarskog inspektora i eOčevidnik inspektora opreme pod tlakom). Promjene su se prvenstveno odnosile na realizaciju elektronskog očevidnika inspektora koji su još uvijek papirnato vodili svoju evidenciju te na unos inspeksijskih nadzora u suradnji s drugim tijelima.

Tijekom izvještajnog razdoblja Inspektorat je ispunio i svoje obveze u izvješćivanju Ministarstva financija o ostvarenju strateškog plana u 2011. godini. Prvo izvješće napravljeno je na polugodišnjoj razini (razdoblje od 1.01. – 30.06.2011. godine), a drugo izvješće napravljeno je za kompletnu izvještajnu 2011. godinu.

S obzirom na utjecaj cjelokupne gospodarske situacije u Hrvatskoj, Europi pa i šire, na ponašanje tržišta roba, usluga i rada, strateški ciljevi Inspektorata - otkrivanje nezakonitog poslovanja gospodarskih objekata radom „na crno“, jačanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača i radnika kod poslodavca, sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina, održavanje sigurnosti opskrbe i korištenja električne energije, postrojenja i opreme pod tlakom, a gledajući planirane brojčane pokazatelje rezultata i učinka – ostvareni su u 2011. godini.

2. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA FINACIJSKOG PLANA ZA 2011. GODINU

U Državnom proračunu za 2011. godinu odobrena sredstva za Inspektorat iznosila su 151.060.340,00 kuna, od čega 146.599.000,00 kuna proračunskih sredstava (od kojih se 1.267.890,00 kuna odnosi na sredstva učešća – nacionalnu komponentu projekta IPA 2007), 4.211.340,00 kuna su sredstava pomoći međunarodnih organizacija i 250.000,00 kuna sredstava namjenskih prihoda. Osim navedenih planiranih sredstava Inspektorat je u 2011. godini dobio donaciju neproizvodne imovine, licence - u iznosu od 20,00 kuna.

S danom 31.12.2011. godine doznačen je iznos od 146.781.824,78 kuna, što iznosi 97,17% odobrenih sredstava. Izvršenje financijskog plana po grupama računa prikazano je u Tablici 1.

Tablica 1. Izvršenje financijskog plana po grupama računa:

Grupa računa	Planirana sredstva	% udjela u planu	Doznačena sredstva	% doznačeno /planirano
Rashodi za zaposlene	110.551.200,00	73,18	110.410.741,00	99,87
Materijalni rashodi	33.595.910,00	22,24	33.695.126,00	100,30 ¹
Financijski rashodi	40.000,00	0,03	29.322,00	73,31

¹ Postotak većeg ostvarenja materijalnih rashoda od planiranog za 0,30 % objašnjen je pod točkom 2.1.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	715.000,00	0,47	713.223,00	99,75
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	6.158.230,00	4,08	1.933.412,22	31,39

Inspektorat je rashode poslovanja u 2011. godini sveo u okvire raspoloživih financijskih sredstava. Uz krajnje racionalnu potrošnju sredstava i kroz pridržavanje usvojenih Mjera štednje u 2011. godini (KLASA: 023-01/11-01/14, URBROJ: 556-06-11-01) iz ožujka 2011. godine, kao i preraspodjelama sredstava u srpnju 2011. godine u iznosu od 320.000,00 kuna i iz listopada 2011. godine u iznosu od 1.350.000,00 kuna - **osigurana su sredstva za podmirenje svih obveza s dospijecem 31.12.2011. godine, koje su evidentirane sve do zadnjeg dana unosa u sustav plaćanja Državne riznice.** Preraspodjele su napravljene u skladu s Odlukama Vlade Republike Hrvatske koje su objavljene u „Narodnim novinama“ broj 85/11. i 122/11.

2.1. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine

▪ Rashodi za zaposlene (31)

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu 110.386.018,00 kuna, što je za 24.723,00 kune manje od doznačenih sredstava. Razlika se odnosi na sredstva koja Inspektorat treba vratiti u državni proračun, a potražuje od Porezne uprave za više plaćene poreze i doprinose zbog izvršenih korekcija plaća kroz godinu. Udio rashoda za zaposlene u ukupno izvršenom proračunu iznosi 75,20%. U odnosu na planirane manji su za 0,13%.

Vezano za prijam novih službenika i namještenika u 2011. godini postupalo se u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika.

Od ukupno ostvarenih rashoda za zaposlene, na rashode za plaće redovnog i prekovremenog rada državnih službenika i namještenika odnosi se 91.069.979,00 kuna, na doprinose na plaće 15.754.357,00 kuna, te ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, dar djeci, regres, božićnica, pomoći) odnosilo se 3.561.682,00 kune. Ostali rashodi za zaposlene isplaćeni su službenicima i namještenicima u skladu s Kolektivnim ugovorom (regres za godišnji odmor nije isplaćen dužnosnicima te službenicima i namještenicima koji su na dugotrajnom bolovanju).

▪ Materijalni rashodi (32)

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 33.680.964,00 kune, što je za 14.162,00 kune manje od doznačenih sredstava. Razlika se odnosi na sredstva koja Inspektorat treba vratiti u državni proračun, a potražuje za dane predujmove za sudska vještačenja u iznosu od 11.000,00 kuna i potraživanja od dobavljača za više plaćene obveze u iznosu od 3.162,00 kune. U ukupno izvršenom proračunu udio materijalnih rashoda iznosi 22,95%, a u odnosu na planirane veći su za 0,30%.

Veće ostvarenje materijalnih rashoda od planiranih, uvjetovano je većim ostvarenjem rashoda za usluge od planiranih. Za podmirenje dijela rashoda za usluge i to rashoda za intelektualne i osobne usluge, osim proračunskih sredstava Inspektorat ostvaruje i prihode za posebne namjene – izvor 43. Isti se ostvaruju uplatama stranaka kod troškova analize i ispitivanja ispravnosti i

sukladnosti proizvoda kada se utvrdi da ispitani uzorci ne odgovaraju deklariranom sastavu, sigurnosti i sukladnosti pa troškove mora snositi stranka. Upravo ti prihodi uvjetovali su veće ostvarenje rashoda za usluge a time i materijalnih rashoda od planiranog. ¹ Prihodi za posebne namjene planirani su za 2011. godinu u iznosu od 250.000,00 kuna, a ostvareni su u iznosu od 526.779,63 kune (u državni proračun je u 2011. godini uplaćeno 434.743,68 kuna, a 92.035,95 kuna odnosi se na neutrošena sredstva iz 2010. godine). Veće ostvarenje od plana moguće je zbog toga što se sredstva iz izvora 43 mogu bez korekcije financijskog plana koristiti do ukupno uplaćenih i raspoloživih sredstava u državnom proračunu. Iz navedenog proizlazi da je u 2011. godini zbog takvog načina planiranja potrošeno 269.241,62 kune više od plana i to isključivo iz izvora 43. Na dan 31.12.2011. godine ostao je neutrošeni iznos od 7.538,01 kune koji je stavljen na raspolaganje Državnom inspektoratu u 2012. godini.

Od ukupno ostvarenih materijalnih rashoda 67,34% odnosno 22.680.013,00 kuna odnosi se na rashode za usluge, 17,98% odnosno 6.055.263,00 kune na izdatke za naknade troškova zaposlenima, 13,68% odnosno 4.609.132,00 kune na rashode za materijal i energiju, te 1,00% odnosno 336.556,00 kuna na ostale nespomenute rashode poslovanja (premije osiguranja, reprezentaciju, članarine).

Značajniji ostvareni rashodi za usluge odnose se na rashode za zakupnine i najamnine u iznosu od 14.180.717,00 kuna, zatim na: usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 2.894.363,00 kune, te usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 1.676.215,00 kuna.

Najveći dio ostvarenih rashoda za zakupnine i najamnine, u iznosu 13.229.496,00 kuna, odnosi na zakup uredskog prostora i na najam odnosno leasing 55 vozila do 30.06.2011. godine u iznosu 944.322,00 kuna. Visina ostvarenih rashoda za zakupnine uvjetovana je činjenicom da Inspektorat osim sjedišta ima pet područnih jedinica i 39 ispostava, te smo zbog nedostatka slobodnog poslovnog prostora u vlasništvu Republike Hrvatske prisiljeni uzimati poslovni prostor u zakup (uz obvezatnu suglasnost Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske).

Izdaci za naknade troškova zaposlenima najvećim dijelom se odnose na naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu 4.998.478,00 kuna i troškove za službena putovanja u iznosu 1.002.118,00 kuna. Visina ovih izdataka uvjetovana je brojem službenika, vrstom posla koji obavljamo i brojem lokacija na kojima smo smješteni.

Ostali ostvareni a nespomenuti rashodi poslovanja najvećim svojim dijelom i to 76,14%, odnosno u iznosu od 256.247,00 kune, odnose se na premije osiguranja za 135 službena vozila.

▪ **Financijski rashodi (34)**

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 29.322,00 kune. U ukupno izvršenom proračunu udio financijskih rashoda iznosi 0,02%. U odnosu na planirane manji su za 26,69%

▪ **Rashodi za nabavu neproizvedene imovine (41)**

Rashodi za nabavu neproizvedene imovine (licence) ostvareni su u iznosu 713.223,00 kune. U ukupno izvršenom proračunu udio rashoda za nabavu neproizvedene imovine iznosi 0,49%. U odnosu na planirane manji su za 0,25%.

▪ **Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (42)**

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine ostvareni su u iznosu od 1.932.415,92 kuna, što je za 996,30 kuna manje od ostvarenih prihoda. Razlika se odnosi na sredstva koja Inspektorat potražuje od dobavljača, koji je dug potvrdio. Navedeni iznos Inspektorat treba vratiti u državni proračun. U ukupno izvršenom proračunu udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi 1,32%. U odnosu na planirane manji su za 68,62%. Razlog tako velikom odstupanju od plana je u tome što se u vrijeme izrade financijskog plana za 2011. godinu, nije znalo hoće li se do kraja 2010. godine, zbog kašnjenja u realizaciji projekta IPA 2007. – KOMPONENTA I, izvršiti plaćanja odabranim dobavljačima, te je Inspektorat trebao i u 2011. godini planirati sredstva nacionalne komponente - izvor 12. S obzirom da je u 2010. godini ipak izvršeno plaćanje 60% ukupne vrijednosti projekta, ostvarenje u 2011. godini je puno manje od planiranog.

Ostvareni rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine odnose se na rashode za uredski namještaj i opremu u iznosu 1.014.096,20 kuna, prijevozna sredstva u iznosu 664.306,35 kuna, ulaganja u računalne programe u iznosu 143.282,70 kuna, komunikacijsku opremu u iznosu 98.388,67 kuna i opremu za održavanje i zaštitu u iznosu 12.342,00 kuna.

Od ukupno ostvarenih rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 1.932.415,92 kuna na program IPA 2007 – Komponenta I odnosi se 1.276.915,59 kuna i to za nabavu računala i računalne opreme 564.005,99 kuna (financiran proračunskim sredstvima u iznosu 169.201,75 kuna i ino pomoći 394.804,24 kune), komunikacijske opreme 48.603,25 kuna (financiran proračunskim sredstvima u iznosu 14.581,02 kune i ino pomoći u iznosu 34.022,23 kune) i prijevoznih sredstava u iznosu 664.306,35 kuna (financiran proračunskim sredstvima u iznosu 199.246,07 kuna i ino pomoći 465.060,28 kuna)

3. NAPLATA PRIHODA DRŽAVNOG PRORAČUNA U 2011. GODINI

Prema utvrđenom djelokrugu rada inspektori Državnog inspektorata obavljaju nadzore koji se odnose na primjenu zakona i drugih propisa, a za utvrđene nepravilnosti poduzimaju se propisane mjere na temelju kojih se strankama, između ostalog nalaže i uplata novčanih sredstava u državni proračun.

Internim Napatkom - Uplata prihoda državnog proračuna određen je način uplate za određene vrste prihoda državnog proračuna, u skladu s Naredbom o uplaćivanju prihoda proračuna, te su tako stvoreni uvjeti za izvješćivanje o izvršenim uplatama u proračun. Na temelju toga, svakodnevno iz FINA-e dobivamo izvješća o uplatama za Novčane kazne za prekršaje – vrsta prihoda 6092 i Ostali državni prihodi – vrsta prihoda 7129, koja se koristi kada inspektor od stranke zahtjeva uplatu protupravno stečene imovinske koristi, uplatu novčanih sredstava zbog više naplaćenog iznosa, a kupac ili korisnik nije poznat ili u skladu sa drugim propisima, te kada na licu mjesta usmenim rješenjem izriče mjeru zabrane djelatnosti pečačenjem.

Iako se u poslovnim knjigama Državnog inspektorata ne evidentiraju prihodi proračuna Novčane kazne za prekršaje – vrsta prihoda 6092 i Ostali državni prihodi – vrsta prihoda 7129, kontinuirano se prati uplata navedenih prihoda u državni proračun. **Tijekom 2011. godine u državni proračun uplaćen je iznos od 42.287.402,43 kuna i to:**

- vrsta prihoda 6092 u iznosu 23.628.837,98 kuna;
- vrsta prihoda 7129 u iznosu 18.658.564,45 kuna.

4. MATERIJALNO TEHNIČKI UVJETI RADA

U okviru postojećih i raspoloživih proračunskih sredstava tijekom 2011. godine u Državnom inspektoratu osigurani su dobri uvjeti rada za službenike i namještenike Državnog inspektorata koji su smješteni na cjelokupnom području Republike Hrvatske na 56 lokacija. Zbog činjenice da nema slobodnog poslovnog prostora u vlasništvu Republike Hrvatske, na mnogim lokacijama smo primorani uzimati prostor u zakup, ali uvijek uz suglasnost Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske, a od 01.04.2011. godine Agencije za upravljanje državnom imovinom. Kada se radi o prostoru koji je u vlasništvu Republike Hrvatske i koji bi mogli koristiti za uredski prostor, potreban je zajednički nastup više državnih tijela, jer su to uglavnom veći prostori preveliki za jednog korisnika.

Državnom inspektoratu je na kraju 2011. godine ostalo na raspolaganju 127 službenih automobila, od čega 35 iz programa IPA 2007 Komponenta I koji su namijenjeni inspektorima zaštite na radu. Za sve ostale službenike na raspolaganju su 92 službena automobila. Pored toga što nemamo dovoljan broj službenih automobila potrebno je naglasiti i starost voznog parka. Trenutno koristimo 35 službenih automobila koji su stariji 10 i više godina, od kojih je 15 automobila starijih od 15 godina. S obzirom da pokrivamo cjelokupno područje Republike Hrvatske i da je rad inspektora vezan za rad na terenu, broj automobila koji koristimo nije dostatan. Upravo zbog manjka službenih automobila nismo rashodovali i još uvijek koristimo vozila koja su stara petnaest godina.

U cilju poboljšanja uvjeta rada tijekom 2011. godine nabavljeno je, uključujući i opremu iz projekta IPA 2007 – Komponenta I, nefinancijske imovine u vrijednosti od 1.932.416,00 kuna i to:

- računalne opreme.....	854.310,00
- osobnih automobila.....	664.306,00
- uredskog namještaja i opreme.....	159.786,00
- ulaganje u računalne programe.....	143.283,00
- komunikacijske opreme.....	98.389,00
- opreme za održavanje i zaštitu.....	12.342,00

Kako bi se ostvarili podjednaki uvjeti rada na svim prostornim lokacijama Državnog inspektora, nabavljena oprema raspoređena je ravnomjerno po područnim jedinicama i ispostavama.

4.1. Nabava računalne opreme

Tijekom 2011. godine izvršena je isporuka informatičke i komunikacijske opreme iz EU projekta IPA 2007 – Jačanje administrativnih kapaciteta institucija vezanih za rad i sigurnost na radu.

Tablica 3. - Realizacija nabave računalne opreme iz EU projekta

Prijenosna računala	132
Stolna računala	20
Monitori	147
Mrežni laserski pisaci	72
Prijenosni pisaci	132

Multifunkcionalni uređaji (pisač/ kopirka/ printer)	14
Mobiteli	132
Projektori	7
Serveri	2

Osim nabave IT opreme kroz projekt IPA 2007, tijekom 2011. godine nabavljena je i slijedeća IT oprema, koja je samo dio realiziranih potreba od sveukupnih potreba za informatičkom opremom.

Tablica 4 .- Realizacija nabave računalne opreme izvan EU projekata

Serveri za ispostave	22
Uređaj za neprekinuto napajanje – tip 1	22
Uređaj za neprekinuto napajanje – tip 2	4
Switch	1

Oprema nabavljena iz proračunskih sredstava nalazi se u: server sobi sjedišta Državnog inspektorata, područnim jedinicama i ispostavama Inspektorata.

4.2. Razmjena podataka s drugim tijelima

U okviru projekta IPA 2007 uz pomoć stranih stručnjaka na radionicama napravljen je koncept i logički model razmjene podataka između institucija koje sudjeluju u jačanju administrativnih kapaciteta institucija vezanih za rad i sigurnost na radu. Inspektorat se preko HITRONet mreže povezao s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje gdje se nalazi Data Collector, te je aplikativno riješeno i kreiranje datoteke u kojoj se nalaze potrebni podaci za proces razmjenjivanja podataka.

Na ovaj način, napravljeni su dobri temelji za daljnji razvoj i unapređenje predloženog modela razmjene podataka između uključenih institucija.

4.3. Razvoj aplikacije eOčevidnik, on-line prijave (ePrijave) i obrasci (eObrasci)

Aplikacije eOčevidnik rudarskog inspektora, eOčevidnik inspektora opreme pod tlakom i eOčevidnik elektroenergetskog inspektora, koje su ušle u fazu lansiranja s 1. siječnjem 2010. godine, postale su 1. siječnja 2011. godine obvezatne za korištenje u svakodnevnom radu, a po obavljanju inspeksijskog nadzora istoimenih vrsta inspektora, kao i za inspektore zaštite na radu (eOčevidnik inspektora rada u području zaštite na radu).

Napravljeni su i promjene u okviru postojeće aplikacije eOčevidnik za gospodarske inspektore i inspektore rada, tj. modifikacija modula, stvaranje novih sekcija za sva aplikativna rješenja, kao što su:

- novi modul za gospodarske inspektore iz područja ugostiteljstva i turizma - uvođenjem ovog dodatnog modula dobio se broj smještajnih jedinica u kojima se nelegalno pružaju usluge smještaja (broj soba, apartmana, kuća za odmor, broj kreveta, kamp jedinica i broj vezova);

- modifikacija postojećeg modula za intelektualno vlasništvo – ovim izmjenama se uskladila forma izvješćivanja s drugim tijelima koja sudjeluju u provedbi prava intelektualnog vlasništva, a prema preporukama Europske unije.
- izrađena je nova sekcija pod nazivom *Suradnja* - u cilju evidentiranja i praćenja Strateškog plana Državnog inspektorata za trogodišnje razdoblje od 2011. - 2013. godine, kao i općenito dobivanja informacija o nadzorima u suradnji s drugim tijelima. Navedena sekcija, kao jedan od načina ostvarenja svih strateških ciljeva Državnog inspektorata, realizirana je kod aplikativno rješenje svih vrsta inspektora.
- kreirana su novih aplikativna izvješća te modificirana postojeća;
- kreirani su i novi tipizirani obrasci za davanje odgovora u on-line prijavama (ePrijave), tj. kreirane su novi obrasci obavijesti kod zatvaranja on-line predstavki, koji olakšavaju rad inspektoratu u davanju informacije o postupanju po predavci podnositelju on-line predstavke.

On-line prijave i obrasci pružaju mogućnost uvida u dodijeljene elektronske predstavke i obrasce svakom pojedinom inspektoratu Državnog inspektorata, kao i ostvarenje direktne komunikacije s podnositeljem predstavke koji, s druge strane, ima mogućnost transparentnog praćenja rješavanja predstavke u određenoj ustrojstvenoj jedinici. Po okončanju svih radnji po predavci sustav ePrijave i eObrasci putem elektronske pošte obavještava podnositelja putem zaprimljene obavijesti inspektora koji je postupao po predavci.

Osim navedenog, a idući u korak s promjenom tehnologije softverskih rješenja, kreirana je i nova, modernija i za unos jednostavnija verzija aplikacije eOčevidnik. Osim ubrzane komunikacije između klijenta i servera, gdje se vrijeme protoka podataka smanjilo za 50 – 70%, novim izmjenama je povećana sigurnost protoka podataka (preko https protokola). Napravljena je nadogradnja na nove tehnologije, zatim optimizacija upita na SQL bazu kao i osnovne pripreme za komunikaciju sa web pisarnicom itd. Ta nova verzija aplikacije eOčevidnik trenutno se nalazi u fazi testiranja, a početkom mjeseca travnja 2012. godine očekuje se da će ući u punu primjenu te da će se svi inspektori prebaciti s postojeće verzije na novu, moderniju verziju aplikacije naziva *eOčevidnik3*.

5. PREGLED DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Na dan 31. prosinca 2011. godine u Inspektoratu statistika zaposlenih državnih službenika i namještenika ukazuje da je broj zaposlenih državnih službenika 843 službenika i 1 namještenik, što sveukupno čini 844 zaposlenika.

U periodu od 1. siječnja do 31. prosinca Inspektorat je napustilo 37 službenika kako slijedi: 21 službenik je stekao uvjete za mirovinu, 11 službenika napustilo je Inspektorat radi odlaska kod drugog poslodavca, 3 službenika premješteno je sporazumnim premještanjem u druga ministarstva, odnosno državne upravne organizacije, 1 službenik nije zadovoljio na probnom radu, a kod 1 službenika je nastupila smrt. U istom periodu zaposleno je 17 službenika po javnom natječaju kroz strogo poštivanje kriterija za smanjenje broja zaposlenih u tijelima državne uprave, koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila Zaključkom 21. listopada 2010. godine, a koji ukazuje da je uvjet novog zapošljavanja u državnu službu primjena klauzule „2 za 1“ (tj. u slučaju dva „otišla“ zaposlenika moguće je primiti jednog novog zaposlenika).

U 2011. godini podneseno je 11 žalbi na ocjene državnih službenika Odboru za državnu službu, a postupak rješavanja istih je još u tijeku.

Po javnom natječaju, Odboru za državnu službu, podneseno je 10 žalbi na rješenje o prijmu službenika u državnu službu, od kojih su 2 žalbe još uvijek u postupku.

Podnesene su i slijedeće žalbe iz područja prava i obveza državnih službenika, kao što su žalbe na: rješenje o prestanku službe (1, riješena), rješenje o udaljenju iz službe (4, riješene), rješenje o godišnjem odmoru (3, riješene), te žalbe na ostala rješenja vezana za pitanja povećanja koeficijenata (2, riješene).

Pokrenuto je i pet upravnih sporova, od čega je jedan riješen, a zbog teške povrede službene dužnosti podneseno je 6 zahtjeva za pokretanje postupka za povredu službene dužnosti.

Nadalje, odredbom čl. 17. ZDI-a utvrđeno je da se broj inspektora rada i viših inspektora rada u Inspektoratu određuje ovisno o broju radnika u djelatnostima koje nadzire inspektor rada, u pravilu po jedan na 4.000 do 5.000 radnika. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata i Pravilnikom o unutarnjem redu Državnog inspektorata predviđeno je ukupno 313 službenika na poslovima inspektora rada, od toga 167 inspektora rada (radni odnosi) i 146 inspektora rada (zaštita na radu), uključujući i više inspektore, voditelje odsjeka, voditelje ispostava i načelnika odjela. Na dan 31. prosinca 2011. godine statistika zaposlenika Inspektorata ukazuje da su popunjena 3 mjesta inspektora rada za zaštitu na radu manje nego na isti dan 2010. godine, čime nisu ispunjene obveze iz mjerila za pridruživanje Europskoj uniji u poglavlju 19. Socijalna politika i zapošljavanje, u dijelu koji se odnosi na povećanje administrativnih kapaciteta za provedbu pravnih stečevina Europske unije iz područja sigurnosti i zdravlja na radu.

Tablica 4. Pregled državnih službenika i namještenika na dan 31. prosinca 2011. godine

Stupanj stručne spreme	Broj radnih mjesta utvrđen Pravilnikom o unutarnjem redu	Sveukupno popunjenih radnih mjesta	Stupanj popunjenosti
VSS	899	718	79,87 %
VŠ	16	12	75 %
SSS	138	113	81,88 %
Σ	1053	843	80,06 %

Tablica 5. Pregled državnih službenika koji obavljaju poslove inspeksijskih nadzora na dan 31. prosinca 2011. godine

Vrsta inspektora	Ukupan broj zaposlenih	Broj planiranih radnih mjesta prema Pravilniku ²	Naziv radnog mjesta	Broj zaposlenih
Gospodarski inspektori		5	Pročelnik	5
		14	Načelnik odjela – viši gospodarski inspektor	14
		12	Voditelj odsjeka – viši gospodarski inspektor	12
		1	Voditelj odsjeka – gospodarski inspektor	1
		25	Voditelj ispostave – viši gospodarski inspektor	25
		5	Voditelj ispostave - gospodarski inspektor	5
		173	Viši gospodarski inspektor	158
		254	Gospodarski inspektor	188
		10	Gospodarski inspektor, II vrste	9
		26	Gospodarski inspektor III vrste	24
		UKUPNO	441	525
Inspektori rada		6	Načelnik odjela – viši inspektor rada (radni odnosi)	6
		5	Voditelj odsjeka – viši inspektor rada (radni odnosi)	5
		62	Viši inspektor rada (radni odnosi)	56
		94	Inspektor rada (radni odnosi)	75
		1	Načelnik odjela – viši inspektor rada (zaštita na radu)	1

² Pravilnik o unutarnjem redu Državnog inspektorata, KLASA: 011-01/08-2/16, URBROJ: 556-05-01-08-04, studeni 2008. godine

Vrsta inspektora	Ukupan broj zaposlenih	Broj planiranih radnih mjesta prema Pravičniku ²	Naziv radnog mjesta	Broj zaposlenih
		5	Voditelj odsjeka – viši inspektor rada (zaštita na radu)	5
		4	Voditelj ispostave – viši inspektor rada (zaštita na radu)	4
		1	Voditelj ispostave – inspektor rada (zaštita na radu)	1
		53	Viši inspektor rada (zaštita na radu)	41
		82	Inspektor rada (zaštita na radu)	58
UKUPNO	252	313		252
Elektroenergetski inspektor		5	Načelnik odjela – viši elektroenergetski inspektor	5
		5	Viši elektroenergetski inspektor	5
		2	Elektroenergetski inspektor	2
UKUPNO	12	12		12
Rudarski inspektor		2	Načelnik odjela – viši rudarski inspektor	2
		5	Viši rudarski inspektor	5
		7	Rudarski inspektor	2
UKUPNO	9	14		9
Inspektori posuda pod tlakom		1	Načelnik odjela - viši inspektor posuda pod tlakom	1
		2	Viši inspektor posuda pod tlakom	0
		12	Inspektor posuda pod tlakom	3
UKUPNO	4	15		4

Σ

724

879

724

5.1. Aktivnosti stručnog osposobljavanja i edukacija

Koliko Inspektorat smatra bitnim aktivnosti vezane za stručno osposobljavanje i edukaciju ukazuje i to da je jedan od načina ostvarenja planiranih strateških ciljeva Državnog inspektorata permanentno obrazovanje svih zaposlenika i to kroz različite vrste unutarnje i vanjske izobrazbe u cilju razvoja individualnih kompetencija svakog pojedinog zaposlenika (ovisno o radnom mjestu, starosnoj dobi id.).

Realizacija Plana izobrazbe u 2011. godine ukazuje da je 30 službenika Inspektorata pohađalo 13 programa izobrazbe u Ministarstvu uprave i to kako slijedi:

- „Program usavršavanja rukovodećih državnih službenika“ – završio je 1 službenik;
- program izobrazbe „Ocjena prvostupajskog rješenja i vođenje žalbenog postupka“ - završilo je 6 službenika;
- program „Hrvatski jezik na radnom mjestu“ – završila su 3 službenika;
- program „Priprema za polaganje Državnog stručnog ispita“ – pohađalo je 8 službenika;
- programu „Korištenje Ms Office Excela u svakodnevnom radu“ – završilo je 5 službenika;
- seminar „Izrada operativnih programa“ – završilo je 2 službenika;
- program „ECDL 1 i ECDL 2“ – završio je 1 službenik;
- program „Vještine pregovaranja“ kao i „Pretraživanje i pronalaženje dokumentacije EU“ – završio je 1 službenik;
- seminar „Zapošljavanje državnih službenika,“ i „Opći upravni postupak-osnovni tečaj“ – završila je 1 službenica;
- tečaj Engleskog jezika- srednji, razina B1 i B2 – uspješno je završilo 2 službenika.

Izobrazba državnih službenika Inspektorata zbog smanjenja troškovne komponente obrazovanja u 2011. godini provodila se i unutar samog tijela kroz primjenu modela prijenosa znanja putem specijalističkih radionica i predavanja od strane službenika iz sjedišta Državnog inspektorata na službenike u područnim jedinicama i ispostavama Inspektorata. Edukacija je realizirana iz slijedećih područja nadležnosti: tehničkog zakonodavstva, zaštite potrošača, intelektualnog vlasništva (među ostalim i edukacija organizacije BSA (Business Software Alliance) – „Pretraga računala“), nadzora nad radom pekarnica i zaštite na radu.

Edukacija iz područja **tehničkog zakonodavstva** provedena je za sveukupno 8 direktiva, a održali su je specijalizirani treneri. Ukupan broj inspektora koji su pohađali edukaciju iz navedenog područja po pojedinim direktivama prikazan je u tablici dolje.

Tablica 6. – Pregled broja gospodarskih inspektora obučeni po pojedinim direktivama

DIREKTIVA	BROJ INSPEKTORA
LVD	53
MD	56
CPD	56
PPE	46
ENEF	43
GAD	43
GSPD	50

EMC

46

Edukaciju iz područja **intelektualnog vlasništva** koja je realizirana tijekom rujna i listopada 2011. godine pohađalo je 107 gospodarskih inspektora. Područja obuhvaćena edukacijom su:

- prava industrijskog vlasništva (žig, patent, industrijski dizajn) i
- autorska prava i srodna prava.

Školovanje inspektora od strane BSA organizacije pod nazivom - „Pretraža računala“, realizirano je tijekom travnja i svibnja 2011. godine, a pohađalo ga je 87 gospodarskih inspektora iz svih područnih jedinica.

Nadalje, predstavnik Inspektorata je sudjelovao na jednodnevnoj konferenciji o intelektualnom vlasništvu pod nazivom *INTELEKTIV*, kao i održao predavanje djelatnicima DZIV – INCENTIV-a na temu „*Uloga Inspektorata u provedbi prava intelektualnog vlasništva*“.

Predstavnik Inspektorata je sudjelovao i na Okruglom stolu pod nazivom: „*Povreda prava intelektualnog vlasništva na internetu - postupanje Inspektorata u nadzoru zakonitosti odvijanja elektroničke trgovine*“, na XII godišnjem savjetovanju o autorskom pravu i srodnim pravima u organizaciji Hrvatskog društva za autorsko pravo i srodna prava, zatim na jednodnevnoj konferenciji pod nazivom „*Zaštita autohtonih proizvoda oznakom izvornosti i oznakom zemljopisnog podrijetla*“ u organizaciji MPRRR te na poludnevnoj edukaciji o pretragama baza podataka DZIV. Predstavnik Inspektorata je sudjelovao i na Subregionalnoj konferenciji o jačanju kapaciteta u komercijalizaciji i provedbi prava intelektualnog vlasništva koja se u organizaciji Ujedinjenih naroda, Ekonomske komisije za Europu (UNECE) i Zavoda za intelektualno vlasništvo Srbije održala u Beogradu.

Uspješno je realizirana i planirana edukacija iz područja **zaštite potrošača**, koju su pohađali inspektori svih pet područnih jedinica Državnog inspektorata. Teme obuhvaćene navedenom edukacijom i broj gospodarskih inspektora koju su pohađali predavanja prikazan je u tablici 7.

Tablica 7.- Edukacija u području zaštite potrošača

TEMA PREDAVANJA	BROJ INSPEKTORA
<i>Prodaja proizvoda i usluga - s posebnim osvrtom na prava potrošača sa osnova jamstva i materijalnih nedostataka</i>	109
<i>Ugovori sklopljeni na daljinu</i>	58
<i>Potrošačko kreditiranje</i>	61

Tijekom mjeseca studenog i prosinca realizirana je edukacija iz **područja nadzora nad radom pekarnica**. U edukaciji, koja se odvila u sjedištima područnih jedinica, sudjelovalo je 165 gospodarskih inspektora.

Za sudjelovanje u provedenim edukacijama svi su inspektori dobili odgovarajuće potvrde, koje su evidentirane i u očevidniku izobrazbe službenika Državnog inspektorata.

U cilju ujednačavanja rada inspektora rada kod provođenja nadzora, na cijelom teritorijalnom području Republike Hrvatske, inspektori rada iz sjedišta proveli su sveukupno 10 radionica u kojima su sudjelovali inspektora rada za zaštitu na radu.

U realizaciji projekta *IPA2007 – Sigurnost i zdravlje na radu* provedene su edukacije inspektora o primjeni pravnih stečevina Europske unije po temama:

- Sigurnost i zaštita na radu pri korištenju radne opreme;
- Sigurnost i zaštita na radu pri izloženosti elektromagnetskim zračenjima;
- Sigurnost i zaštita na radu pri izloženosti biološkim štetnostima;
- Prevencija industrijskih nesreća;
- Obavljanje inspeksijskog nadzora na gradilištu.

Edukacija je provedena u suradnji sa stručnjacima iz Republike Austrije i Republike Slovačke, koji su osposobili 30 inspektora rada Državnog inspektorata za inspeksijske nadzore u navedenim područjima. Obučeni inspektori su po završetku edukacije prenijeli svoje znanje kolegama, inspektorima zaštite na radu u područnim jedinicama Inspektorata.

U sklopu istog projekta inspektori rada su sudjelovali na radionici *Izrada koncepta data-baze i elektroničkog povezivanja*, u svrhu razmjenjivanja podataka iz područja zaštite na radu.

Inspektori rada za zaštitu na radu su sudjelovali i u edukacijama iz projekta *IPA 2007 - Kemijska sigurnost, jačanje pravnog okvira i institucionalne infrastrukture za zaštitu od opasnih kemikalija*, u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, a u cilju uredne provedbe SEVESO Direktive. Edukaciju su provodili stručnjaci iz Švedske, Italije, Austrije, Slovačke i Grčke.

Krajem 2011. godine napravljen je Plan izobrazbe Državnog inspektorata za 2012. godinu, koji je sukladan Strateškom Planu Državnog inspektorata za razdoblje od 2012. do 2014. godine.

6. SURADNJA S DRUGIM TIJELIMA

Inspektorat suraduje s brojnim tijelima državne uprave, bilo da je riječ o vidu suradnje ostvarene putem sporazuma, Zaključka Vlade RH i sl. kao i neposredno, tj. direktno s pojedinim tijelima, a ovisno o posebnostima iz područja zakonske regulative pojedinih nadzora. Nastavno tome, dalje u tekstu, izneseni su različiti vidovi koordinirane suradnje u 2011. godini.

- **Povjerenstvo za koordinaciju i komunikaciju između inspekcija nadležnih za nadzor proizvoda stavljenih na tržište i/ili raspolaganje na tržištu Republike Hrvatske**

U području koordinacije inspeksijskih nadzora tehničkih proizvoda, u srpnju 2009. godine Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za komunikaciju i koordinaciju između inspekcija nadležnih za nadzor proizvoda stavljenih na tržište i/ili raspolaganje na tržištu RH, čijim radom koordinira Inspektorat. Povjerenstvo je osnovano radi provedbe Uredbe 765/2008/EC od 9. srpnja 2008. godine kojom se uređuju zahtjevi za akreditaciju i nadzor nad tržištem i koja

propisuje obvezu država članica da uspostave odgovarajuće komunikacijske i koordinacijske mehanizme između nacionalnih tijela za nadzor nad tržištem. Sukladno Planu rada Povjerenstva za 2011. godinu, u 2011. godini provedeno je deset zajedničkih inspekcijskih nadzora inspekcija uključenih u rad Povjerenstva u planiranim sektorima i rokovima zadanim Programom zajedničkih inspekcijskih nadzora za 2011. godinu. Provođenjem zajedničkih inspekcijskih nadzora teži se daljnjem jačanju nadzora nad tržištem u cilju što bolje zaštite sigurnosti i zdravlja potrošača, kao i jačanju svijesti gospodarskih subjekata o njihovoj odgovornosti u pogledu sigurnosti proizvoda koje stavljaju na tržište Republike Hrvatske.

Kroz rad Povjerenstva raspravljalo se o stručnim pitanjima koja se odnose na funkcioniranje nadzora nad tržištem, te o stručnoj problematici iz područja sigurnosti proizvoda. Uspostava razmjene informacija s Carinskom upravom, jedan je od prioriteta u radu Povjerenstva, na kojem je djelovalo Povjerenstvo i u 2011. godini te će se aktivnosti na tom području nastaviti i u 2012. godini.

- **Povjerenstvo za koordinaciju rada tijela nadležnih za provedbu nadzora u području zaštite ekonomskih prava potrošača i sigurnosti proizvoda**

Odlukom Ministra gospodarstva, rada i poduzetništva od 7. svibnja 2010. godine osnovano je Povjerenstvo za koordinaciju rada tijela nadležnih za provedbu nadzora u području zaštite ekonomskih prava potrošača i sigurnosti proizvoda. Povjerenstvo je osnovano radi koordiniranja, usklađivanja te unapređenja rada inspekcijskih i dr. nadležnih tijela u provedbi propisa koji uređuju sustav zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda na tržištu. Radom Povjerenstva koordinira Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a u rad Povjerenstva uključen je i Inspektorat.

- **Sporazum o suradnji u integriranom upravljanju granicom**

Koncept integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske u skladu je sa smjericama Europske unije čiji su prioritetni ciljevi učinkovito upravljanje granicom i djelotvoran sustav zaštite unutarnjih i vanjskih granica, što je moguće ostvariti ukoliko se ojača suradnja i koordinacija unutar i između glavnih agencija s ovlastima na državnoj granici, kao i sa nadležnim tijelima susjednih država. Glavni cilj ovoga koncepta je davanje učinkovite potpore sigurnosti i ekonomskom razvoju države, na način da se omogući brži i sigurniji protok graničnog prometa, a istodobno poveća sigurnost hrvatskih granica, efikasnije zaštititi život i zdravlje ljudi i njihove imovine, prirode i okoliš, te djelotvornije suzbija bilo kakav oblik prekograničnog kriminala. U području integriranog upravljanja granicom RH, Inspektorat je uključen u provedbu Strategije integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske i Akcijskog plana za integrirano upravljanje granicom. Radi provedbe Strategije, potpisan je Sporazum o suradnji u integriranom upravljanju granicom, čiji potpisnici su Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija – Carinska uprava, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, te Inspektorat.

- **Nacionalna strategija razvoja sustava intelektualnog vlasništva RH 2010. – 2012.**

Posebni mehanizam za međusobnu suradnju i koordinaciju između tijela državne uprave nadležnih za provedbu prava intelektualnog vlasništva (dalje u tekstu: PIV-a) i drugih sudionika sustava zaštite PIV-a uspostavljen je 2010. godine s ciljem unapređenja učinkovitosti provedbe prava intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj kao jedne od obaveza vezanih uz buduće

članstvo u Europskoj uniji. Struktura koordinacijskih tijela navedenog mehanizma određena je Nacionalnom strategijom razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za razdoblje 2010-2012 (Strategija NSIV-a). Sukladno smjernicama i mjerama Strategije NSIV-a za postizanje strateškog cilja 5 – povećanja stupnja uvažavanja i poštivanja prava intelektualnog vlasništva – uspostavljeno je Koordinacijsko povjerenstvo za provedbu prava intelektualnog vlasništva (KOPPPIV), kao tijelo koje na rukovodećoj (taktičkoj) razini koordinira sve poslove i aktivnosti na sprječavanju i suzbijanju povreda prava intelektualnog vlasništva, a kojeg čine rukovodeći državni službenici iz nadležnih tijela državne uprave te predstavnik Državnog odvjetništva.

U skladu sa svojim nadležnostima KOPPPIV je uspostavio i ostala koordinacijska tijela predviđena spomenutim mehanizmom – na operativnoj razini Zajedničku operativnu skupinu za provedbu prava intelektualnog vlasništva (ZOSPPIV), te na konzultativnoj razini Skupinu za suradnju s nositeljima prava intelektualnog vlasništva (SSNOPIV).

Nadzorno vijeće za provedbu prava intelektualnog vlasništva djeluje kao tijelo koje na upravljačkoj (strateškoj) razini koordinira sve poslove i aktivnosti na sprječavanju i suzbijanju povreda prava intelektualnog vlasništva u okviru nacionalnog sustava.

▪ **Sporazum o suradnji između nadležnog tijela i tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola u području sigurnosti hrane**

Navedeni sporazum o suradnji u koji su uključeni Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoj Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Inspektorat potpisan je u ožujku 2010. godine. Suradnja se provodi temeljem odredbi Zakona o hrani, a cilj suradnje je učinkovita organizacija sustava službenih kontrola hrane u svrhu potpune implementacije propisa o hrani.

Tijekom godine održani su koordinacijski sastanci vezano za organizaciju i provođenje zajedničkih službenih kontrola od strane veterinarske inspekcije, sanitarne inspekcije i gospodarskih inspektora Inspektorata, a vezano za inspeksijsku misiju Ureda za hranu i veterinarstvo (FVO) Europske komisije koja se odnosi na službene kontrole higijene hrane, slijedivost, označavanje hrane neživotinjskog podrijetla kao i postupak priznavanja i označavanja prirodnih mineralnih voda. U sklopu istih dogovarani su planovi zajedničkih nadzora kao i način izvještavanja nadležnog tijela o obavljenim nadzorima. Također su održavani i sastanci vezani za izradu Višegodišnjeg nacionalnog plana službenih kontrola Republike Hrvatske za razdoblje od 1. srpnja 2011. godine do 1. srpnja 2015. godine koji je objavljen na web stranici Ministarstva poljoprivrede.

Rezultati iz inspeksijskih nadzora prikazani su sveukupno u nadzorima gospodarskih inspektora na str. 47.

▪ **Suradnja s Obalnom stražom Republike Hrvatske**

U okviru suradnje s Obalnom stražom Republike Hrvatske, inspektori Inspektorata sudjelovali su u 152 zajedničke akcije na moru, i to u sklopu osam područnih jedinica koordinacija tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

U tim akcijama, posebna pozornost dana je inspeksijskim nadzorima u lukama nautičkog turizma, nad plovnim objektima nautičkog turizma za jednodnevna i višednevna krstarenja, nad pružateljima ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu, nad iznajmljivačima u privatnom smještaju, nad prometom roba i usluga, nad eksploatacijom morskog šljunka, nad ronilačkim klubovima i svim oblicima ronilačkih radova u gospodarstvu (npr. na bušačkim, plinskim i

naftnim platformama, brodogradnji, podvodnim instalacijama i sl.) i to sa osnova legaliteta rada, radnih odnosa, zaštite na radu, te poslovnih i radnih dozvola, kada se radi o stranim osobama. Kroz zajedničko djelovanje inspektora Inspektorata preko Obalne straže i osam područnih jedinica olakšano je obavljanje inspeksijskih nadzora iz nadležnosti Inspektorata, kako na moru i otocima, tako i na nepristupačnim područjima na obali.

Tako su inspektori Inspektorata, u okviru zajedničkih akcija na moru, obavili 510 inspeksijskih nadzora iz upravnih područja nadležnosti Inspektorata iz područja ugostiteljstva i pružanja usluga u turizmu, rada i zaštite na radu, elektroenergetike i opreme pod tlakom. Za utvrđene povrede propisa, inspektori Inspektorata donijeli su ukupno 141 upravno rješenje, od čega: 56 usmenih rješenja, 67 rješenja o zabrani rada i 18 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostatak. Pored upravnih rješenja, protiv prekršitelja podneseno je 76 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, donesen je 31 prekršajni nalog i naplaćeno je 153 kazni na mjestu izvršenja prekršaja.

Najčešće povrede propisa uočene su u području legaliteta poslovanja ugostiteljskih i turističkih objekata koji se nalaze na nepristupačnim mjestima te otocima.

O svim uočenim nepravilnostima prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora kada inspektori Inspektorata nisu bili izravno nadležni postupati, izvještavali su druga nadležna tijela i službe (više u poglavljima: 10.1.1., 10.2.1. i 10.3.1.).

▪ **Sporazum o suradnji inspeksijskih službi u području okoliša**

U provedbi Sporazuma o suradnji inspeksijskih službi u području zaštite okoliša sudjeluje 15 različitih inspeksijskih službi iz Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstva kulture, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Inspektorata. Inspektori rada za zaštitu na radu su tijekom 2011. godine obavili 47 nadzora sukladno navedenom sporazumu i pri tome donijeli 4 rješenja o 10 različitim zabrana, 17 rješenja za otklanjanje 32 različite nezakonitosti, te podnijeli 8 optužnih prijedloga zbog osnovane sumnje u počinjenje 10 različitih prekršaja. Osim inspektora rada u realizaciji plana inspeksijskih nadzora kroz navedeni Sporazum, sudjelovali su i elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom (više u poglavljima: 10.1.1., 10.2.1. i 10.3.1.).

▪ **Suradnja s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja (prethodno: Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva)**

Suradnja s navedenim ministarstvom je ostvarena i u postupcima izdavanja građevinskih dozvola i postupcima izdavanja uporabne dozvole, a glede sukladnosti s propisima zaštite na radu. Obavljeni su pregledi 94 glavnih projekata i 48 građevina namijenjenih za rad (više u poglavlju 8.).

▪ **Suradnja s Agencijom za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju**

U provedbi Memoranduma o razumijevanju, zaključenom između Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Inspektorata, zbog provedbe pred pristupnog financiranja u poljoprivredi kroz program IPARD (2007-2013), a vezano za potrebe utvrđivanja poštivanja nacionalnih propisa i standarda Europske unije u području sigurnosti i zdravlja na

radu, inspektori rada za zaštitu na radu su na osnovu 177 zahtjeva Agencije u 2011. godini obavili 171 inspeksijski nadzor, i to:

- 157 nadzora temeljem zahtjeva podnositelja prijave za dodjelu sredstava iz IPARD programa, prva faza kontrole prije ugovaranja;
- 14 nadzora temeljem zahtjeva korisnika sredstava iz IPARD programa, druga faza kontrole prije plaćanja.

▪ **Suradnja s Hrvatskom obrtničkom komorom**

Inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2011. godine obavili ukupno 142 inspeksijska nadzora kod obrtnika i trgovačkih društava kojima je Hrvatska obrtnička komora izdala **licencije za provedbu praktičnoga dijela naukovanja** (praktične nastave naučnika i učenika strukovnih škola). Od ukupnoga broja nadzora, inspektori su u 99 nadzora zatekli ukupno 153 učenika i naučnika. Na temelju utvrđenoga činjeničnog stanja, protiv poslodavaca je podneseno 10 optužnih prijedloga za ukupno 17 počinjenih prekršaja.

▪ **Suradnja s Ministarstvom gospodarstva i Ministarstvom rada i mirovinskog sustava** (prethodno: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva)

Suradnja je ostvarena u postupku rješavanja po zahtjevima poslodavaca za oslobađanje od obveze ustroja službe zaštite na radu i za oslobađanje od obveze zapošljavanja stručnjaka zaštite na radu.

Suradnja se, između ostalog, ogleda i u informatičkoj suradnji, kroz dobivanje baza podataka o obrtnom registru, nužnom za informatičku obradu podataka inspektora Inspektorata, te kroz aplikativno rješenje CISZP (Centralni informacijski sustav za zaštitu potrošača), gdje su uključene i udruge za zaštitu potrošača koje potrošačima pružaju savjete vezano za ostvarenje njihovih prava.

▪ **Suradnja sa Financijskom policijom i Poreznom upravom**

Sukladno zaključcima sa sastanka predstavnika Inspektorata, Porezne uprave i Financijske policije u svezi provođenja mjera Vlade RH koje se odnose na nadzor primjene propisa iz područja radnih odnosa i zaštite na radu i tromjesečnim planovima zajedničkih nadzora tijekom godine provedeni su zajednički nadzori inspektora rada Inspektorata, poreznih inspektora i inspektora Financijske policije. U suradnji s navedenim tijelima u 2011. godini obavljeno je ukupno 476 nadzora.

▪ **Suradnja sa socijalnim partnerima i stručnjacima u području zaštite na radu**

Predstavnik Inspektorata je sudjelovao u radu Nacionalnog vijeća zaštite na radu na ukupno 6 sjednica tijekom 2011. godine te u aktivnostima za obilježavanje Nacionalnog dana zaštite na radu.

▪ **Suradnja kroz projekte Europske unije**

→ **Suradnja s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova** (prethodno: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija)

Inspektorat je na zahtjev Europske komisije tijekom 2011. godine, u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, izrađivao izvješća o ostvarenom napretku u izvršavanju preostalih mjerila u poglavlju 19. - Socijalna politika i zapošljavanje za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nadalje, radi daljnjeg ispunjavanja obveza iz Pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske i Zajedničkih stajališta Europske unije, Inspektorat redovito je sudjelovao u izvještavanju o aktivnostima u nadzoru nad tržištem u poglavlju 1. Sloboda kretanja robe i poglavlju 28. Zaštita potrošača i zdravlja.

→ **Projekt - IPA 2012 - Jačanje kapaciteta inspekcije rada Inspektorata za učinkovitiji nadzor sive ekonomije vezane za nezakoniti rad i zapošljavanje - "rad na crno"**

U cilju dobivanja financijskih sredstava iz fondova Europske unije IPA I, početkom studenoga 2011. godine započet je rad na projektu - IPA 2012 Jačanje kapaciteta inspekcije rada Inspektorata za učinkovitiji nadzor sive ekonomije vezane za nezakoniti rad i zapošljavanje - "rad na crno". Ovim Projektom predviđena su dva ugovora: Twinning ugovor, Supply ugovor (nabava informatičke opreme i prijevoznih sredstava inspektorima rada za radne odnose), a sve u svrhu učinkovitijeg nadzora nezakonitog rada i zapošljavanja - „rada na crno“. Ukupna vrijednost Projekta je 1.200.000,00 eura, od kojeg iznosa 110.000,00 eura sufinancira Republika Hrvatska. Istim je predviđeno jačanje međusobne suradnje državnih tijela kako bi se i ostvarila svrha Projekta. Inspektorat je nositelj i glavni korisnik Projekta, dok su kao drugi korisnici u Projektu predviđeni: Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija – Porezna uprava, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

▪ **Međunarodna suradnja**

→ **Suradnja s inspekcijama rada država članica EU**

Inspektori rada Državnog inspektorata redovito sudjeluju u **Odboru viših inspektora rada** (SLIC) Europske unije, a u 2011. godini sudjelovali su u radu na dvije redovne sjednice koje su održane u svibnju i prosincu 2011. godine. Na sjednicama se raspravljalo o usklađivanju postupaka za evaluaciju inspekcije rada, o razmjeni informacija između inspekcija rada država članica te o dobroj praksi u inspekcijским i ne inspekcijским aktivnostima inspekcija rada država članica.

→ **Suradnja s Nacionalnom upravom zaštite potrošača Republike Mađarske**

U pogledu međunarodne suradnje, nastavila se suradnja Inspektorata Republike Hrvatske i Nacionalne uprave za zaštitu potrošača Republike Mađarske, kroz potpisani Memorandum o suglasnosti, a sa ciljem stvaranja okvira za međusobnu suradnju u nadzoru zakonodavstva zaštite potrošača. Glavna područja suradnje su međusobna razmjena informacija i iskustava u nadzoru nad tržištem roba i usluga, te međusobna pomoć u rješavanju prekograničnih prekršaja. Tijekom 2011. godine, organizacija i iskustva u nadzoru nad tržištem Inspektorata prezentirana su i srodnim regionalnim institucijama nadzora nad tržištem Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

→ **Suradnja s inspekcijским službama Kraljevine Jordan**

Inspektorat je u rujnu 2011. primio delegaciju Kraljevine Jordan koja se sastojala od predstavnika inspeksijskih službi (iz područja zdravstva, uprave za hranu i lijekove, inspeksijske službe Vijeća glavnog grada Ammana i dr.) i predstavnika Svjetske banke (IFC). U cilju postizanja reforme inspeksijskog sustava u Kraljevini Jordan i izradi novog zakona o inspekcijama, Kraljevina Jordan je model ustroja i rada Inspektorata uzela kao primjer uspješne organizacije koja može poslužiti drugima za postizanje poboljšanja svog rada u segmentu obavljanja inspeksijskih poslova.

Osim navedenih suradnji realiziranih kroz sporazume, projekte EU, zaključke Vlade RH i dr., moramo ukazati na jako dobru suradnju u 2011. godini sa svim tijelima državne uprave, a kao iznimno dobru suradnju ističemo onu sa Ministarstvom unutarnjih poslova, koji su nam nesebično pružali svoju asistenciju u provedbi gotovo svih većih akcija, poglavito u nadzorima povodom teških i smrtnih ozljeda na radu, nadzorima na dislociranim otocima, kao i kod kontrola ugostiteljskih objekata u kasnim noćnim ili ranim jutarnjim satima, kontrolama rada „na crno“ te kontrolama nedopuštene trgovine.

7. PROVEDBA GODIŠNJEG PLANA RADA

Plan rada Inspektorata za 2011. godinu (dalje u tekstu: Godišnji plan rada) donesen je u prosincu 2010. godine.

Izrađen je na temelju Strateškog plana rada Inspektorata za razdoblje od 2011. – 2013. godine, na način da se posebna pažnja posvetila ostvarivanju strateških ciljeva poslovanja, čije se praćenje provodilo kroz ostvarenje brojčanih pokazatelja rezultata rada kako bi se isti mogli što uspješnije realizirati u prvoj godini strateškog planiranja.

Stoga, Godišnji plan rada obuhvaća rad svih vrsta inspektora Inspektorata: elektroenergetskog, rudarskog, inspektora opreme pod tlakom, gospodarskog i inspektora rada, čije radne aktivnosti daju ostvarenje strateških ciljeva.

Na temelju Godišnjeg plana rada, napravljeni su pojedinačni, operativni planovi rada svih ustrojstvenih, područnih jedinica Inspektorata. U okviru operativnih planova, definirao se tijekom planiranja inspeksijskih nadzora bilo kroz suradnju s drugim tijelima, planirane akcijske nadzore ili nadzore po prijavama pravnih i fizičkih osoba. Definirao se i tijekom uzorkovanja planirane vrste tehničkih i prehrambenih proizvoda na tržištu RH, kao i školovanje inspektora kroz određene specijalističke programe potrebne za daljnje usavršavanje.

Analizom podataka u informacijskom sustavu, aplikativnom rješenju eOčevidnik inspektora Inspektorata, utvrđeno je da su u 2011. godini gospodarski inspektori, inspektori rada, inspektori elektroenergetike, rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom obavili sveukupno **113.306 inspeksijskih nadzora** (2010. godine - 111.130) u kojima su na temelju **551.107 kontrola primjene propisa** iz nadležnosti Državnog inspektorata utvrdili više od **55.221 povreda propisa** (2010. godine - 51.471).

Na temelju utvrđenih podataka o obavljenim inspekcijskim nadzorima, inspektori Inspektorata su:

- podnijeli **23.756 optužnih prijedloga** prekršajnim sudovima (2010. godine - 25.650), kao i
- donijeli **1.768 prekršajna naloga** (2010. godine - 1.412) u ukupnom iznosu od **9.390.148,00 kuna** (2010. godini: 9.028.280,00) i
- **280 obveznih prekršajnih naloga** (2010. godine - 251) u iznosu od **568.293,00 kuna** (2010. godini: 235.295,80),
- podnijeli **91 kaznenu prijavu** (2010. godine - 150) Državnom odvjetništvu zbog sumnji u počinjenja kaznenih djela (sa osnova povrede prava radnika, nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina na prostornom teritoriju RH i dr.),
- naplatili **6.740 kazni na mjestu izvršenja prekršaja** (2010. godine - 6.576) u ukupnom iznosu od **15.419.300,00 kuna** (2010. godine - 9.763.463,00 kuna),
- podnijeli **376 prijedloga radi oduzimanja protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 45.134.144,17 kuna** (2010. godine - 31.347.940,56 kuna), te zatražili putem Državnog odvjetništva zbog nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina pokretanje postupaka radi naknade štete Republici Hrvatskoj u vrijednosti od **66.368.328,77 kuna** (2010. godine - 83 mil.kn),
- proveli **uzorkovanje nad 319 ispitna uzorka** (2010. godine - 499),
- predložili **528 zaštitnih mjera** (2010. godine - 493) i
- izrekli **156 mjere opreza** (2010. godine - 54),
- donijeli **16.924 upravnih rješenja** (2010. godine - 12.770), od kojih je kod
- **1.282 subjekata nadzora/poslodavca** (2010. godine - 915) izvršeno **pečaćenje objekta, djela objekta, uređaja i opreme te grupe proizvoda i dalje.**

U nastavku Izvješća daje se detaljna provedba Godišnjeg plana rada za 2011. godinu i to kroz prikaz ostvarenih rezultata rada iz najvažnijih pokazatelja o radu inspektora Inspektorata (od ostvarenog broja inspekcijskih nadzora, broja donesenih upravnih mjera, kaznenih mjera i dr.). Prikaz pokazatelja se daje u okviru ustrojstvenih jedinica, a po područjima nadzora pojedine ustrojstvene jedinice.

8. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU RADA I ZAŠTITE NA RADU

8.1. Inspektori rada

Inspektori rada Inspektorata u području radnih odnosa nadziru provedbu zakona i drugih propisa kojima su uređeni radni odnosi između radnika i poslodavaca, no obavljaju inspekcijske poslove i u drugim upravnim područjima, kada je to određeno posebnim zakonom. Međutim, sukladno odredbama čl. 288. st. 1. Zakona o radu („Narodne novine“ br. 149/09. i 61/11., nastavno: ZR) ne nadziru provedbu propisa kojima se uređuju radni odnosi između radnika i

poslodavaca, kada je posebnim propisima³ određeno da te poslove obavljaju neke druge inspeksijske službe.

Inspektori rada u području radnih odnosa su tijekom 2011. godine, nadzirajući provedbu propisa iz svoje nadležnosti, posebno pojačane aktivnosti usmjerili na nadzor provedbe propisa o radnim odnosima kojima se uređuju: obveze poslodavaca da radnike u propisanim rokovima prijave nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja; zapošljavanje i rad maloljetnika, žena, trudnica i invalida (uključujući i prekovremeni i noćni rad); korištenje prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor; obveze poslodavaca da radnicima u propisanim rokovima uruče obračune iz kojih je vidljivo kako su utvrđeni iznosi plaća, naknada i otpremnina, odnosno obračune dugovane; a neisplaćene plaće, naknade plaće ili otpremnine, kao i propisani sadržaj navedenih obračuna, obveza isplate minimalne plaće u visini utvrđenoj Zakonom o minimalnoj plaći („Narodne novine“ br. 67/08, nastavno: ZMP), obveza vođenja evidencije o radnicima, zapošljavanje i rad stranaca; davanje prednosti pri zapošljavanju nezaposlenim hrvatskim braniteljima i drugim osobama iz čl. 35. st. 1. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“ br. 174/04., 92/05., 2/07., 107/07., 65/09., 137/09., 146/10. – Odluka USRH i 55/11., nastavno: ZPHB) i čl. 48.f Zakona o zaštiti civilnih i vojnih invalida rata („Narodne novine“ br. 33/92, 77/92 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01 i 103/03.), kako bi otkrivanjem nezakonitosti i poduzimanjem propisanih mjera utjecali na provedbu tih propisa. Kao i prethodne godine, i u 2011. godini zakonodavna aktivnost bila je prilično živa pa su tako zbog uočenih nedostataka i dvojbi u primjeni doneseni novi Pravilnik o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine („Narodne novine“ br. 37/11.) i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima („Narodne novine“ br. 37/11.), te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu („Narodne novine“ br. 61/11.). U postupku usklađivanja posebnih propisa s odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09., nastavno: ZUP), donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“ br. 49/11.). U 2011. godini donesen je i novi Zakon o strancima („Narodne novine“ br. 130/11.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine, osim određenih odredaba koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Inspektori rada Inspektorata u području zaštite na radu nadziru primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavaca i radnika u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Uz obveze propisane poslodavcima u odnosu na radnike, inspektori rada u području zaštite na radu nadziru i propisane obveze u odnosu na osobe koje nisu u radnom

³ Primjerice, inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“ br. 92/05., 142/06., 77/07., 107/07., 27/08., 49/11. i 150/11.), kao i Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ br. 86/08. i 61/11.) te drugih zakona i propisa koji se primjenjuju na državne službenike i njihova prava iz državne službe i na namještenike i njihova prava iz radnih odnosa, odnosno službenike i namještenike u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te njihova prava iz službe, provodi upravna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležna za službeničke odnose. Slično je i sa propisima, kojima se uređuju radni odnosi u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, te učeničkim domovima i drugim pravnim osobama, koje obavljaju odgojno-obrazovnu djelatnost ili dio te djelatnosti na osnovi odobrenja, dopunske, suglasnosti ili drugog odgovarajućeg akta ministarstva nadležnog za poslove odgoja i obrazovanja (osim visokih učilišta), nadzor kojih obavlja prosvjetna inspekcija sukladno odredbama Zakona o prosvjetnoj inspekciji („Narodne novine“ broj 61/11.).

Odredbama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ br. 69/09. i 84/11.) utvrđeno je da inspeksijski nadzor nad provedbom odredaba toga Zakona, propisa donesenih na temelju međunarodnih ugovora koji obvezuju Republiku Hrvatsku, kao i nadzor sigurnosti, obavljaju zrakoplovni inspektori Agencije za civilno zrakoplovstvo, te da pojedine poslove vezane za nadzor, za koje je potrebna posebna stručnost, mogu obavljati i druge stručne osobe koje im u okviru svojih ovlasti povjeri Agencija za civilno zrakoplovstvo.

odnosu s poslodavcem, odnosno volonter, osobe koje se nalaze na stručnom osposobljavanju, učenike i studente na praktičnoj obuci, osobe koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere obavljaju naredene poslove, osobe koje obavljaju djelatnost osobnim radom, kao i poslovne suradnike, službenike u tijelima državne uprave, korisnike usluga i druge osobe koje dolaze u prostorije i prostore poslodavaca. Posebice nadziru primjenu propisa koji se odnose na obveze poslodavca propisane za rad maloljetnika, žena, trudnica, porodilja, invalida i drugih osoba za koje su propisane posebne mjere zaštite. Nadalje, nadziru stručnost i zakonitost rada trgovačkih društava koja su ovlaštena za obavljanje poslova zaštite na radu. Nadziru investitore u izvršavanju propisanih obveza u provođenju mjera zaštite na radu u tijeku projektiranja građevina i u tijeku izgradnje.

Odredbama Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ br. 59/96, 94/96 - ispravak, 114/03, 100/04 – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji, 86/08, 116/08 – Zakon o Državnom inspektoratu, 75/09, nastavno: ZZR) izuzete su iz nadležnosti inspektora rada za zaštitu na radu osobe na radu i druge osobe u oružanim snagama, redarstvenim službama i kućne pomoćnice. Isto tako, odredbama posebnih zakona utvrđena je nadležnost drugih tijela državne uprave za nadzor provedbe propisa kojima se štiti sigurnost i zdravlje osoba na radu i drugih osoba na plovnim objektima, u javnom kopnenom, zračnom, riječnom i pomorskom prijevozu, osobama koje u djelatnosti rudarstva obavljaju poslove istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, te osobama koje obavljaju poslove vatrogastva, razminiranja i privatne zaštite ljudi i imovine. Nadalje inspektori rada u području zaštite na radu nisu nadležni za postupanja u obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.

Od 1. siječnja 2011. godine stupila je na snagu obvezna primjena graničnih vrijednosti izloženosti kemijskim opasnim tvarima prema odredbama Pravilnika o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima („Narodne novine“ br. 13/09.) te obvezna primjena Pravilnika o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti biološkim agensima na radu („Narodne novine“ br. 155/08.) i Pravilnika o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti kemijskim tvarima na radu („Narodne novine“ br. 155/08.). Dana 02. svibnja 2011. godine stupio je na snagu Pravilnik o sigurnosti i zdravlju pri radu s električnom energijom („Narodne novine“ br. 116/10. i 124/10.).

Tijekom 2011. godine je težište aktivnosti, sukladno odredbama Zakona o Državnom inspektoratu i ZZR-a, te drugim propisima, usmjereno na inspekcijske nadzore nad provedbom propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika:

- povodom obavijesti o ozljedi na radu;
- povodom obavijesti o profesionalnoj bolesti i obavijesti o sumnji u profesionalnu bolest;
- povodom propisane i dogovorene suradnje s drugim tijelima, i to s:
 - Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva u postupku rješavanja po zahtjevu poslodavaca o ustroju zaštite na radu,
 - Agencijom za plaćanja u poljoprivredi u realizaciji programa pred pristupne pomoći IPARD,
 - Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje u postupku utvrđivanja profesionalne bolesti,
 - Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje u postupku utvrđivanja smanjene radne sposobnosti radnika i u postupku za povrat proračunskih sredstava osiguranja,

- Hrvatskom obrtničkom komorom kod poslodavaca koji su licencirani za obavljanje praktičnog dijela nastave,
 - Inspekcijom zaštite okoliša u zajedničkim nadzorima nad rizičnim postrojenjima;
- povodom prijave gradilišta;
 - povodom prijave nezakonitosti (od strane radnika, sindikata, poslodavca i.dr.).

8.2. Djelovanje inspektora rada u područnim jedinicama Inspektorata

8.2.1. Analiza rezultata rada inspektora rada - prvostupanjski postupak

Inspektori rada Inspektorata obavili su tijekom 2011. godine **27.456 inspeksijskih nadzora**, dok je u 2010. godini bilo obavljeno ukupno 25.233 inspeksijskih nadzora. Od navedenog broja nadzora u 2011. godini, 17.970 nadzora je bilo u području radnih odnosa (u 2010. godini – 15.776 nadzora), a 9.486 nadzora u području zaštite na radu (u 2010. godini – 9.457 nadzora).

Pregled važnijih podataka o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama inspektora rada iskazan je u tablicama u privitku izvješća.

U području radnih odnosa otkriveno je i procesuirano **14.806 prekršaja** (u 2010. godini – 14.883 prekršaja).

Tijekom godine otkriveno je **2.177 nezakonito (ilegalno) zaposlenih osoba** (2.064 – 2010. godine), od toga **608 stranaca** (683 stranca u 2010. godini) koji su u Republici Hrvatskoj radili suprotno odredbama Zakona o strancima („Narodne novine“ br. 79/07. i 36/09., nastavno: ZS).

U 2011. godini uz nadzor provedbe drugih propisa i poduzimanja propisanih mjera, inspektori rada su, među ostalim, privremeno zabranili obavljanje djelatnosti u trajanju od 30 dana, odnosno na određeno vrijeme dok ne otklone nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, kod 799 poslodavaca (u 2010. godini – 650) kod kojih su zatekli 377 radnika-stranaca koji su nezakonito radili (257 nije imalo radnu dozvolu, 12 nije imalo poslovnu dozvolu, a za 108 radnika-stranaca poslodavac nije ishodio potvrdu policijske uprave o prijavi rada bez radne, odnosno poslovne dozvole), 630 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje, 633 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno zdravstveno osiguranje, 91 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje i 89 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno zdravstveno osiguranje (s prvim danom početka rada ili nisu bili prijavljeni na odgovarajuće radno vrijeme), 901 radnika koji su nezakonito radili, jer poslodavac sa istima nije sklopio ugovor o radu ili im nije uručio pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu prije početka rada. Zbog činjenice da su se poslodavci (336 poslodavaca, u 2011. godini, 304 poslodavca u 2010. godini) sukladno odredbama čl. 199. st. 3. ZS-a, odnosno čl. 58. st. 3. ZDI-a, odlučili na tzv. „otkup“ od izvršenja mjere zabrane obavljanja djelatnosti donesenih na temelju čl. 199. st. 1. ZS-a, odnosno čl. 58. st. 1. ZDI-a, tijekom 2011. godine po tom osnovu na propisani račun Državnog proračuna uplaćeno je ukupno **13.200.000,00 kuna** (u 2010. godini 13.860.000,00 kuna).

Poduzimajući ostale propisane mjere po obavljenim inspekcijskim nadzorima tijekom godine doneseno je 1.751 rješenje (u 2010. godini – 1.386 rješenja) i 7 zaključaka, a zbog osnovane sumnje u počinjenje ukupno 14.806 djela prekršaja, protiv poslodavaca fizičkih i pravnih osoba nadležnim prekršajnim sudovima je podneseno 6.384 optužna prijedloga (u 2010. – 6.413), doneseno je 56 obaveznih prekršajnih naloga i 65 prekršajnih naloga, te je izrečeno 405 kazni na mjestu izvršenja prekršaja i po toj osnovi naplaćeno **4.528.000,00 kuna** (u 2010. godini – 1.063.000,00 kuna).

Većina otkrivenih i procesuiranih prekršaja odnosila se na:

- zapošljavanje radnika bez sklapanja pisanog ugovora o radu prije početka rada, odnosno bez izdavanja pisane potvrde o sklopljenom ugovoru,
- neprijavljivanje radnika na obvezno mirovinsko i/ili obvezno zdravstveno osiguranje,
- neisplatu minimalne plaće,
- nevođenje propisane evidencije o radnicima,
- nezakoniti prekovremeni rad,
- neuručivanje radnicima u propisanim rokovima obračuna plaća, naknada plaća ili otpremnine propisanog sadržaja, odnosno obračuna tih dugovanja kada ista do dana dospijeca nisu isplaćena ili nisu isplaćena u cijelosti,
- sklapanje ugovora o radu koji ne sadrže propisane podatke,
- zakašnjele prijave na obvezno mirovinsko i/ili obvezno zdravstveno osiguranje,
- sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme protivno propisima,
- uskraću prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor,
- nezakonito zapošljavanje i rad stranaca.

Od 1.751 donesenog rješenja, većina ih se odnosila na:

- privremenu zabranu obavljanja djelatnosti poslodavcima,
- odlučivanje o zahtjevima osoba iz čl. 35. st. 1. ZPHB-a o ostvarivanju prava prednosti pri zapošljavanju,
- odlučivanje o zahtjevima zakonskih zastupnika osoba mladih od petnaest godina ili osoba s petnaest i starijih od petnaest, a mladih od osamnaest godina koje pohađaju obvezno osnovno obrazovanje, za izdavanje odobrenja za sudjelovanje istih uz naplatu u aktivnostima iz čl. 7. Pravilnika na kojima maloljetnik može raditi i o poslovima u kojima smije sudjelovati („Narodne novine“ br. 62/10.),
- zabranu noćnog rada maloljetnicima,
- zabranu određivanja prekovremenog rada maloljetnicima,
- nalog poslodavcima da radnicima dostave obračune plaća, naknada plaća ili otpremnine, odnosno obračune dugovanih, a neisplaćenih plaća, naknada plaća ili otpremnine, ili dostavu navedenih obračuna sa svim propisanim podacima.

U 2011. godini protiv poslodavaca i odgovornih osoba poslodavaca podneseno je **17 kaznenih prijava** (2010. godini – 19 kaznenih prijava), od kojih je 16 bilo podneseno zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenog djela povrede prava na rad i drugih prava iz rada (članak 114. Kaznenog zakona). Jedna kaznena prijava bila je podnesena zbog osnovane sumnje u počinjenje kaznenog djela iz čl. 323. Kaznenog zakona – skidanje i povreda službenog pečata i znaka.

Nastavno navedenome, razvidno je da su inspektori rada obavili 13,9% veći broj inspekcijskih nadzora u odnosu na 2010. godinu (2011. godine – 17.970 nadzora, 2010. godine - 15.776 nadzora). U provedenim nadzorima inspektori su donijeli 22,9% više upravnih mjera zabrane obavljanja djelatnosti u odnosu na broj upravnih mjera zabrane obavljanja djelatnosti donesenih u 2010. godini (2011. – 799 upravnih mjera, 2010. – 650 upravnih mjera). U odnosu na 2010. godinu, tijekom 2011. godine je naplaćen znatno veći broj kazni na mjestu izvršenja prekršaja, čak **405 kazni** u odnosu na 103 kazne na mjestu izvršenja prekršaja u 2010. godini, te je po toj osnovi naplaćeno ukupno **4.528.000,00 kuna**, dok je u 2010. godini po toj osnovi naplaćeno 1.063.000,00 kuna.. Sve je to rezultat pojačanog angažiranja inspektora rada, dobre suradnje svih inspektora u sastavu Inspektorata, ali i suradnje Inspektorata s drugim javnopravnim tijelima.

U ovom izvještajnom razdoblju inspektori rada za radne odnose sukladno odredbama čl. 32. st. 1. ZDI-a, uputili su 3.768 različitih obavijesti drugim nadležnim tijelima zbog toga što su tijekom nadzora iz svoje nadležnosti došli do saznanja o mogućim nepravilnostima iz nadležnosti tih tijela (primjerice, obavijesti Ministarstvu financija o sumnjama u nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključivo i uplatu poreza, prireza i doprinosa; isplatu plaća dijelom uz plaćanje poreza, prireza i doprinosa, a dijelom bez plaćanja istih - isplatom „na ruke“; neplaćanje propisanih povećanja plaće za prekovremeni rad, noćni rad, za rad u dane blagdana te neradne dane; zatim centrima za socijalnu skrb, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Pravobraniteljici za djecu, Prosvjetnoj inspekciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvu unutarnjih poslova, Upravnoj inspekciji Ministarstva uprave), dok je 2010. godine navedenim tijelima bilo upućeno ukupno 3.726 različitih obavijestio mogućim nepravilnostima iz njihove nadležnosti.

Sukladno propisanim prioritetima *inspektori rada su u području zaštite na radu* tijekom 2011. godine obavili **9.486** (2010. godine: 9.457) **nadzora kod poslodavaca** na mjestima rada i to:

- 1.510 nadzora povodom ozljeda na radu (2010. godine - 1.428),
- 50 nadzora povodom profesionalnih bolesti (2010. godine - 98),
- 2.434 nadzora na gradilištima, šumarskim radilištima i radilištima u brodogradnji (2010. godine: 2.482),
- 684 nadzor povodom podnesaka i odbijanja rada radnika (2010. godine - 841),
- 2.423 nadzora u ostalim rizičnim djelatnostima (2010. godine - 2.594),
- 2.385 nadzora u manje rizičnim djelatnostima (2010. godine - 2.014).

Uz to je obavljeno 3.114 nadzora zbog kontrole izvršenja rješenja (2010. godine - 2.740). Inspektori su obavljali i druge poslove, kao što su dvadesetčetrisatna (24) dežurstva radi mogućih dojava ozljeda na radu, sudjelovanje na raspravama povodom podnesenih prijava kod nadležnih sudova, sudjelovanje na sjednicama odbora za zaštitu na radu, sastanci, stručna usavršavanja i slični poslovi koji se ne evidentiraju kao inspekcijski nadzori.

Sukladno odredbama ZDI-a i ZZR-a, a na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima, poduzete su slijedeće inspekcijske mjere:

- doneseno je 2.412 (2010. godine - 3.054) rješenja o otklanjanju 3.681 (2010. godine: 5.617) različitih nezakonitosti;
- doneseno je 2.187 (2010. godine - 2.546) rješenja o 2.930 (2010. godine: 3.637) zabrana korištenja sredstava rada, zabrana opasnih postupaka i naređenja o udaljavanju radnika s poslova za koje ne ispunjavaju propisane uvjete;
- doneseno je 19 rješenja o izvršenju (2010. godine - 56 zaključaka o dozvoli izvršenja), nakon obavljenih kontrolnih nadzora;
- zapečaćeno je 5 sredstava rada (2010. godine - 0);
- naplaćeno je 15 novčanih kazni radnicima i neposredno nadređenim odgovornim osobama na mjestu izvršenja prekršaja (2010. godine - 40);
- podneseno je 2.892 (2010. godine - 3.428) optužna prijedloga zbog osnovane sumnje u počinjenje 5.376 (2010. godine - 6.763) prekršaja;
- podneseno je 46 (2010. godine - 75) kaznenih prijava protiv 66 (2010. godine - 119) osoba;
- podneseno je 114 (2010. godine - 211) obavijesti različitim nadležnim tijelima o utvrđenim nezakonitostima za koje inspektori rada za zaštitu na radu nisu ovlašteni postupati.

Inspektori su najčešće utvrđivali slijedeće nezakonitosti:

- obavljanje radnih postupaka na način suprotan propisanim pravilima zaštite na radu
- obavljanje rada s neispravnih radnih površina (skele, podesti, platforme i sl.)
- obavljanje rada bez razrađenih mjera sigurnosti
- rad s neispravnim sredstvima rada
- nerazrađena organizacija rada
- rad bez primjene zaštitnih sredstava i opreme za rad na visini.

8.3. Značajne pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora inspektora rada

8.3.1. Područje radnih odnosa

Aktivnosti inspektora rada za radne odnose prvenstveno su se odnosile na pravodobno obavljanje nadzora po podnescima po kojima inspektori imaju obvezu u propisima točno određenim rokovima donijeti rješenje (primjerice, rješavanje o zahtjevu zakonskog zastupnika za sudjelovanjem (uz naplatu) osoba mladih od petnaest godina ili osoba s petnaest i starijih od petnaest, a mladih od osamnaest godina koje pohađaju obvezno osnovno obrazovanje, za izdavanje odobrenja za sudjelovanje istih uz naplatu u snimanju filmova, pripremanju i izvođenju umjetničkih, scenskih ili drugih sličnih djela, donošenje rješenja o zahtjevu za ostvarivanjem prednosti pri zapošljavanju hrvatskih branitelja i drugih osoba iz čl. 35. st. 1. ZPHB-a i čl. 48.f Zakona o zaštiti civilnih i vojnih invalida rata, zatim nadzori po podnescima radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, inspeksijskih službi i drugih tijela državne uprave, odnosno drugih pravnih i fizičkih osoba (po kojima su inspektori sukladno odredbama čl. 288. ZR-a i čl. 42. st. 2. ZUP-a, dužni obaviti nadzor te o poduzetim radnjama i mjerama pismeno obavijestiti podnositelja). Tijekom 2011. godine po podnescima – predstavkama je

obavljeno ukupno 6.627 nadzora, te 2.379 akcijskih nadzora, što predstavlja 50,1% od ukupnog broja nadzora inspektora rada za radne odnose.

Daljnje prioritetne aktivnosti inspektora bile su usmjerene na ciljne nadzore provedbe propisa koji se odnose na: zakonitost zapošljavanja i prijavljivanja radnika nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja (uključujući zakonitost rada stranaca i zapošljavanja maloljetnika), prekovremeni rad, odmori (stanka, dnevni, tjedni i godišnji odmor), evidencije o radnicima, izvršenje obveze poslodavca o uručanju radnicima u propisanim rokovima obračuna plaća, naknada plaća i otpremnina propisanog sadržaja, kao i obračuna dugovanih, a neisplaćenih plaća, naknada plaća i otpremnina, isplatu minimalne plaće i dr.

Nezakonito zapošljavanje bilo je prisutno u skoro svim djelatnostima, posebno u ugostiteljstvu, trgovini i graditeljstvu, a najčešće je bilo izraženo kao:

- zapošljavanje radnika bez prethodnog sklapanja ugovora o radu u pisanom obliku, odnosno bez prethodnog uručenja radniku pisane potvrde o sklopljenom ugovoru, kada taj ugovor nije sklopljen u pisanom obliku,
- zapošljavanje radnika na poslovima koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca imaju obilježja posla za koji se zasniva radni odnos na temelju različitih obvezno pravnih ugovora (primjerice ugovora o djelu, ugovora o savjetodavnoj suradnji) kojima se prikriva radni odnos, umjesto ugovora o radu,
- neprijavljivanje radnika nadležnim tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja,
- zapošljavanje ili rad stranaca u Republici Hrvatskoj protivno zakonu ili bez prijave nadležnim tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja, kada je to obvezno.

Pored navedenih nezakonitosti, u 2011. godini najozbiljniji problemi radnika bili su vezani uz neisplatu minimalne plaće; nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključujući pravo na povećanu plaću za prekovremeni rad, rad noću, nedjeljom, blagdanom, neradnim danom; povremene isplate dijela plaća «na ruke», bez uplate propisanih obveza.

Vežano uz navedeno, valja istaknuti da je odredbama čl. 21. st. 1. Zakona o doprinosima („Narodne novine“ br. 84/08., 152/08., 94/09. i 18/11.) kao i odredbama čl. 14. st. 1. t. 1. i čl. 14. st. 3. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ br. 177/04., 73/08. i 80/10.) i čl. 9. st. 2. Pravilnika o doprinosima („Narodne novine“ br. 2/09., 9/09., 97/09. i 25/11) utvrđeno što se smatra plaćom (iz istih slijedi da je plaća „novčani i svaki drugi primitak... koji je s osnove radnog odnosa ... u određenom mjesecu poslodavac ... isplatio ili bio dužan isplatiti radniku na temelju ugovora o radu, pravilnika o radu ili kolektivnog ugovora, odnosno temeljem propisa kojim se uređuje pitanje minimalne plaće ili drugog propisa, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnove, poreza i prireza, poreza na dohodak i iznosa koji se isplaćuje radniku s te osnove“), te da je prema odredbi čl. 32. Zakona o doprinosima obveznik obračunavanja doprinosa pri obračunu i isplati plaće, odnosno za slučaj da ne isplati ili ne isplati u cijelosti plaću za prethodni mjesec u mjesecu u kojem je dospjela isplata plaće, dužan obračunati doprinose prema iznosu dospjele, a neisplaćene plaće do zadnjeg dana mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće.

Nadzor provedbe spomenutih odredbi tijekom 2011. godine bio je u nadležnosti Porezne uprave i Financijske policije Ministarstva financija, sukladno odredbama čl. 2. i 3. Zakona o poreznoj upravi („Narodne novine“ br. 67/01., 94/01., 177/04. i 128/10.) i čl. 5. Zakona o financijskoj policiji („Narodne novine“ br. 177/04. i 55/11.). Obavljajući nadzore iz svoje nadležnosti inspektori rada o svojim saznanjima i sumnjama u zakonitost financijskog poslovanja poslodavaca redovito su obavještavali navedena tijela nadzora.

U pogledu ostvarivanja pojedinačnih prava radnika podsjećamo i na odredbu čl. 129. ZR-a kojom je propisana sudska zaštita prava iz radnog odnosa – radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa od poslodavca može zahtijevati ostvarenje tog prava u roku od 15 dana od dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava. Ako poslodavac ne udovolji zahtjevu radnika u roku od 15 dana od dana dostave zahtjeva, radnik može u daljnjem roku od 15 dana zahtijevati zaštitu povrijeđenog mu prava pred nadležnim sudom. Zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno nije podnio zahtjev poslodavcu, osim radnika koji ima sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme, radnika koji je na temelju ugovora o radu upućen na rad u inozemstvo i radnika na kojeg se ne primjenjuje niti jedan kolektivni ugovor. Propust radnika da zahtjeva naknadu štete ili drugo novčano potraživanje iz radnog odnosa, u navedenim rokovima ne može imati za posljedicu gubitak prava na ta potraživanja.

8.3.2. Područje zaštite na radu

Tijekom 2011. godine je obavljeno **1.510 inspekcijskih nadzora povodom ozljeda na radu**, od toga **1.245 nadzora povodom smrtnih, teških i skupnih ozljeda na radu** (2010. godine: 1.220).

U navedenim događajima je ozlijeđeno ukupno 1.369 osoba, od toga su smrtne i teške ozljede zadobile 1.222 osobe (2010. godine - 1.254).

Teške ozljede je zadobilo 1.162 radnika (2010. godine - 1.250) i 32 radnika je zadobilo teške ozljede sa smrtnom posljedicom (2010. godine -34). Od teško ozlijeđenih radnika 213 je žena i 949 muškaraca, a od poginulih radnika 2 su bile žene i 30 muškaraca.

Sve poginule osobe su bile u dobi od 20 do 85 godina, a poginuli radnici u dobi od 20 do 63 godina. Smrtno stradali nezakonito zaposleni radnici su bili u dobi od 33 do 62 godine.

Od poginulih 32 radnika, 5 ih nije imalo uređen radni odnos na propisani način (2010. godine - 6) i svi su bili muškog spola. Od nezakonito zaposlenih radnika 4 je poginulo u građevinarstvu, uključujući jednog stranog državljana.

Najviše je teško ozlijeđenih radnika bilo u prerađivačkoj industriji, ukupno 386, od kojih su 52 žene. Od ukupno navedenog broja 5 je radnika smrtno stradalo, od kojih je 1 žena.

Poslije prerađivačke industrije, najveći broj teško ozlijeđenih radnika bio je u građevinarstvu, ukupno 267, od čega 4 žene. Kao i prethodnih godina, najveći broj smrtno stradalih radnika je bilo u građevinarstvu, poginulo je 16 radnika, sve muškarci.

Uz radnike, smrtno je stradalo u prostorijama i na prostorima poslodavaca i 8 drugih osoba na radu i 1 druga osoba (prolaznik), a teško je ozlijeđeno 5 učenika/naučnika i 14 drugih osoba na radu.

Povodom zaprimljenih obavijesti o utvrđenim profesionalnim bolestima radnika, obavljeno je 47 inspekcijskih nadzora u kojima je obuhvaćeno 307 oboljelih radnika, od toga 145 žena i 162 muškarca. Najveći broj oboljelih, 134 žena i 130 muškaraca (ukupno 264 radnika), oboljelo je od bolesti dišnog sustava uzrokovanih azbestozom u djelatnostima brodogradnja, proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda, prerađivačka industrija te prijevoz i skladištenje.

8.4. Djelovanje inspektora rada u sjedištu Inspektorata

Postupajući u okviru svoje nadležnosti inspektori rada i viši inspektori rada pripremali su nacрте drugostupanjskih rješenja za Povjerenstvo za žalbe, kao i prijedloge odgovora na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe Inspektorata.

U 2011. godini pripremljeno je ukupno 227 nacрта drugostupanjskih rješenja (2010. godine 185 nacрта drugostupanjskih rješenja), te 58 nacрта odgovora na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz upravnog područja radnih odnosa i zaštite na radu (2010. godine 52 odgovora na tužbe). U istom razdoblju su bile zaprimljene 23 presude Upravnog suda Republike Hrvatske.

Tijekom 2011. godine inspektori rada okončali su rad na ukupno **1.309 neupravnih predmeta** (u 2010. godini – 1.073 nepravna predmeta).

Pored navedenih poslova, inspektori rada Službe nadzora u području rada i zaštite na radu (Odjela radnih odnosa i Odjela zaštite na radu) tijekom godine obavljali su i slijedeće poslove:

- pripremili i održali stručne sastanke sa inspektorima rada na kojima su razmatrana pitanja nadzora provedbe propisa o radnim odnosima i zaštiti na radu,
- obavili kontrolno-instruktivne, odnosno stručne nadzore kod 24 inspektora rada u područnim jedinicama i ispostavama,
- pripremali mišljenja i upute za rad svim inspektorima rada o nadzoru provedbe propisa o radnim odnosima i zaštiti na radu,
- pružali stručnu pomoć inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih službenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti, zaštiti i profesionalnosti postizanja boljih rezultata rada svih inspektora prvog stupnja, te o učenim nedostacima u postupku obavještavali Područnu jedinicu. U okviru toga obavljani su pregledi 148 spisa o inspekcijskim nadzorima povodom smrtnih i skupnih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti (2010. godina: 143). U svim ovim nadzorima su inspektori središnjeg odjela upozoravali inspektore u područnim jedinicama i ispostavama na pojedine propuste u vođenju inspekcijskog nadzora i djelovali na ujednačavanje rada inspektora na cijelom području Republike Hrvatske,
- pripremali različita pojedinačna izvješća, redovita tromjesečna izvješća i godišnje izvješće o radu,
- pripremili više izvješća Vladi Republike Hrvatske i njenim uredima, tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima, pučkom pravobranitelju, pravobraniteljici za djecu, pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, sindikatima, poslodavcima, nevladinim udrugama i slično,
- sudjelovali pri izradi nacрта više zakona i drugih propisa, odnosno davali mišljenja o nacrtima prijedloga tih zakona,
- pripremili veći broj dopisa i odgovora na podneske radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, udruga poslodavaca, te nekih pravnih osoba s javnim ovlastima, a u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava iz radnih odnosa i zaštite na radu,
- sudjelovali u svojstvu ispitivača na državnim stručnim ispitima za inspektore rada koje organizira Ministarstvo uprave,
- na zahtjev Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva obavljani su pregledi 94 glavnih projekata za izgradnju građevina namijenjenih za rad, u postupcima izdavanja građevinskih dozvola, a glede sukladnosti s propisima zaštite na radu, te pregledi 48 građevina namijenjenih za rad, u postupcima izdavanja uporabne dozvole, a glede sukladnosti s propisima zaštite na radu.
- u provedbi Memoranduma o razumijevanju, zaključenom između Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Državnog inspektorata, zbog provedbe pred

- pristupnog financiranja u poljoprivredi kroz program IPARD (2007-2013) izrađeno je 171 nalaz o provedbi nacionalnih propisa o zaštiti na radu kod kandidata i korisnika sredstava,
- organizirali inspeksijske nadzore u koordinaciji s Inspekcijom zaštite okoliša kod poslodavaca koji koriste rizična postrojenja za okoliš, te u koordinaciji s Hrvatskom obrtničkom komorom provodili inspeksijske nadzore kod poslodavaca koji imaju licencije za obavljanje praktične nastave,
 - sudjelovali u radu Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu, te Stručnog savjeta Agencije za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom,
 - pripremali i provodili projekt korištenja pred pristupne pomoći Europske unije IPA 2007 – Sigurnost i zdravlje na radu,
 - izradili izvješća o stanju ispunjavanja mjerila za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u poglavlju 19. Socijalna politika i zapošljavanje.

8.5. Ocjena stanja u radu inspektora rada

Tijekom 2011. godine nastavilo se intenzivno provoditi nadzore s ciljem suzbijanja tzv. „rada na crno“ (zapošljavanja radnika bez sklopljenog pisanog ugovora o radu, odnosno pisane potvrde o sklopljenom ugovoru o radu prije početka rada, bez prijave nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, kao i nezakonitog rada stranaca u Republici Hrvatskoj, protivnog odredbama Zakona o strancima), te s poduzimanjem zakonom propisanih mjera u slučajevima utvrđenih nezakonitosti. Pojačani su inspeksijski nadzori u djelatnostima u kojima su dosada utvrđeni pojavni oblici sive ekonomije iz nadležnosti inspektora rada (ugostiteljstvo, graditeljstvo, poljoprivreda i dr.). U potpunosti su ostvareni svi ciljevi i zadaci utvrđeni Godišnjim planom i programom rada.

U 2011. godini veliki broj nadzora obavljen je po podnescima stranaka (sindikata, radnika, radničkih vijeća, građana, i dr.), brojni su podnesci bili proslijeđeni iz drugih tijela državne uprave, odnosno javno pravnih tijela. Pri tome se u znatnom broju slučajeva pojavilo pitanje nadležnosti, kao posljedica nedovoljno preciznih zakonskih odredaba koje reguliraju to pitanje.

Tijekom 2011. godine bitno su poboljšani uvjeti rada inspektora rada u području zaštite na radu, realizacijom nabavke automobila i IT opreme u ukupnoj vrijednosti 576.701 EUR.

Zahvaljujući potpunoj umreženosti svih područnih jedinica, ispostava i ureda, rad s e-očevidnikom omogućen je na svim radnim mjestima unutar Inspektorata, pa je tako omogućeno i generiranje unesenih podataka te dobivanje specificiranih izvješća o radu na svim ustrojstvenim razinama.

Broj inspektora u ovome području je nedovoljan u odnosu na potrebe kao i u odnosu na propisani broj u ZDI-u, a time ujedno nisu ispunjena mjerila za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u poglavlju 19.

U odnosu na 2010. godinu., u 2011. godini zabilježen je značajan pad broja donesenih rješenja poslodavcima u rizičnim djelatnostima (na gradilištima, šumarskim radilištima, radilištima u brodogradnji i dr. gdje se češće događaju bitni propusti u primjeni propisa zaštite na radu) i to za 1.001 rješenje, te značajan pad podnesenih optužnih prijedloga, točnije za 536 optužnih prijedloga. Razlog tome je povećani broj inspeksijskih nadzora povodom ozljeda na radu kao i nadzora kod poslodavaca u manje rizičnim djelatnostima (više od 25% od ukupnog broja nadzora).

I tijekom 2011. godine, kao i prethodnih godina radnici se nisu odlučivali na konzumiranje propisanog prava na odbijanje rada kada im prijete opasnost za život ili zdravlje, što zaključujemo iz podataka da su 1.162 radnika teško ozlijeđena i 32 radnika poginula, dok su samo u 3 slučaja inspektori zaprimili obavijest o odbijanju rada radnika.

Na žalost, kako je medicina rada u 2011. godini podnijela Inspektoratu samo 3 podneska o sumnji u nastanak profesionalne bolesti, smatramo da mogućnost preventivnog djelovanja na nastanak profesionalnih bolesti radnika još ima prostora za unaprjeđenje. O jačanju navedenog preventivnog djelovanja raspravljala je i radna skupina Zakona o zaštiti na radu, pa je tako Inspektorat je u 2011. godini predložio ugradnju odredbe čl. 36. st. 6. iz Zakona o zaštiti na radu u Zakon o zdravstvenoj zaštiti.

8.6. Prijedlog mjera

Jačanje učinkovitosti rada inspektora rada kroz poboljšanje provedbe propisa o radnim odnosima i propisa o zaštiti na radu, može doprinijeti slijedeće:

1. U ZR-u ili u posebnom propisu predvidjeti mogućnost povremenog, vremenski ograničenog obavljanja poslova s obilježjima radnog odnosa, koji bi se mogli obavljati bez zasnivanja radnog odnosa (primjerice honorarni rad umirovljenika, zaposlenih...);
2. Pojačati nadzore nad provedbom odredbi kojima se uređuje obračun i isplata plaća (uključivo i obračuna i uplate poreza, prireza i doprinosa) od strane nadležnog tijela nadzora – Porezne uprave;
3. Daljnje jačanje administrativnih kapaciteta za nadzor provedbe propisa o radnim odnosima i o zaštiti na radu do ispunjenja mjerila iz poglavlja 19. „, Socijalna politika i zapošljavanje“ i permanentna edukacija inspektora rada u cilju učinkovitijeg i kvalitetnijeg obavljanja inspeksijskih nadzora kao i poboljšanje materijalno – tehničkih uvjeta rada inspektora, prvenstveno kroz nabavu opreme (vozila) u cilju veće mobilnosti inspektora i omogućavanja obavljanja inspeksijskih nadzora u udaljenijim mjestima, te osiguranje adekvatne informatičke opreme za sve inspektore rada, kao i osobna zaštitna sredstva, prvenstveno kroz projekte EU;
4. Razmotriti mogućnost da se u propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju utvrdi obveza prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje prije početka rada radnika;
5. Potaknuti izmjene Zakona o udrugama kako bi se onemogućile sve prisutnije zlouporabe i iskorištavanje zakonskih praznina, posebice kada je u pitanju rad članova udruga;
6. Dati inicijativu da se u propisima, osobito onima koji sadrže kaznene odredbe, jasno odrediti nadležnost za obavljanje inspeksijskih nadzora, kako bi se izbjegle situacije pozitivnog ili negativnog sukoba nadležnosti (kao primjerice kada je u pitanju nadležnost za nadzor nad provedbom čl. 28. Zakona o čeku);

7. Bolja informatička povezanost inspektora rada sa drugim tijelima nadzora, Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje, Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, Ministarstvom unutarnjih poslova, Poreznom upravom Ministarstva financija i dr.

9. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU PROMETA ROBE I USLUGA

9.1. Gospodarski inspektori

Temeljem utvrđenog djelokruga rada gospodarski inspektori Inspektorata u okviru rada Službe nadzora u području prometa robe i usluga obavljaju poslove koji se odnose na primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- obavljanje djelatnosti trgovine i pružanje usluga, provode nadzor nad drugim djelatnostima koje fizičke i pravne osobe obavljaju sukladno Zakonu o obrtu, ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog tijela,
- cijene proizvoda i usluga, naknade, pristojbe, pretplate i druge slične naknade koje se zaračunavaju po propisu, stavljanje na tržište roba iz robnih zaliha, obavljanje ugostiteljske djelatnosti i pružanje usluga u turizmu, prijava i odjava turista te obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe,
- zaštita potrošača, tehnički zahtjevi za proizvode, postupci ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima, zahtjevi za opću sigurnost proizvoda, isprave o sukladnosti, isprave koje moraju imati proizvodi, obavijest o proizvodu (deklaracija), označavanje, reklamiranje, prezentiranje, obilježavanje i pakiranje proizvoda te kontrola kakvoće proizvoda, valjanost žigova i isprava o ispravnosti mjerila te ispunjenja mjeriteljskih zahtjeva, uporaba mjernih jedinica i njihovo navođenje u prometu roba,
- promet i reproduciranje (umnožavanje) glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosaču zvuka i slike, računalnih programa i knjiga, zaštita industrijskog dizajna i žigova, korištenje oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti proizvoda i usluga, korištenje oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, promet proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu,
- ako posebnim propisom nije određena nadležnost drugog tijela državne uprave, provode nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju opći uvjeti obavljanja djelatnosti (registracija, odobrenje za rad, rješenje, suglasnost, drugo odobrenje nadležnih tijela, predmet poslovanja, sjedište i tvrtka),
- provode inspeksijski nadzor i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim zakonom.

9.2. Djelovanje gospodarskih inspektora u područnim jedinicama Inspektorata- prvostupanjski postupak

Prema utvrđenom djelokrugu te Planu i programu rada, gospodarski inspektori su u 2011. godini ukupno obavili **84.007** inspeksijskih nadzora (u 2010. godini – 83.856) u kojima je obavljeno **430.260** kontrola primjene propisa (u 2010. godini – 426.807).

U nastavku teksta daje se pregled obavljenih nadzora prema područjima djelovanja inspektora.

9.2.1. Rezultati nadzora u području djelatnosti trgovine

U području nadzora djelatnosti trgovine primjena je odredbi Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08. i 137/09.; 152/11-pročišćeni tekst), Zakona o obrtu („Narodne novine“, br. 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 49/03. - pročišćeni tekst, 68/07. i 40/10.) , Zakona o trgovini („Narodne novine“, br. 87/08., 96/08., 116/08., 76/09. i 114/11.) , Zakona o zabrani i sprječavanju neregistriranih djelatnosti („Narodne novine“, br. 61/11.) i drugih zakona koji se odnose na promet određenih proizvoda ili usluga, kao i odredbi propisa koji su donijeti temeljem tih zakona.

Kontrole u ovom području nadzora provode se prvenstveno u cilju suzbijanja pojava nelegalnog obavljanja prodaje robe, naročito na raznim mjestima izvan prodavaonica (tržnice i drugi prostori određeni za prodaju robe te javni i drugi prostori), što je i u funkciji zaštite interesa potrošača koji svoja prava mogu ostvarivati jedino ako sklapaju ugovor s legalnim subjektima - sudionicima u prometu robe.

U tom smislu, inspeksijskim postupcima se provode kontrole koje se odnose na registraciju subjekata, isticanje tvrtke, posjedovanje rješenja o ispunjavanju zakonom propisanih uvjeta, isticanje i pridržavanje radnog vremena, pravilnost zaduživanja robe i njene naplate, prodaju robe koja je drugim propisima zabranjena za prodaju.

Određene provedbe nadzora, posebno one koje se odnose na kontrole prodaje alkoholnih i drugih pića koja sadrže alkohol osobama mlađim od 18 godina, u pravilu su se obavljale zajedno s djelatnicima MUP-a zbog omogućavanja identificiranja osoba koje kupuju tu vrstu robe.

Po zapisnički utvrđenim kršenjima propisa poduzimaju se upravne mjere zabrane obavljanja djelatnosti trgovine usmenim rješenjem u zapisniku na rok od najmanje 30 dana, pečaćenje prostora uređaja i/ili opreme, kao i kaznene mjere zbog učinjenih prekršaja.

Najviše pojava raznih oblika nelegalnog obavljanja djelatnosti trgovine odnosi se na neregistriranu djelatnost i na obavljanje te djelatnosti bez zakonom propisanog rješenja o udovoljavanju minimalnim tehničkim i drugim uvjetima.

U djelatnosti trgovine gospodarski inspektori su tijekom 2011. godine obavili **43.736 nadzora** (u 2010. godini – 32.204) kod pravnih i fizičkih subjekata, koji su u više navrata provedeni u suradnji s drugim tijelima državne uprave, posebno s tijelima MUP-a. U navedenim nadzorima obavili su ukupno **227.368 kontrole primjene propisa** (u 2010. godini – 197.357).

Nadalje, utvrdili su ukupno **15.890 povreda propisa** (u 2010. godini – 11.441), te podnijeli **4 prijave za kazneno djelo** zbog čega su poduzete slijedeće mjere:

- 7.610 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, u kojima je u 255 slučajeva predloženo oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 2.009.476,01 kn, a u 388 slučajeva je predloženo i oduzimanje robe kojom su počinjeni prekršaji u vrijednosti od 1.627.617,82 kn, te je u 26 slučajeva predložena zabrana obavljanja

djelatnosti ili poslova na određeni rok sukladno Zakonskim propisima;

- 546 prekršajnih naloga u kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 4.502.571,46 kn, a u 42 slučaja oduzeto je robe u vrijednosti od 1.473.150,38 kn, te je isto tako u 15 slučaja predloženo oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 36.033,54 kn;
- 458 kazni na mjestu počinjenja prekršaja u ukupnom iznosu od 465.500,00 kn;
- 4.929 upravno rješenje (2.551 usmenih rješenja u zapisniku i 2.378 pisanih rješenja);
- 273 rješenja izvršena pečaćenjem prostorija, uređaja i opreme, te je u 578 slučaja mjera izrečena rješenjem izvršena na drugi pogodan način.

Između ostalih, izdano je:

- 1.682 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti,
- 992 rješenja o otklanjanju nedostataka,
- 1.861 rješenja o zabrani prometa proizvoda u vrijednosti od 22.150.880,15 kn,
- 56 rješenja o vraćanju više naplaćenog iznosa u iznosu od 766.961,79 kn,
- 31 slučaj u kojima su zbog neizvršenja rješenja naplaćene novčane kazne u iznosu od 369.800,00 kn,
- prekršitelji su u 119 slučaja uplatili u državni proračun po 30.000,00 kuna u iznosu od 3.570.000,00 kn, kako se rješenja ne bi izvršila pečaćenjem uz uvjet da su uklonjeni utvrđeni nedostaci u datom roku po usmenom rješenju u zapisnik.

9.2.2. Rezultati nadzora iz područja zabrane i sprečavanja neregistrirane djelatnosti

Sredinom lipnja 2011. godine stupio je na snagu Zakon o zabrani i sprečavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti. Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na obavljanje neregistrirane djelatnosti sankcionirane posebnim Zakonom. Temeljem Zakona o zabrani i sprečavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti provode se inspekcijski nadzori kod subjekata za koje se prethodno utvrdi opravdana sumnja da u svojim ili drugim prostorima obavljaju neku od djelatnosti nelegalno, odnosno bez prethodnog upisa u neki od zakonom propisanih registara ili koja nije prijavljena nadležnom poreznom tijelu. Ovaj zakon se ne odnosi na obavljanje neregistrirane djelatnosti koja je već definirana drugim propisom, kao primjerice: djelatnost ugostiteljstva koja je regulirana Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“ br. 138/06, 152/08, 43/09. i 88/10.), pružanje usluga u turizmu koje su regulirane Zakonom o pružanju usluga u turizmu (poglavlje 9.2.9.). Naime, ciljani subjekti kod provođenja ovih nadzora bile su osobe koje obavljaju ili putem oglasa nude pružanje onih usluga koje nisu uređene posebnim propisima.

Gospodarski inspektori su u pripremi za obavljanje nadzora iz područja zabrane i sprečavanja neregistrirane djelatnosti, prethodno obavljali izvidne radnje na terenu kako bi se potvrdila sumnja o postojanju neregistriranog obavljanja djelatnosti i kako bi shodno tome zatražili od strane nadležnog Prekršajnog suda izdavanje naloga za pretragu stana ili drugog prostora po hitnom postupku.

Kontrolu odredbi Zakona o zabrani i sprečavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti gospodarski inspektori Inspektorata provodili su u suradnji s djelatnicima MUP-a.

Provedena su **1.095 nadzora** u kojima je obavljeno **4.380 kontrola primjene odredbi** toga Zakona, te je utvrđeno **388 povreda** - obavljanje neregistrirane djelatnosti, zbog kojih su:

- podnesena 315 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- u 21 slučaju predložene su i zaštitne mjere oduzimanja predmeta po optužnom prijedlogu od 50.022,00 kn, dok je u 3 slučaja kao zaštitna mjera predložena zabrana obavljanja djelatnosti ili poslova
- donesena 3 prekršajna naloga ukupnog iznosa od 23.100,00 kn,
- doneseno 369 rješenja i to: 160 pisanih rješenja o zabrani rada, i 209 usmenih rješenja u zapisniku o zabrani obavljanja djelatnosti,
- u 46 slučaja rješenje o zabrani rada odnosno o obavljanju djelatnosti izvršeno je pečaćenjem objekta, djela objekta ili pečaćenjem opreme i uređaja.

9.2.3. Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu

Za nadzore u kojima se provode kontrole primjene propisa kojima je uređeno obavljanje cestovnog prometa gospodarski inspektori su, prema Zakonu o prijevozu u cestovnom prometu („Narodne novine“, br. 178/04., 151/05., 111/06., 63/08., 124/09. i 91/10.) te sukladno Zakonu o inspekciji cestovnog prometa i cesta („Narodne novine“, br. 77/99. i 55/11.) ovlaštteni za provedbu nadzora odredbi tih Zakona koje se odnose na licencije za početak obavljanja djelatnosti, prodaju vozničkih karata, cjenike prijevoznika i obavljanje auto taksi prijevoza, te imaju ovlasti inspektora cestovnog prometa i cesta sukladno posebnom Zakonu.

U ovom području nadzora kontrolirana je primjena odredbi Zakona o prijevozu u cestovnom prometu te Zakona o inspekciji cestovnog prometa i cesta, koji su u više navrata provedeni u suradnji s djelatnicima MUP-a. Kontrolirani su subjekti koji obavljaju usluge auto taksija, prijevoza putnika i robe u cestovnom prometu u pogledu registracije djelatnosti te obavljanja djelatnosti s licencijom odnosno dozvolom nadležnog tijela.

Provedena su **1.979 nadzora** (u 2010. godini – 1.032) u kojima je obavljeno **5.937 kontrola primjene odredbi** tih Zakona (u 2010. godini – 3.136), te je utvrđeno **265 povreda propisa** (u 2010. godini – 241) - obavljanje djelatnosti bez koncesije i obavljanje neregistrirane djelatnosti, zbog kojih su:

- podnesena 180 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- predloženo 7 zaštitnih mjera i to 1 mjera oduzimanja imovinske koristi te u 6 slučajeva predloženo oduzimanje vozila po optužnom prijedlogu, sveukupne vrijednosti 320.325,00 kn,
- doneseno 25 prekršajnih naloga kojima su izrečene novčane kazne od 550.800,00 kn,
- donesena 93 rješenja od čega:
 - 66 pisanih rješenja i to: 44 o zabrani obavljanja djelatnosti i 22 o otklanjanju nedostataka te
 - 27 usmenih rješenja u zapisniku o zabrani obavljanja djelatnosti,
- doneseno 11 zaštitnih mjera zabrane o obavljanju djelatnosti u trajanju od 6 do 12 mjeseci za istovjetni prekršaj počinjen treći puta

- upravne mjere o zabrani obavljanja djelatnosti u 13 slučajeva izvršena su na drugi pogodan način.

9.2.4. Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti

U ovom području nadzora gospodarski inspektori su kontrolirali primjenu odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, broj 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03- pročišćeni tekst, 82/04, 110/04., 178/04., 38/09., 79/09., 153/09., 49/11. i 84/11.), u najvećem broju slučajeva temeljem predstavki potrošača, kod subjekata koji obavljaju komunalne djelatnosti opskrbe pitkom vodom, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, dimnjačarske poslove i poslove prijevoza pokojnika. Manji broj slučajeva odnosio se ne provedbe nadzora u vezi obavljanja ostalih komunalnih djelatnosti (prijevoz putnika u javnom prometu, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje nerazvrstanih cesta, djelatnost tržnice na malo).

Karakteristika je svih postupaka da su bili pokretani zbog pitanja pravilnosti naplate, a u manjoj mjeri zbog legaliteta obavljanja komunalnih usluga.

Obavljeno je **246** nadzora (u 2010. godini – 315) u kojima su provedene **806** kontrola primjene propisa iz područja komunalnih djelatnosti (u 2010. godini – 1.035) koje se odnose na poslovanje subjekata koji obavljaju komunalne usluge.

Utvrđeno je **99** povreda propisa (u 2010. godini – 102), zbog čega su:

- podnesena 72 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- donesen 1 prekršajni nalog s novčanom kaznom od 20.100,00 kn,
- naplaćena 1 kazna na mjestu izvršenja prekršaja u iznosu od 1.000,00 kn,
- donesena 33 upravna rješenja (15 pisanih i 18 usmeno u zapisniku) od kojih je između ostalih, doneseno 27 rješenja o zabrani obavljanja komunalne djelatnosti, 1 rješenje o vraćanju više naplaćenog iznosa od 140,00 kn, 3 rješenja o otklanjanju nedostataka te 2 rješenja o zabrani prometa proizvoda iznosa 1.920,00 kn

u 2 slučaja predloženo je oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi iznosa 30.373,00 kn te je u 1 slučaju predložena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili poslova.

9.2.5. Rezultati nadzora u području energetske djelatnosti

U području energetske djelatnosti gospodarski inspektori provodili su nadzore odredbi Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom („Narodne novine“, br. 42/05. i 20/10.), Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, br. 177/04., 76/07., 152/08. i 14/11.), Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, br. 40/07., 152/08., 83/09., 91/11. i 114/11.) i Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“, br. 57/06. i 18/11.), dok su mjere poduzimane sukladno Zakonu o energiji („Narodne novine“, br. 68/01., 177/04., 76/07., 152/08. i 127/10.).

U provedenim inspekcijskim nadzorima najčešće su obavljane kontrole subjekata koji obavljaju energetske djelatnosti opskrbe toplinskom energijom i opskrbe električnom energijom temeljem predstavljeni potrošača zbog pitanja ispravnosti zaračunavanja troškova za isporučenu energiju.

Najčešća kršenja navedenih Zakona odnose se na obavljanje energetske djelatnosti bez registracije, bez energetske suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije i nepropisnu primjenu tarifnih sustava za opskrbu. U provedbi nadzora u određenim predmetima je uspostavljena uža suradnja sa navedenom Agencijom (HERA), naročito u dijelu koji se u pojedinim postupcima odnosio na pitanja razgraničenja stvarne nadležnosti za postupanje u određenom predmetu provedbe nadzora.

U nadzorima primjene propisa kod subjekata koji obavljaju određenu energetske djelatnosti provedeno je **112 nadzora** (u 2010. godini – 91) u kojima je obavljeno **414 kontrole** (u 2010. godini – 324) primjene odredbi Zakona o energiji, Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, Zakona o tržištu električne energije, Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, Zakona o tržištu plina i pratećih propisa.

Ukupno je utvrđeno **14 povreda propisa** (u 2010. godini – 16) koji uređuju ovo područje, zbog čega su poduzete slijedeće mjere:

- podneseno 12 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- podnesen 1 prekršajni nalog iznosa 7.000,00 kn,
- doneseno 6 upravnih rješenja (1 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti bez energetske suglasnosti nadležne Agencije i 5 rješenja o otklanjanju nedostataka).

9.2.6. Rezultati nadzora iz područja posredovanja u prometu nekretnina

U ovom području nadzora kontrolirana je primjena odredbi Zakona o posredovanju u prometu nekretnina („Narodne novine“, br. 107/07.) kod pravnih osoba i obrtnika registriranih za posredovanje u prometu nekretnina kao i drugih osoba temeljem predstavljeni, koje za obavljanje te djelatnosti nisu bile ovlaštene.

Ukupno je provedeno **216 inspekcijskih nadzora** (u 2010. godini – 226) u kojima je obavljeno **850 kontrola** primjene propisa (u 2010. godini – 890).

Utvrđeno je ukupno **53 povreda** odredbi toga Zakona (u 2010. godini – 63), zbog kojih je:

- doneseno 14 upravnih rješenja (13 rješenja o zabrani rada i 1 rješenje o otklanjanju utvrđenih nedostataka),
- podneseno 33 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnih postupaka i
- donesen je 1 prekršajni nalog iznosa 50.000,00 kn

9.2.7. Rezultati nadzora iz područja Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji

U prosincu 2010. godine stupio je na snagu Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji („Narodne novine“, br. 137/10.), te su sukladno nadležnosti gospodarski inspektori kontrolirali odredbe i tog Zakona u 2011. godini. Kontrolirana je primjena odredbi Zakona u pogledu plaćanja

mjesečne pristojbe, odnosno odredbe koje se odnose na prijavu prijavnika koji se koristi te na korištenje odjavljenog prijavnika.

Ukupno je provedeno **1629 inspeksijskih nadzora** u kojima je obavljeno **3258** kontrola primjene propisa.

Utvrđeno je ukupno **143** kršenja odredbi toga Zakona u smislu neprijavlivanja prijavnika (u 142 slučaja) ili korištenja odjavljenog prijavnika (u 1 slučaju) zbog kojih je:

- podneseno 55 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnih postupaka i
- doneseno je 88 prekršajnih naloga kojima su izrečene novčane kazne zbog prekršaja u ukupnom iznosu od 394.300,00 kn.

9.2.8. Zaštita potrošača

Inspeksijski nadzori gospodarskih inspektora i u 2011. godini kontinuirano su se provodili radi zaštite ekonomskih interesa potrošača, te zaštite sigurnosti i zdravlja potrošača.

U pogledu zaštite ekonomskih interesa potrošača kontrolirana je primjena odredbi Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 79/07., 125/07. 75/09., 79/09., 89/09.-ispr. i 133/09.), Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, br. 75/09.) i dr. propisa koji uređuju zaštitu prava potrošača. Inspeksijski nadzori sigurnosti proizvoda usmjereni su prema rizičnim grupama proizvoda, pri tome koristeći sve raspoložive podatke (informacije dostupne putem RAPEX sustava, pritužbi potrošača, izvješća o ispitivanju proizvoda, obavijesti o povlačenju proizvoda zaprimljenih od strane gospodarskih subjekata i dr.). Tako je radi zaštite sigurnosti i zdravlja potrošača, kroz provjere sigurnosti i sukladnosti proizvoda stavljenih na tržište, nadzirana primjena odredbi Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti („Narodne novine“, br. 20/10.), Zakona o općoj sigurnosti proizvoda („Narodne novine“, br. 30/09., 139/10), Zakona o građevnim proizvodima („Narodne novine“, br. 86/08.), Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, br. 130/11.), Zakona o energiji i niza podzakonskih propisa koji uređuju tehničke zahtjeve koje moraju zadovoljiti tehnički proizvodi.

Inspektori su poduzimali odgovarajuće represivne mjere, uključujući i povlačenje proizvoda s tržišta RH u slučajevima kada su proizvodi koji su stavljeni na tržište predstavljali rizik za potrošače.

U pogledu informiranja potrošača o opasnim proizvodima, tijekom 2011. godine putem web stranice Inspektorata nastavilo se s objavom obavijesti o dragovoljnim kao i represivnim mjerama poduzetim radi povlačenja proizvoda s tržišta Republike Hrvatske i povrata od potrošača. U narednom razdoblju predviđen je nastavak aktivnosti na jačanju informiranosti potrošača putem web stranica Inspektorata (<http://www.inspektorat.hr/opasni-proizvodi/>) kao i na drugi pogodan način.

Radi što bolje zaštite potrošača, Inspektorat aktivno surađuje s drugim sudionicima uključenim u provedbu sustava zaštite potrošača kao što su Ministarstvo gospodarstva - nadležno za oblikovanje i koordinaciju ukupne politike zaštite potrošača, te udrugama i savjetovalištim za zaštitu potrošača - koji pružaju savjete potrošačima, provode edukaciju i informiranje potrošača o pravima, obvezama i karakterističnim pojavama na tržištu. Uz gospodarske inspektore Inspektorata, nadzore u području zaštite potrošača obavljaju i nadležni inspektori ministarstava u

skladu s ovlastima utvrđenim posebnim propisima, kao što su sanitarni inspektori Ministarstva zdravlja, veterinarski inspektori Ministarstva poljoprivrede, inspektori elektroničkih komunikacija Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije.

U pogledu zaštite ekonomskih interesa i zdravlja potrošača kontrolirana je i primjena odredbi Zakona o hrani („Narodne novine“, br. 46/07., 84/08., 155/08. i 55/11.) i dr. propisa o hrani koji imaju za cilj zaštitu interesa potrošača odnosno davanje osnovnih informacija na temelju koje će potrošači biti potpuno informirani o hrani koju kupuju te im na taj način pružiti mogućnost svjesnog izbora hrane. Inspekcijskim nadzorima kontrole označavanja i kakvoće hrane nadzire se primjena propisa o hrani od strane subjekata u poslovanju s hranom i hranom za životinje koji istu stavljaju na tržište.

Potrebno je naglasiti da je Inspektorat jedna od Kontakt točki (KT DI) Nacionalnog sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (HR RASFF). Njim se osigurava kontinuirana komunikacija između tijela i institucija uključenih u taj sustav, odnosno osigurava brzi protok informacija i dostavu podataka unutar sustava službenih kontrola te brzo i učinkovito poduzimanje potrebnih kontrolnih aktivnosti i/ili mjera. Nacionalna kontakt točka je Uprava za sigurnost i kakvoću hrane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (NKT USKH), koja je zadužena za upravljanje i koordinaciju istog.

9.2.8.1. Zaštita ekonomskih interesa potrošača

Kako bi se postigla što bolje zaštita ekonomskih interesa potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, inspekcijski nadzori nad primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača provodili su se kontinuirano. Planiranim nadzorima sukladno Programu rada za 2011. godinu, obuhvaćen je znatan broj trgovaca odnosno pružatelja usluga na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Prateći stanje na tržištu kontrolirana je prodaja proizvoda i usluga uključujući i prodaju proizvoda i usluga izvan poslovnih prostorija trgovca odnosno putem sredstava daljinske komunikacije, zatim poslovna praksa trgovaca, poštivanje prava potrošača s osnova materijalnog nedostatka i jamstva i dr.

Također, potrošači podnošenjem svojih prijava putem Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača (CISZP) i dr. sredstvima komunikacije ukazivali su na karakteristične pojave na tržištu, prema kojima su gospodarski inspektori usmjerili pozornost provodeći kontrole i u 2011. godini. CISZP sustavom jača se suradnja između Ministarstva gospodarstva kao nositelja zakonodavnih aktivnosti u području zaštite potrošača, Inspektorata kao nadležnog provedbenog tijela i Savjetovališta za zaštitu potrošača.

Po strukturi prekršaja, povrede odredbi Zakona o zaštiti potrošača od strane trgovaca uglavnom su se odnosile na:

- neisticanje obavijesti o načinu podnošenja pisanih prigovora,
- neodgovaranje na prigovore potrošača te
- ne vođenje pisane evidencije prigovora potrošača,
- nepropisno isticanje obavijesti o proizvodu,
- neisticanje maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere,
- neizdavanje računa,
- nepridržavanje istaknute maloprodajne cijene i uvjeta prodaje,
- nepoštenu poslovnu praksu trgovca,

- neuručivanje potrošačima pisane obavijesti o pravu na raskid ugovora odnosno potvrde prethodne obavijesti u slučaju ugovora sklopljenih izvan poslovnih prostorija odnosno ugovora sklopljenih na daljinu, te druge povrede.

U obavljanju uslužnih djelatnosti znatan broj povreda odnosio se na neispostavljanje ponude i radnog naloga, te proširenje naloga bez suglasni potrošača.

Po prijavama potrošača, najčešće povrede trgovaca su: neispunjenje ugovora, povrede prava potrošača s osnova danog jamstva i prava s osnova materijalnog jamstva, nepridržavanje istaknute maloprodajne cijene proizvoda/usluga, te ne vraćanje plaćenog iznosa potrošačima kod raskida ugovora sklopljenih na daljinu i van poslovnih prostorija.

U 2011. godini ukupno je obavljeno **36.052 kontrola** (u 2010. godini – 35.645) primjene odredbi Zakona o zaštiti potrošača, od čega je 31.592 redovnih kontrola, 1.453 kontrola po ciljanim akcijama, te 3.007 kontrola temeljem prijava potrošača.

Od 3.007 prijava potrošača, 720 ih je zaprimljeno putem Centralnog informacijskog sustava za zaštitu potrošača (CISZP).

Sveukupno je utvrđeno **6.059 povreda** (u 2010. godini – 6.700), zbog čega je donijeto **789** rješenja (usmenih i pisanih). Od toga, donijeto je 62 pisanih rješenja o otklanjanju nedostataka, 96 pisanih rješenja o zabrani prometa robe, 56 pisanih rješenja o vraćanju više naplaćenog iznosa u ukupnom iznosu od 756.427,79 kn.

Zbog utvrđenih povreda poduzete su i prekršajne mjere. Tako je:

- podneseno **2.918** optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, te je
- doneseno **45** prekršajnih naloga u kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 589.4000,00 kn.

Nadalje, radi zaštite potrošača i javnog interesa u 2011 godini obavljeno je **221 kontrola** primjene odredbi Zakona o potrošačkom kreditiranju, od čega je 138 redovnih kontrola, 28 kontrola po ciljanim akcijama, te 55 kontrole temeljem prijava potrošača. Utvrđeno je ukupno 31 povrede, zbog čega su donijeta 23 pisana rješenja o zabrani pružanja usluga potrošačkog kreditiranja odnosno posredovanja bez odobrenja Ministarstva financija. Zbog utvrđenih povreda poduzete su i prekršajne mjere. Tako je podneseno 29 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

9.2.8.2. Zaštita zdravlja i sigurnosti potrošača

Zaštita potrošača sa aspekta sigurnosti i sukladnosti proizvoda koji su stavljeni na tržište Republike Hrvatske planirana je kroz inspekcijske nadzore provjere sigurnosnih zahtjeva, postupaka ispitivanja i ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima, postojanja propisane dokumentacije (potvrde o sukladnosti, izjave o sukladnosti, upute za uporabu, upute za sklapanje i održavanje, obavijesti i upozorenja o rizicima i dr.), načinima pakiranja i označavanja propisanih oznakama, pravima i obvezama pravnih i fizičkih osoba koje tehničke proizvode stavljaju na tržište; pravodobnosti obavješćivanja o opasnostima koje proizvodi mogu predstavljati, nadzor nad primjenom zakona i propisa u području prometa i kakvoće drugih prehrambenih proizvoda.

Inspeksijski nadzori obavljani su temeljem ciljanih nadzora i to na dva načina: administrativnim načinom (provjerom propisane dokumentacije za proizvode) i uzimanjem uzoraka. Također, posredstvom predstavništva, odvjetničkih društava odnosno proizvođača, dobivene su obavijesti o dragovoljnom postupanju, poduzimanju mjera za povlačenje sa tržišta ukupno 6 opasnih proizvoda, a na tržištu Republike Hrvatske su otkrivena 33 opasna proizvoda.

Ukupno je obavljeno **8.954 kontrola** (u 2010. godini – 8.950) primjene propisa u području prometa tehničkih proizvoda, za utvrđene prekršaje podneseno je 414 optužnih prijedloga i prekršajnih naloga, te doneseno 946 upravnih rješenja o otklanjanju nedostataka odnosno o zabrani prometa nesukladnih proizvoda u vrijednosti od 12.615.316,51 kn. U nastavku se daje pregled kontrola prema grupama proizvoda kako slijedi:

▪ **Aerosolni raspršivači**

Ukupno je obavljeno 425 kontrola (u 2010. godini – 611) označavanja i provjera sukladnosti aerosolnih raspršivača sukladno odredbama Pravilnika o aerosolnim raspršivačima („Narodne novine“, br. 83/10.) donesenog na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti. Utvrđeno je 189 povreda propisa, te su na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspeksijskim nadzorima izrečene mjere o otklanjanju nedostataka za 16.986. proizvoda u vrijednosti od 350.598,45 kn.

▪ **Kristalno staklo**

Ukupno je obavljeno 9 kontrola (u 2010. godini – 70) označavanja i provjera sukladnosti proizvoda od kristalnog stakla sukladno odredbama Pravilnika za proizvode od kristalnog stakla („Narodne novine“, br. 135/05. i 32/09.) donesenog na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti.

▪ **Tekstil i obuća**

Ukupno je obavljeno 4.640 kontrola (u 2010. godini – 4.248) označavanja tekstila i obuće sukladno odredbama Pravilnika o sirovinskom sastavu i nazivima tekstila („Narodne novine“, 41/10.) i Pravilnika o označavanju materijala glavnih dijelova obuće („Narodne novine“, 41/10.) namijenjene prodaji potrošaču, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti i Zakona o zaštiti potrošača.

Za provjeru deklariranog sastava tekstilnog vlakna uzeto je na ispitivanje 162 uzorka tekstilnih proizvoda i 18 uzoraka obuće. Sukladnih tekstilnih proizvoda uzetih na ispitivanje bilo je 11, a kod obuće svega 2 para obuće.

Zbog utvrđenih povreda propisa, te na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspeksijskim nadzorima izrečene su mjere o otklanjanju nedostataka za 74.761 proizvoda u vrijednosti od 3.688.561,72 kn

Najveći broj prekršaja (neistinito označavanje sastava vlakna i naziva vlakna, neoznačavanje obuće deklaracijama i piktogramima) utvrđen je za uvozne proizvode iz Kine, Tajlanda i sl.

▪ **Električna i druga tehnička oprema**

Obavljene su 786 kontrole (u 2010. godini – 893), te provjeravano da li električna oprema, odnosno domaći i uvozni proizvodi imaju prema propisanim tehničkim zahtjevima priložene isprave o sukladnosti i da li su označeni oznakom sukladnosti prije stavljanja na tržište, sukladno:

- Pravilniku o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica („Narodne novine“, 41/10.) temeljem Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti,

- Pravilniku o elektromagnetskoj kompatibilnosti („Narodne novine“, br. 41/10.) temeljem Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti i
- Pravilniku o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih uređaja („Narodne novine“, 4130/07.) temeljem Zakona o energiji.

Nadalje, obuhvaćene su i kontrole ispunjavanja propisanih zahtjeva nad prometom električnih kućanskih uređaja i nad prometom božićnih svjetlosnih lanaca. Na provjeru sukladnosti s propisanim zahtjevima uzeto je za ispitivanje 37 uzoraka električne opreme. Ispitivanjem je utvrđeno da 11 uzoraka zadovoljava propisane zahtjeve, dok je za 26 uzoraka utvrđeno da ne zadovoljavaju propisane zahtjeve. Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima izrečene su mjere o otklanjanju nedostataka i zabrani stavljanja proizvoda na tržište i to za 29.655 proizvoda u vrijednosti od 1.653.143,06 kn.

S obzirom na vrstu uzorkovanih proizvoda koji nisu udovoljavali sigurnosnim zahtjevima, slijedeći proizvodi su proglašeni opasnim proizvodima: sušilo za kosu (1), ventilator (1 ventilatorska grijalica i 1 samostojeći ventilator), jedno glačalo na paru, jedan mjerni instrument (Digitalni multimeter), četiri električne priključnice.

Razlozi zbog kojih su navedeni proizvodi proglašeni opasnim su slijedeći:

- Kod sušila za kosu – zbog opasnosti po sigurnost potrošača (zapaljenje proizvoda koje može uzrokovati opekline) donesene su mjere zabrana stavljanja na tržište RH, povlačenje s tržišta RH i mjera uništenja proizvoda.
- Kod ventilatora – zbog opasnosti po sigurnost potrošača (postojanje mogućnosti izravnog dodira dijelova pod naponom) donesene su mjere zabrane stavljanja proizvoda na tržište RH kao i mjera povlačenja s tržišta RH.
- Kod glačala – zbog ozbiljne opasnosti po život potrošača, tj. izazivanja strujnog udara, gušenja pa i požara (postojanje mogućnosti kvara temperaturnog osigurača) donesena je mjera zabrane stavljanja na tržište RH i povlačenje sa tržišta RH.
- Kod mjernog instrumenta – iz razloga što na proizvodu nije istaknuta propisana oznaka mjerne kategorije, te na hrvatskom jeziku nema priložene dokumentacije (o namjeni, uputi z uporabu, tehničkoj specifikaciji, podacima o opremi i dr., te nema znaka upozorenja koji ukazuje na potrebu proučavanja dokumentacije prije uporabe zbog opasnosti od električnog šoka – donesena je mjera o zabrani stavljanja na tržište i povlačenju s tržišta RH.
- Kod električnih priključnica – većinom su zbog razloga mogućeg izravnog kontakta potrošača s vodičem i uzrokovanja strujnog udara donesene mjere zabrane stavljanja na tržište i povlačenju s tržišta RH.

Na Internet stranicama Inspektorata u 2011. godini objavljen je i LCD televizor čije je predstavništvo tvrtke u Republici Hrvatskoj obavijestilo Inspektorat o navedenom opasnom proizvodu. Takav uređaj, u kojem je ugrađena neispravna komponenta koja osigurava pozadinsko svjetlo, može se povećano zagrijavati i uzrokovati plamen unutar kućišta i taljenje njegova stražnjeg dijela koji se u konačnici samostalno gasi aktivacijom sigurnosnog procesa. Ova objava o opasnom proizvodu pružila je potrošačima informaciju o potrebi obraćanja ovlaštenim serviserima koji su na poziv potrošača dogovarali pregled televizora.

▪ **Plinski aparati**

Obavljeno je 102 kontrola (u 2010. godini – 157) primjene propisa kojima su propisani zahtjevi koje plinski aparati moraju ispunjavati prije stavljanja na tržište sukladno Pravilniku za plinske aparate („Narodne novine“, br. 55/10.).

Utvrđeno je 43 povrede propisa (bez oznake sukladnosti, bez uputa za korisnike ili instalatere, bez izjave o sukladnosti, bez potvrde o sukladnosti i dr.) te su na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima izrečene mjere o otklanjanju nedostataka za 1.874 proizvoda u vrijednosti od 661.431,68 kn.

▪ *Strojevi*

Obavljeno je 95 kontrola (u 2010. godini – 104) primjene propisa kojima se propisuju zahtjevi koje strojevi moraju ispunjavati prije stavljanja na tržište sukladno Pravilniku o sigurnosti strojeva („Narodne novine“, 28/11.).

Utvrđeno je 21 povreda propisa te je na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima izrečene mjere o otklanjanju nedostataka za 22.117 proizvoda u vrijednosti od 145.619,31 kn.

▪ *Namještaj, dječja oprema i odjeća*

Obavljeno je 1268 kontrola (u 2010. godini – 1.189) kod uvoznika i distributera - trgovaca u vezi stavljanja na tržište, ispitivanja sigurnosti i označavanja namještaja, dječje opreme i odjeće.

Utvrđeno je 180 povreda propisa (u 2010. godini – 189), te su na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima izrečene mjere o otklanjanju nedostataka i zabrani stavljanja na tržište nesigurnih proizvoda u vrijednosti od 492.846,29 kn (u 2010. godini – 1.448.361,63 kn).

Na provjeru sigurnosti u vezi s propisanim sigurnosnim zahtjevima uzeto je 29 uzoraka, od kojih niti jedan nije bio sukladan, odnosno nisu udovoljavali sigurnosnim zahtjevima, a 25 uzoraka je proglašeno opasnim proizvodima.

S obzirom na vrstu uzorkovanih proizvoda koji nisu udovoljavali sigurnosnim zahtjevima a proglašeni su opasnim proizvodima, ističu se dječja odjeća i to: dječji kupaći kostimi (10 proizvoda), dječje hlače (4 proizvoda), dječje haljine (2 proizvoda), dječje trenerke (4 proizvoda), jedne dječje cipelice i jedna dječja jakna.

Od dječje opreme uzorkovane su dvije hodalice, a od namještaja uzorkovan je jedan dječji krevetić s toboganom.

Razlozi zbog kojih su navedeni proizvodi proglašeni opasnim su sljedeći:

- Kod dječje odjeće i obuće - proizvodi nisu odgovarali sigurnosnim zahtjevima norme HRN EN 14682. Naime, proizvodi su imali vezice sa slobodnim krajevima u području vrata pa su predstavljali ozbiljan rizik za sigurnost i zdravlje djece zbog opasnosti od gušenja ili davljenja do kojeg može doći pri zaglavljivanju vezica sa slobodnim krajevima (npr. u opremi na igralištu ili na dijelovima namještaja). Iz navedenih razloga opasnosti ovih proizvoda, Inspektorat je donio mjeru povlačenja s tržišta RH i mjeru zabrane stavljanja na tržište RH.
- Kod namještaja – uzorkovan proizvod nije ispunjavao opće i posebne sigurnosne zahtjeve za tobogan koji je bio sastavni dio povišenog kreveta, pa je doneseno rješenje o povlačenju opasnog proizvoda s tržišta. Isto tako, svim kupcima je dana mogućnost povrata proizvoda uz povrat novca.
- Kod dječje opreme – dječje hodalice nisu ispunjavale sigurnosne zahtjeve propisane normom HRN EN 1273-2005. sigurnosni zahtjevi koji nisu ispunjeni su sljedeći: visina sjedala je u najnižem položaju manja od zahtijevane (izmjerena su 162 mm, dok norma propisuje 180 mm), nisu ispunjeni sigurnosni zahtjevi za izbjegavanje pada niz stepenice; kočioni uređaj nije ispunjavao zahtjev; nestabilna su (kod bočnih sila dolazi do bočnog prevrtanja djeteta iz hodalice), pa uslijed korištenja mogu predstavljati ozbiljan rizik za

zdravlje i život djece. Iz navedenih razloga opasnosti ovih proizvoda, Inspektorat je donio mjeru povlačenja s tržišta RH i mjeru zabrane stavljanja na tržište RH.

▪ **Građevni proizvodi**

Obavljeno je 442 kontrola primjene propisa (u 2010. godini – 438) kojima se propisuju zahtjevi koje građevni proizvodi moraju ispunjavati prije stavljanja na tržište sukladno odredbama Zakona o građevnim proizvodima, Pravilnika o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda nad prometom građevnih proizvoda („Narodne novine“, br. 103/08., 147/09., 87/10. i 129/11.).

Utvrđeno je 250 povreda propisa (u 2010. godini – 247), te je na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima zabranjen promet za 591.413 nesukladnih proizvoda vrijednosti od 3.492.082,00 kn.

Na Internet stranicama Inspektorata u 2011. godini objavljena je i informacija o jednom opasnom proizvodu iz ove vrste proizvoda – krovni prozor s izolacijskim staklom. Zbog raspadanja butil gume na unutarnjoj strani okna kod ovog prozora može doći do bržeg probijanja plina argona kroz vanjsko silikonsko brtvilo, te zraka unutar brtvila. To stvara vakuum u izolacijskom oknu te savijanje dviju staklenih ploča, što u konačnici može rezultirati lomom slabije staklene ploče što uzrokuje opasnost za zdravlje i život osobe koja se zatekne ispod krovnog prozora. Proizvođač navedenog krovnog prozora je obavezan na zahtjev korisnika bez ikakve naknade ponuditi snošenje troškova zamjene stakla.

▪ **Osobna zaštitna oprema**

Obavljeno je 625 kontrola primjene propisa (u 2010. godini – 623) kojima se propisuju kontrole nad stavljanjem na tržište osobne zaštitne opreme-opreme za zaštitu od utapanja, (prsluci za spašavanje, ručni koluti i odijela za spašavanje, plutajuća oprema za pomoć i kao pomagalo za učenje plivanja) zaštitnih rukavica, sunčanih naočala. U nadzorima je kontrolirano da li su proizvodi propisno označeni i da li imaju upute za uporabu temeljem odredbi Pravilnika o stavljanju na tržište osobne zaštitne opreme („Narodne novine“, br. 89/10.).

Temeljem utvrđenih činjenica u inspekcijskim nadzorima utvrđeno je 10 povrede propisa, te su izrečene mjere o otklanjanju nedostataka za 60.083 proizvoda (u 2010. godini – 49.303) u vrijednosti od 2.076.128,83 kn (u 2010. godini – 1.037.174,94 kn).

▪ **Tekuća naftna goriva**

Obavljeno je 223 kontrola kakvoće i označavanja tekućih naftnih goriva (u 2010. godini – 214) sukladno odredbama Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva („Narodne novine“, br. 33/11.) donesene temeljem Zakona o zaštiti zraka. U navedenim kontrolama nisu utvrđene povrede propisa.

▪ **Hlapivi organski spojevi u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila**

Obavljeno je 258 kontrole kakvoće i označavanja graničnih vrijednosti sadržaja hlapivih organskih spojeva (u 2010. godini – 403) sukladno odredbama Uredbe o graničnim vrijednostima sadržaja hlapivih organskih spojeva u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila („Narodne novine“, br. 94/07.) donesene temeljem Zakona o zaštiti zraka, te su temeljem utvrđenih činjenica u inspekcijskim nadzorima izrečene mjere zabrana prometa proizvoda ukupne vrijednosti: 54.905,17 kn.

▪ **Dostupnosti podataka o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji CO₂ novih osobnih automobila**

Obavljena je 81 kontrola primjene Pravilnika o dostupnosti podataka o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji novih osobnih automobila („Narodne novine“, br. 120/07.), kojim se propisuje označavanje, sadržaj podataka i način informiranja potrošača o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji CO₂ novih osobnih automobila. U nadzorima je kontrolirano da li su novi automobili propisno označeni, da li postoji vodič o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisije CO₂. Temeljem utvrđenih činjenica u inspekcijskim nadzorima utvrđeno je 8 povreda propisa, te su izrečene mjere o otklanjanju nedostataka.

9.2.8.3. Rezultati kontrole kakvoće hrane

U području nadzora kakvoće hrane, hrane za životinje, te vina i drugih proizvoda od grožđa i vina i voćnih vina kontrolirana je primjena odredbi Zakona o hrani, Zakona o vinu („Narodne novine“, br. 96/03., 25/09., 22/11. i 55/11.), Zakona o stočarstvu („Narodne novine“, br. 70/97., 36/98., 151/03. i 132/06.), Zakona o morskom ribarstvu („Narodne novine“, br. 56/10., 127/10. i 55/11.), Zakona o slatkovodnom ribarstvu („Narodne novine“, br. 106/01., 7/03., 174/04. i 49/05. – *pročišćeni tekst*), Zakona o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu („Narodne novine“, br. 153/09.), Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“, broj 149/09. i 22/11.) i Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda („Narodne novine“, broj 139/10.). U nadzorima poslovanja pravnih i fizičkih subjekata koji predmetne proizvode stavljaju na tržište obavljeno je **28.610 kontrola primjene propisa** (u 2010. godini – 30.872) u vezi označavanja i kakvoće istih od čega u 4,7% slučajeva proizvodi nisu bili propisno označeni, odnosno nisu odgovarali propisanim zahtjevima kakvoće.

Zbog utvrđenih nepravilnosti poduzete su slijedeće mjere:

- doneseno je 101 rješenje o zabrani stavljanja na tržište nepropisno označene hrane/hrane koja nije odgovarala propisanim zahtjevima kakvoće,
- podneseno je 1.344 optužnih prijedloga,
- zabranjen je promet proizvoda u vrijednosti od 266.820,20 kn,
- predložene su dvije zaštitne mjere oduzimanja proizvoda u vrijednosti 5.026,60 kn,
- doneseno je 14 prekršajnih naloga u iznosu od 150.600,00 kn,
- uzorkovan je **61 uzorak** hrane (u 2010. godini – 40) od kojih 20 uzoraka (u 2010. godini – 13) nije odgovaralo propisanim zahtjevima kakvoće i to:
 - balzamski ocat, 1 uzorak koji nije odgovarao propisanim zahtjevima kakvoće,
 - med, 32 uzorka od kojih 15 nije odgovaralo propisanim zahtjevima kakvoće,
 - osvježavajuća bezalkoholna pića, 2 uzorka koji su svi odgovarali propisanim zahtjevima kakvoće,
 - smrznuti deserti, 8 uzoraka koji su svi odgovarali propisanim zahtjevima kakvoće,
 - ulje od ploda i komine masline, 1 uzorak koji nije odgovarao propisanim zahtjevima kakvoće,
 - vinski ocat, 2 uzorka koja su odgovarala propisanim zahtjevima kakvoće,

- voćni ocat, 7 uzoraka od kojih 2 nisu odgovarala propisanim zahtjevima kakvoće i
- 8 uzoraka voćnih sokova i nektara od kojih 1 nije odgovarao propisanim zahtjevima kakvoće.

S obzirom na vrstu prehrambenih proizvoda koji su predmet kontrole gospodarskih inspektora, u 2011. godini kontrola označavanja i kakvoće odnosila se na sljedeće vrste proizvoda:

- **Ribe, glavonošci, školjkaši i njihovi proizvodi** – obavljeno je 625 kontrola (u 2010. godini – 963) označavanja proizvoda na tržištu, a zbog utvrđenih povreda propisa podneseno je 30 optužnih prijedloga.
- **Med i drugi pčelinji proizvodi** - obavljene su 644 kontrole (u 2010. godini – 349) označavanja meda, te su uzorkovana 32 uzorka meda (u 2010. godini – 4), a sukladno analitičkom izvješću službenih laboratorija utvrđeno je da 15 uzoraka (u 2010. godini – 4) nije odgovaralo propisanim zahtjevima kakvoće.
Zbog utvrđenih nepravilnosti doneseno je 11 pisanih rješenja kojima je zabranjeno stavljanje na tržište meda ukupne vrijednosti 4.325,89 kn te je podnesen 81 optužni prijedlog.
- **Prirodne mineralne, prirodne izvorske i stolne vode** - u sklopu planiranih akcija na godišnjoj razini, kao i temeljem zahtjeva Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te tijekom inspeksijske misije Ureda za hranu i veterinarstvo (FVO) Europske komisije u razdoblju od 19. do 23. rujna 2011. godine, obavljene su kontrole označavanja prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih i stolnih voda.
Ukupno su obavljene 3.202 kontrole označavanja predmetnih proizvoda od čega u 0,7% slučajeva proizvodi nisu bili propisno označeni te su zbog utvrđenih nepravilnosti podnijeta 23 optužna prijedloga i doneseno 10 pisanih rješenja kojima je zabranjeno stavljanje na tržište predmetnih proizvoda ukupne vrijednosti 26.180,77 kn.
- **Meso i proizvodi od mesa** - obavljeno je 2.935 kontrola označavanja govedih i svinjskih trupova i polovica, svinjskog, govedeg, telećeg, junećeg mesa i mesa peradi i divljači (u 2010. godini – 2.825).
Od navedenog broja kontrola u 3% slučajeva proizvodi nisu bili propisno označeni te su zbog utvrđenih nepravilnosti donesena 4 rješenja kojima je zabranjen promet proizvoda u vrijednosti 1.541,01 kn te je podneseno 88 optužnih prijedloga.
- **Voće i povrće** - u sklopu planiranih akcija na godišnjoj razini, kao i temeljem zahtjeva Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja obavljeno je ukupno 2.909 kontrola označavanja i kakvoće voća i povrća. Od ukupnog broja kontrola u 10,5% slučajeva povrće, odnosno u 9,8% slučajeva voće, nije bilo propisno označeno pa je zbog utvrđenih nepravilnosti donijeto 9 pisanih rješenja kojima je zabranjeno stavljanje na tržište predmetnih proizvoda te je podnijeto 298 optužnih prijedloga.
- **Kava, ekstrakti kave i ekstrakti cikoriije** - obavljeno je 2.885 kontrola označavanja proizvoda, a zbog utvrđenih nepravilnosti donijeto je 16 pisanih rješenja kojima je zabranjeno stavljanje na tržište predmetnih proizvoda u vrijednosti 21.626,93 kn te je podnijeto 39 optužnih prijedloga.
- **Vino i voćno vino** - obavljene su 4.481 kontrole (u 2010. godini – 4.292) označavanja i kakvoće vina i voćnih vina na tržištu, od čega u 1,1 % slučajeva predmetni proizvodi nisu bili propisno označeni. Zbog utvrđenih povreda propisa donesena su 3 pisana rješenja kojima

je zabranjen promet proizvoda u vrijednosti od 25.275,37 kn te je podneseno 46 optužnih prijedloga te su donesena 3 prekršajna naloga s novčanim kaznama u iznosu od 20.000,00 kn. Također je predložena 1 zaštitna mjera oduzimanja proizvoda koji su pribavljeni prekršajem u iznosu od 4.420,00 kn.

9.2.9. Rezultati nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda

U cilju zaštite gospodarskih interesa potrošača i svođenja na najmanju moguću mjeru proizvodnje i prodaje pekarskih proizvoda u »sivoj zoni« tijekom 2011. godine obavljani su kontinuirani nadzori nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda u pogledu primjene Zakona o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište („Narodne novine“, br. 48/04., 140/05. i 83/09.), Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o hrani, Zakona o trgovini, Zakona o obrtu, Zakona o trgovačkim društvima, Zakona o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti i ostalih propisa.

Nadzori nad poslovanjem pekarnica su obavljani u skladu s operativnim planovima rada za 2011. godinu, a obuhvaćali su kontrolu primjene svih propisa iz djelokruga rada gospodarskih inspektora, koji se odnose na djelatnost proizvodnje i stavljanja na tržište pekarskih proizvoda.

U izvještajnom razdoblju Obavljeno je ukupno **1.105 inspekcijskih nadzora** (u 2010. godini – 1.461).

Tijekom kontrole primjene Zakona o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište, ukupno je **utvrđeno 180 povreda** (u 2010. godini – 238).

U vezi s utvrđenim povredama poduzete su slijedeće mjere:

- u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru izrečeno je 129 usmenih rješenja, od toga je:
- pečaćenjem zatvoreno 43 pekarnice na rok od 30 dana i
- uplaćeno u državni proračun 2.580.000,00 kn, kojim je u 86 pekarnica rješenje o zabrani rada izvršeno uplatom po 30.000,00 kn.

Zbog utvrđenih povreda, poduzete su i kaznene mjere. Tako je:

- podneseno 72 optužna prijedloga i
- donesena 4 prekršajna naloga.

Kontrolom primjene Zakona o hrani, Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane („Narodne novine“, br. 63/11. i 79/11.), Pravilnika o žitaricama, mlinskim i pekarskim proizvodima, tjestenini i proizvodima od tijesta („Narodne novine“, br. 78/05., 135/09., 86/10. i 72/11.), i Pravilnika o keksima i keksima srodnim proizvodima („Narodne novine“, br. 73/05. i 69/08.), obavljeno je **175 kontrola označavanja** pekarskih proizvoda, tjestenine, kolača i mlinskih proizvoda (u 2010. godini – 229).

Zbog utvrđenih povreda u pogledu označavanja navedenih proizvoda, poduzete su slijedeće mjere:

- u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru izrečeno 88 usmenih rješenja,

- doneseno 25 pisanih rješenja,
- do otklanjanja nedostataka stavljeno van prometa pekarskih proizvoda i tjestenine u vrijednosti 19,502,38 kn,
- podnesena 143 optužna prijedloga.

Ujedno, kroz kontrole primjene Zakona o hrani, te Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane obavljeno je **229 kontrola označavanja** pekarskih proizvoda.

Zbog utvrđenih povreda kod neispravnog označavanja pekarskih proizvoda:

- izrečeno je 128 usmenih rješenja i 17 pisanih rješenja, te su
- podnesena 193 optužna prijedloga i
- donesena 2 prekršajna naloga.

9.2.10. Rezultati nadzora zabrane prodaje i usluživanja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina

U nadzorima primjene odredbi Zakona o trgovini i Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda („Narodne novine“, br. 125/08. i 119/09.), kojima je zabranjena prodaja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina, kao i odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, kojima je zabranjeno usluživanje i dopuštanje konzumiranje alkoholnih pića u ugostiteljskom objektu osobama mlađim od 18 godina, gospodarski inspektori obavili su ukupno **82.864** kontrole (u 2010. godini – 47.459), od čega je **60.743** kontrola bilo u prometu robe i **38.870** kontrola u ugostiteljskim objektima.

Ukupno je utvrđeno **952** povreda odredbi tih zakona, od kojih je bilo:

- **84** kršenja odredbi Zakona o trgovini,
- **198** kršenja odredbi Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda i
- **670** kršenja odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima poduzete su slijedeće mjere:

- podneseno je **439** optužnih prijedloga,
- izrečeno **385** novčanih kazni na mjestu izvršenja prekršaja u iznosi od **577.500,00 kn**,
- doneseno **144** rješenja, od čega 115 pisanih rješenja i 29 usmenih rješenja (u zapisnik) i to:
 - **44** rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti trgovine,
 - **33** rješenja o zabrani prodaje duhanskih proizvoda i
 - **67** rješenja o naredbi isticanja zakonima propisanih oznaka o zabrani prodaje alkoholnih pića/duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina);
 - **16** rješenja je izvršeno pečaćenjem prodajnog prostora, a u 2 slučaja je uplaćeno **30.000,00 kn**.

9.2.11. Rezultati kontrole zaštite znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba, zaštiti intelektualnog vlasništva - industrijskog oblička, žigova, umnožavanje i reproduciranje glazbenih video i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i video kazetama, računalnih programa

U području prava intelektualnog vlasništva kontrolirana je primjena odredbi Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine“, br. 167/03., 79/07. i 80/11.), Zakona o žigu („Narodne novine“, br. 173/03., 76/07., 30/09. i 49/11.) , Zakona o patentu („Narodne novine“, br. 173/03., 87/05., 76/07., 30/09., 128/10. i 49/11.) , Zakona o industrijskom dizajnu („Narodne novine“, br. 173/03., 76/07., 30/09. i 49/11.), Zakona o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda („Narodne novine“, br. 84/08., 75/09., 107/09. i 20/10.) te Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga („Narodne novine“, br. 173/03., 186/03., 76/07. i 49/11.) kojima se, sukladno odredbi članka 3. stavak 1. podstavak 10.-14. Zakona o Državnom inspektoratu, u području trgovine, usluga, ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu uređuje promet i umnožavanje glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike, knjiga i računalnih programa, zaštita industrijskog dizajna i žiga, korištenje oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti proizvoda i usluga, korištenje oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i promet proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu.

Gospodarski inspektori Inspektorata u nadzorima nad primjenom zakona kojima se uređuju prava intelektualnog vlasništva utvrđuju da li se u području trgovine, usluga, ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu krše prava intelektualnog vlasništva.

Najčešći pojavnici oblici kršenja prava intelektualnog vlasništva su promet proizvoda označenih zaštićenim znakom-žigom, bez odobrenja nositelja prava na žig (krivotvorina) i promet i umnožavanje glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike te računalnih programa bez odobrenja autora i nositelja srodnih prava (pirata).

Ako gospodarski inspektor u nadzoru utvrdi kršenje prava intelektualnog vlasništva, proizvode koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja privremeno oduzima, a protiv prekršitelja podnosi optužni prijedlog nadležnim prekršajnim sudovima temeljem zakona kojima se uređuju prava intelektualnog vlasništva ovisno o vrsti intelektualnog vlasništva koje je povrijeđeno ili podnosi kaznenu prijavu nadležnom, državnom odvjetništvu sukladno odredbama KZ-a.

Zakoni kojima se uređuje pravo intelektualnog vlasništva usklađeni su sa zakonodavstvom EU u tom području.

Svrha provedbe nadzora u području zaštite prava intelektualnog vlasništva je zaštita potrošača od krivotvorenih i piratskih proizvoda koji su najčešće i nesigurni (nisu proizvedeni u skladu s normama kakvoće), suzbijanje sive ekonomije te suzbijanje organiziranog kriminala u tom području.

Obveza jačanja kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva te podizanje razine javne svijesti o važnosti zaštite prava intelektualnog vlasništva proizlazi iz Nacionalnog programa o pridruživanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva RH 2010.-2012. godine te Zaključka iz Izvješća o napretku RH Europske komisije za 2011. godinu za Poglavlje 7. citiramo: »I dalje treba jačati javnu svijest o važnosti zaštite prava intelektualnog vlasništva«.

U cilju unapređenja kapaciteta prostora i opreme DI, tijekom 2011. godine gospodarski inspektori Inspektorata opskrbljeni su sa još 25 komada računalnog programa za pretragu računala pod nazivom Inspektor na USB mediju. To uvelike olakšava i ubrzava pretragu računala prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora nad povredom autorskog prava na računalnim programima. Inspektorat je putem tijela nadležnog za raspolaganje državnom imovinom osigurao 5 skladišnih prostora za ovu namjenu – u Zagrebu je osiguran skladišni prostor veličine približno 500 m², dok su u Rijeci, Varaždinu, Splitu i Osijeku osigurani skladišni prostori veličine približno 100 m².

U protekloj godini u području prava intelektualnog vlasništva obavljena je ukupno **11.212 kontrola** primjene propisa u vezi zaštite prava intelektualnog vlasništva (u 2010. godini – 10.779), u kojima je utvrđeno **1.048 prekršaja** protiv prekršitelja (u 2010. godini – 957):

- podneseno je 897 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- izdano je 151 prekršajnih naloga sa novčanom kaznom od ukupno 1.215.500,00 kn te je
- privremeno oduzeto ukupno 41.921 komada robe u vrijednosti ukupno 1.508.094,23 kn.

► **Zaštita autorskog prava i srodnih prava:**

Obavljeno je ukupno 8.893 kontrola primjene odredaba Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (u 2010. godini – 8.100) kojima se uređuje promet i umnožavanje glazbenih i kinematografskih djela, knjiga i računalnih programa te je u 700 kontrola utvrđen prekršaj (u 2010. godini – 540).

▪ ***Nadzori nad prometom glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike***

U nadzorima nad prometom glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike bez odobrenja autora i drugih nositelja prava protiv prekršitelja je podneseno 136 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka i izdano 10 prekršajnih naloga temeljem kojih je naplaćena kazna u iznosu od 60.000,00 kn, te je privremeno oduzeto ukupno 631 komada nosača slike i zvuka u vrijednosti od 5.525,00 kn.

▪ ***Nadzori nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika***

U nadzorima nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika podnesen je 1 optužni prijedloga i izdan 1 prekršajni nalog temeljem kojeg je naplaćena novčana kazna u iznosu od 5.000,00 kn.

▪ ***Nadzori nad povredom autorskog prava nad računalnim programima***

Prilikom kontrole primjene propisa nad povredom autorskog prava na računalnim programima pregledano je 4.621 računala, pri čemu je kod 562 subjekata utvrđena povreda propisa, odnosno na 695 računala je zatečeno instalirano 1342 računalnih programa bez odobrenja autora, a koji služe za obavljanje osnovne djelatnosti kod navedenih subjekata. Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspeksijskim nadzorima podnesena su 459 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima temeljem Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima i izdano 103 prekršajnih naloga temeljem kojih je naplaćena kazna u iznosu od 695.600,00 kn.

► **Industrijsko vlasništvo:**

▪ ***Žig***

Obavljena je 2.252 kontrola primjene odredaba Zakona o žigu u prometu robama (u 2010. godini – 2.547) kod kojih se očekuje povreda odredaba Zakona o žigu, odnosno neovlašteno korištenje žiga na proizvodima (radi se pretežno o dodacima odjeći i odjeći, obući, kožnoj galanteriji i igračkama). U 339 kontrole utvrđene su povrede odredbi Zakona o žigu (u 2010. godini – 415), zbog čega je podneseno 306 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, izdano je 33 prekršajnih naloga temeljem kojih je naplaćeno ukupno 354.500,00 kn kazni te privremeno oduzeto 41.280 komada proizvoda kojima se vrijeđa pravo na žig (krivotvorena roba) u vrijednosti od 1.502.509,23 kn.

▪ **Industrijski dizajn, patent, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti**

Nadzori nad prometom proizvoda u kojima je sadržan industrijski dizajn bez odobrenja nositelja prava na industrijski dizajn, proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu – patentu bez odobrenja nositelja prava na patent, obavljani su temeljem prijave nositelja prava i to kako slijedi:

- Obavljeno je 55 kontrola primjene odredbi Zakona o industrijskom dizajnu (u 2010. godini – 41) te je kod 7 subjekta utvrđena povreda cit. Zakona, zbog čega su podnesena 3 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka i izdana su 4 prekršajna naloga temeljem kojeg je naplaćeno 100.400,00 kn kazni, te je privremeno oduzeto robe u vrijednosti od 236.534,43 kn.
- Obavljene su 2 kontrole vezano na promet proizvoda izrađenih prema zaštićenim izumu - patentu te je utvrđena 1 povreda propisa zbog čega je podnesen jedan optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka.
- Obavljeno je 5 kontrola primjene Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga u kojima nisu utvrđene povrede propisa.
- Obavljeno je 5 kontrola primjene odredaba Zakona o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u kojima je utvrđena 1 povreda propisa, zbog čega je podnesen 1 optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka.

Iz Izvješća o obavljenim kontrolama po pojedinim vrstama intelektualnog vlasništva proizlazi da je prekršaj utvrđen u nadzorima nad zaštitom autorskog prava i srodnih prava u 7,87% kontrola, u nadzorima nad prometom proizvoda označenih žigom u 15,05% kontrola, ukupno intelektualno vlasništvo u 9,35% kontrola.

9.2.12. Rezultati nadzora u području ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu te prijave i odjave turista, obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe

U području ugostiteljstva, pružanja usluga u turizmu, prijave i odjave turista, te obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe kontrolirana je primjena odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o pružanju usluga u turizmu („Narodne novine“, br. 68/07. i 88/10.), Zakona o boravišnoj pristojbi („Narodne novine“, br. 152/08. i 59/09.-ispr.) i Zakona o ograničavanju duhanskih proizvoda, kao i provedbenih propisa donesenih za primjenu navedenih zakona.

Inspeksijski poslovi, u ovom području nadzora, obavljani su sukladno Programu rada za 2011. godinu, koji je izrađen po fazama vezanim uz značajnije događaje tijekom godine, ali i po raznim prijavama i predstavkama.

Nadležnost Inspektorata proteže se na kontrolu zakonitosti poslovanja u **106.093 raznih ugostiteljskih i turističkih objekata i subjekata**, točnije u:

- 35.717 ugostiteljskih objekata,
- 8.982 turistički objekt/subjekt te
- 61.394 objekata građana u domaćinstvu.

Tako su gospodarski inspektori u području ugostiteljstva, pružanja usluga u turizmu te boravišne pristojbe u izvještajnom razdoblju obavili ukupno **39.913 inspeksijskih nadzora** (u 2010. godini – 40.357), u kojima je utvrđeno ukupno **14.988 povreda propisa** (u 2010. godini – 15.114).

Protiv prekršitelja gospodarski inspektori podnijeli su prekršajnim sudovima:

- **6.575** optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnih postupaka, s **101** prijedlogom prekršajnim sudovima za oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u ukupnom iznosu od **16.846.542,54 kn**, te su donijeli;
- **1.234** prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od **4.388.270,00 kn**.

Nadalje, gospodarski inspektori su:

- u **590** slučajeva prekršajnim nalogima su gospodarski inspektori oduzeli protupravno stečenu imovinsku korist u ukupnom iznosu od **1.639.020,67 kn**;
- naplatili su **5.861** kaznu na mjestu izvršenja prekršaja u ukupnom iznosu od **10.415.800,00 kn**;
- izrekli su **2.238** usmenih rješenja kojima je odmah spriječeno obavljanje ugostiteljske djelatnosti, odnosno pružanje usluga u turizmu te
- donijeli **880** upravnih rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka.

U izvještajnom razdoblju, gospodarski inspektori u području ugostiteljstva i pružanja usluga u turizmu, neposredno su s raznih osnova uprihodovali u državni proračun **18.469.645,67 kn**.

Pojačani inspeksijski nadzori obavljali su se za vrijeme turističke sezone tj. od 15. lipnja do 30. rujna 2011. godine na cijelom području naše Države, a naročito u priobalnom području i na otocima. Stoga se provedbi turističke sezone u 2011. daje posebna pozornost.

▪ **Ugostiteljstvo, prijava i odjava turista i boravišna pristojba**

Sve aktivnosti Inspektorata obavljale su se kako koordinirano unutar službi Inspektorata tako i s drugim tijelima državne uprave, a stanje u područnim jedinicama i ispostavama Inspektorata pratilo se je od početka godine.

U cilju provedbe što kvalitetnije turističke sezone, u predsezoni su gospodarski inspektori Inspektorata obavili inspeksijske nadzore nad poslovanjem smještajnih objekata iz skupine „hoteli“ i „kampovi i druge vrste objekata za smještaj“, nad ugostiteljskim objektima koji uslužuju hranom, pićima i napicima, te nad drugim objektima koji se nalaze u blizini graničnih prijelaza, trajektnih luka i pristaništa, kao i na prometnicama i prilaznim putovima do ovih mjesta. Ovaj ciklus aktivnosti, okončan je početkom glavne turističke sezone, kada je započeo drugi, s pojačanim inspeksijskim nadzorima, osobito u onim područjima i djelatnostima gdje su uočene češće nepravilnosti.

U skladu s Planom rada, za vrijeme glavne turističke sezone, aktivnosti Inspektorata bile su, uglavnom, usmjerene na kontrolu legaliteta iznajmljivanja smještajnih objekata građana u domaćinstvu i stranih državljana, na rad bez propisanih uvjeta, bespravno kampiranje, zaštitu gostiju u smislu osiguranja kvalitete usluga, normativa, pridržavanja cijena usluga, izdavanje računa, te na druge povrede propisa iz područja ugostiteljstva.

Organizirale su se i ciljane koordinirane akcije nadzora, a redovito su se obavljali i inspeksijski nadzori uz magistralne pravce A1, D-1 i D-3 nad trgovcima, ugostiteljskim objektima, iznajmljivačima soba, te fizičkim osobama koje prodaju poljoprivredne proizvode.

Zbog loše gospodarske situacije u državi, koja je dodatno uzrokovana pojavom recesije, prije početka turističke sezone, gospodarskim inspektorima Inspektorata bila je predložena metodologija rada u slučajevima kada zateknu pravne ili fizičke osobe da pružaju ugostiteljske usluge ili usluge u turizmu bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta izdanog od nadležnog tijela državne uprave. Naime, imajući u vidu da je nemogućnost ishoda takvih rješenja u većini slučajeva vezana uz ishoda građevinske ili uporabne dozvole, ili rješavanje imovinsko-pravnih sporova i sl., za provedbu kojih je potreban duži vremenski period, predloženo je gospodarskim inspektorima da maksimalno financijski sankcioniraju takve pravne i fizičke osobe (tj. da poduzimaju maksimalne prekršajne kazne i oduzimaju protupravno stečenu imovinsku korist), ali uz izbjegavanje mjere pečačenja, kojom gube poslodavci, radnici i država. Navedeno se, ipak, nije odnosilo na pravne i fizičke osobe koje su pružale ugostiteljske usluge i usluge u turizmu, bez registracije djelatnosti (za takve osobe i dalje se je poduzimala mjera pečačenja).

Prošlogodišnjim izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i Zakona o pružanju usluga u turizmu omogućeni su učinkovitiji inspeksijski nadzori glede suzbijanja sive ekonomije u ugostiteljstvu i turizmu, a date su i veće ovlasti inspektorima u provođenju inspeksijskog nadzora. Tako su navedene izmjene i dopune cit. Zakona omogućile u 88 slučajeva otkup mjere pečačenja, što je doprinijelo da se je 2.052.000,00 kn neposredno uplaćeno u državni proračun. Pored navedenog, u 194 slučajeva sankcionirane su osobe glede reklamiranja nelegalnog pružanja ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu.

U izvještajnom razdoblju, gospodarski inspektori obavili su **37.872 inspeksijskih nadzora iz područja ugostiteljstva, prijave i odjave turista i boravišne pristojbe** (u 2010. godini – 38.285), i to:

- 22.068 inspeksijskih nadzora ugostiteljskih objekata u kojima se uslužuje hranom, pićima i napicima,
- 2.529 inspeksijskih nadzora ugostiteljskih objekata za smještaj te
- 13.275 inspeksijskih nadzora objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad prijavom i odjavom turista i naplatom i uplatom boravišne pristojbe. U tim nadzorima je provedeno 189.556 kontrola primjene propisa.

U provedenim inspeksijskim nadzorima ukupno je utvrđeno 14.346 različitih povreda propisa (u 2010. godini – 14.527) od čega:

- 10.655 u ugostiteljskim objektima i
- 3.691 u objektima u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad prijavom i odjavom turista i naplatom i uplatom boravišne pristojbe.

Po strukturi prekršaja, povrede propisa iz područja ugostiteljstva, uglavnom, su se odnosile na: nedostatke u ispunjavanju propisanih uvjeta (1.542), cijene usluga (1.639), normative usluga (1.342), ne pridržavanje i/ili neisticanje propisanoga radnog vremena (1.030), ne vođenje knjige žalbe (903), bespravno kampiranje (1.064), rad bez upisa u propisani registar ili rad bez

propisanih uvjeta (675), neizdavanje računa (533), usluživanje alkoholnih pića maloljetnicima (242), neisticanje vrste, odnosno kategorije ugostiteljskog objekta (416), te druge povrede propisa.

Najveći broj inspekcijskih nadzora (15.137) obavljen je u ugostiteljskim objektima iz skupine „barovi“ kojih u strukturi ugostiteljske ponude ima najviše (17.096) te je u toj skupini ugostiteljskih objekata utvrđen i najveći broj povreda propisa (5.487).

Nešto manji broj inspekcijskih nadzora (4.529) obavljen je u ugostiteljskim objektima iz skupine „restorani“ (ima ih 7.510) koji pružaju najsloženiju i najraznovrsniju ugostiteljsku ponudu, te je u tim nadzorima utvrđeno 2.180 različitih povreda propisa.

U ugostiteljskim objektima za smještaj vrste apartmani, kuće za odmor i sl. obavljeno je 1.625 inspekcijskih nadzora, dok je 903 inspekcijskih nadzora obavljeno u ugostiteljskim objektima iz skupine „hoteli“.

U 13.275 inspekcijskih nadzora objekata u domaćinstvu građana, te prijave i odjave turista i naplate i uplate boravišne pristojbe, utvrđene su 3.681 povreda propisa.

U segmentu kampiranja izvan kampova utvrđeno je 1.064 povrede propisa, te je u 359 slučajeva doneseno usmeno rješenje o zabrani kampiranja.

Po strukturi prekršaja, koji su utvrđeni u inspekcijskim nadzorima građana u domaćinstvu i vlasnika kuća i stanova za odmor, najčešći prekršaji bili su: rad bez upisa u propisani registar (564), nedostaci glede propisanih uvjeta (32), neprijavljivanje turističkoj zajednici (212), neplaćanje boravišne pristojbe (1.547), ne vođenje popisa gostiju (149), cijene usluga (95), ne izdavanje računa (118), ne isticanje oznake vrste i kategorije objekta (137) i ostalo.

Temeljem navedenih povreda propisa poduzete su zakonom propisane upravne mjere.

Tako je doneseno 5.198 upravnih rješenja. Od toga, doneseno je 3.130 pisanih rješenja te 2.068 usmenih rješenja. U 1.269 slučajeva gospodarski inspektori odmah su usmenim rješenjem u zapisnik spriječili nelegalan rad i to: 749 slučajeva u ugostiteljskim objektima i u 520 slučajeva u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu.

Gospodarski inspektori su pečaćenjem izvršili 233 upravna rješenja glede ugostiteljskih objekata i 19 upravnih rješenja vezano za nelegalno pružanje usluga smještaja u objektima građana u domaćinstvu. U 1.421 slučaju rješenje inspektora izvršeno je putem novčanih kazni u ukupnom iznosu od 383.000,00 kn.

Tako su inspektori donijeli ukupno 3.130 pisanih upravnih rješenja (1.135 pisanih upravnih rješenja o zabrani rada, od čega 625 u nadzorima ugostiteljskih objekata i 510 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu).

Također je doneseno 1.318 upravnih rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, od čega 994 u nadzorima ugostiteljskih objekata i 324 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe. Doneseno je i 83 rješenja o privremenoj zabrani rada zbog nepridržavanja propisanog radnog vremena ugostiteljskih objekata, od kojih je 41 izvršeno uplatom novčanog iznosa od 1.230.000,00 kn u državni proračun.

Pored upravnih mjera, za utvrđene povrede propisa poduzete su i prekršajne mjere.

Tako je podneseno ukupno 6.328 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka (4.101 u nadzorima ugostiteljskih objekata i 2.227 u nadzorima objekata građana u domaćinstvu i nad prijavom i odjavom turista i naplatom i uplatom boravišne pristojbe). Također su naplaćene 5.539 kazne na mjestu izvršenja prekršaja (4.979 za ugostiteljske objekte i 560 za građane u domaćinstvu i boravišnu pristojbu) u ukupnom iznosu od 9.626.600,00 kn. Doneseno je 1.346 prekršajnih naloga s novčanom kaznom u ukupnom iznosu od 4.321.970,00 kn, a u 576 slučajeva je

prekršajnim nalogima oduzeta protupravno stečena imovinska korist u ukupnom iznosu od 1.351.135,07 kn. Uz optužne prijedloge podneseno je i 90 prijedloga za oduzimanje imovinske koristi u ukupnom iznosu od 16.303.248,17 kn.

▪ **Pružanje usluga u turizmu**

Ovaj segment pružanja usluga u našoj državi prisutan je tijekom cijele kalendarske godine, a naročito se aktualizira pred i tijekom turističke sezone, kada veliki broj osoba započinje s pružanjem takvih usluga. Stoga su, sukladno Programu rada za 2011. godinu, u predsezoni provedeni inspekcijski nadzori naročito nad poslovanjem turističkih agencija, luka nautičkog turizma i plovnih objekata nautičkog turizma, a u glavnoj turističkoj sezoni inspekcijski nadzori bili su usmjereni i na pružatelje usluga turističkog vodiča, turističkog pratitelja, turističkog animatora, turističkog zastupnika, turističkih usluga u nautičkom turizmu, turističkih usluga u ostalim oblicima turističke ponude (turističke usluge koje uključuju športsko - rekreativne ili pustolovne aktivnosti, u seoskom turizmu, zdravstvenom turizmu, ronilačkom turizmu i dr.), kao i na pružatelje ostalih turističkih usluga (iznajmljivanje pribora i opreme za šport i rekreaciju i sl.).

U izvještajnom razdoblju, gospodarski inspektori obavili su **2.041 inspekcijska nadzora** u području pružanja usluga u turizmu (u 2010. godini – 2.062), u kojima je provedeno **6.446 kontrola primjene propisa** (u 2010. godini – 6.527). Najveći broj nadzora obuhvaća: turističke agencije (642), turističke vodiče (690), turističke usluge u nautičkom turizmu (401), te ostale pružatelje usluga u turizmu (308).

U navedenim nadzorima, utvrđene su **642 različite povrede propisa** (u 2010. godini – 587). Najveći broj povreda propisa utvrđen je kod turističkih agencija (259), turističkih usluga u nautičkom turizmu (165), ostalih pružatelja usluga u turizmu (97) i kod pružatelja usluga turističkog vodiča (56).

Za utvrđene povrede propisa poduzeto je 328 upravnih mjera. Tako je u 142 slučaju odmah spriječeno nelegalno pružanje usluga u turizmu (najviše kod pružanja turističkih usluga u nautičkom turizmu, usluga turističkih vodiča i turističkih agencija). Gospodarski inspektori su pečaćenjem izvršili 7 upravnih rješenja, dok je u 10 slučajeva rješenje inspektora izvršeno naplatom novčanih kazni u iznosu od 300.000,00 kn.

Inspektori su donijeli ukupno 158 pisanih upravnih rješenja (između ostalih - 142 pisana upravna rješenja o zabrani rada, 4 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka, 1 rješenje o uplati boravišne pristojbe u iznosu od 75.503,75 kn).

Pored upravnih mjera, za utvrđene povrede propisa poduzete su i prekršajne mjere.

Podnesena su ukupno 247 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, naplaćeno je 322 kazni na mjestu izvršenja prekršaja u ukupnom iznosu od 789.200,00 kn, te je donesen 31 prekršajni nalog s novčanom kaznom u ukupnom iznosu od 342.200,00 kn, a u 14 slučajeva je prekršajnim nalogima oduzeta protupravno stečena imovinska korist u ukupnom iznosu od 287.885,60 kn.

9.3. Značajnije pojave u obavljanju inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora

Kao specifičnosti koje su uočene prilikom obavljanja inspekcijskih nadzora, može se navesti poslovanje različitih udruga koje sve češće privremeno i povremeno nezakonito obavljaju ugostiteljsku djelatnost, a odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i Zakona o udrugama ne

omogućuju inspektorima efikasno suzbijanje aktivnosti za koje navedeni subjekti nisu registrirani. Poglavitno potrebno iz razloga da se izbjegne nelojalna konkurencija legalnim ugostiteljima koji posluju u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i plaćaju porez Državi, RH.

Prilikom provedbe inspeksijskih nadzora tijekom turističke sezone na plovnim objektima nautičkog turizma za krstarenje (kategorizirani kormilima), gospodarski inspektori su uočili pravni nedostatak (prazninu) u postojećim propisima vezano uz pružanje ugostiteljskih usluga prehrane, pića i napitaka na spomenutim plovnim objektima, jer se na takve subjekte ne primjenjuju odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti. S obzirom da odredbama cit. Zakona nije propisana obveza za takve subjekte da moraju biti ugostitelji, to što može biti nepovoljno za goste, odnosno korisnike ugostiteljskih usluga. Naime, takvi pružatelji ugostiteljskih usluga ne moraju utvrditi normative za pojedina jela, pića i napitke, ne moraju izdati račun za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu s naznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, ne moraju voditi knjigu žalbi, ne moraju isticati cijene ugostiteljskih usluga na svakom stolu i sl.. Poslujući na navedeni način, pružatelji ugostiteljskih usluga na plovnim objektima nautičkog turizma su u povlaštenom položaju u odnosu na ugostitelje koji se u poslovanju moraju pridržavati odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, a s druge strane - gosti nisu zaštićeni u svojim pravima glede pruženih ugostiteljskih usluga.

Također, u inspeksijskim nadzorima uočena je pravna praznina u Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti u dijelu propisivanja radnog vremena ugostiteljskih objekata koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost za vrijeme održavanja manifestacija, uz prethodnu sanitarnu suglasnost o ispunjenju sanitarnih uvjeta. Pored navedenog, radi učinkovitijih inspeksijskih nadzora smatramo da je potrebno dopuniti odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti kojima je propisano radno vrijeme ugostiteljskih objekata, na način da se nedvojbeno propiše u kojim slučajevima je moguće produžiti rad određenom ugostiteljskom objektu, te da se u cit. Zakonu propiše radno vrijeme za pružanje ugostiteljskih usluga na otvorenim prostorima ispred ugostiteljskih objekata (terasama).

Također, posebno bi istaknuli problem pridržavanja predmeta poslovanja ugostiteljskih objekata koji uslužuju goste jelom, odnosno propisan je preveliki broj vrsta ugostiteljskih objekata i nejasno su definirane odredbe predmeta poslovanja istih, što otežava obavljanje inspeksijskih nadzora.

U svezi provedbe odredbi Zakona o boravišnoj pristojbi, odnosno odredbi Pravilnika o obliku, sadržaju i vremenu važenja vinjete („Narodne novine“, br. 26/10.), mjesto na koje se lijepi te način evidencije i izdavanja vinjete, koje se odnose na naplatu boravišne pristojbe vlasnika, odnosno korisnika plovila trebalo bi drugačije regulirati, jer je gotovo nemoguće provesti inspeksijski nadzor naplate i uplate boravišne pristojbe (noćenjem se smatra boravak i noćenje osoba), a ujedno se na ovaj način nejednako postupa sa nautičarima koji su na stalnom ili povremenom vezu u lukama nautičkog turizma, odnosno na vezu u nautičkom dijelu luke koja je otvorena za javni promet u odnosu na nautičare koji noće u športskim lučicama, odnosno izvan luka nautičkog turizma, odnosno nautičkog dijela luke koja je otvorena za javni promet (tj. u uvalama privezani za kraj ili na sidru).

Pored navedenog, uočeni su problemi u inspeksijskim nadzorima vlasnika kuća i stanova za odmor zbog nemogućnosti utvrđivanja pravilnog činjeničnog stanja u inspeksijskom nadzoru, bez ishoda sudskog naloga, pa se predlaže da se u Zakonu o boravišnoj pristojbi navedena problematika riješi na način da se uplata boravišne pristojbe za vlasnike kuća i stanova za

odmor obavlja u godišnjem paušalnom iznosu na temelju uplatnica koje izdaje turistička zajednica.

9.4. Djelovanje gospodarskih inspektora u sjedištu Inspektorata

Kako bi rad gospodarskih inspektora u područnim jedinicama bio što efikasniji, gospodarski inspektori u sjedištu Državnog inspektorata, pružali su tijekom izvještajne godine navedenim inspektorima stručnu pomoć kod obavljanja inspekcijskih nadzora i rješavanja predmeta kroz pisane naputake za provođenje nadzora, davali su i mišljenja o primjeni propisa iz svog djelokruga, izrađivali su kontrolne liste radi budućeg lakšeg obavljanja inspekcijskih nadzora, izrađivali su i prijedlog plana rada za 2012. godinu, surađivali s drugim tijelima državne uprave, pravnim osobama s javnim ovlastima u zemlji i odgovarajućim tijelima u inozemstvu (pr. Nacionalnom upravom zaštite potrošača Republike Mađarske), obavljali nadzor nad radom inspektora u područnim jedinicama i ispostavama Inspektorata radi procjene uspješnosti rješavanja inspekcijskih predmeta i davanja savjeta za daljnje, uspješnije provođenje nadzora u pojedinim specifičnim upravnim područjima.

Pripremali su i:

- periodična izvješća o obavljenim nadzorima i poduzetima mjerama (za Vladu RH, druga tijela državne uprave, pravosudna tijela, medije),
- godišnje izvješće o radu gospodarskih inspektora,
- davali odgovore na podneske pravih i fizičkih osoba,
- predlagali izmjene postojećih propisa, kao i sudjelovali u davanju prijedloga za izradu novih propisa.

Postupajući u okviru svoje nadležnosti, gospodarski inspektori su tijekom 2011. godine izradili sveukupno 276 nacрта drugostupanjskih rješenja po žalbama na prvostupanjska rješenja za Povjerenstvo za žalbe, što je 16 % više nego u 2010. godini. Isto tako su iz svog djelokruga rada, pripremili 68 pisanih očitovanja na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe, što je 48 % više izrađenih očitovanja nego u 2010. godini.

9.5. Ocjena stanja u radu gospodarskih inspektora

U 2011. godini rad gospodarskih inspektora bio je usmjeren prvenstveno na poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača te otkrivanje i suzbijanje nezakonitog rada kod djelatnosti trgovine, ugostiteljstva, turizma te samostalnih djelatnosti. Navedeni ciljevi su u izvještajnoj godini, obzirom na planirane parametre za praćenje provedbe izvršenja, tj. uspješnosti poslovanja - ostvareni.

Kod provođenja nadzora, inspektori su u 2011. primijetili osjetno veću potrebu za korištenjem stranih jezika. Naime, prisutnost stranih vlasnika tvrtki je sve veća, poglavito u djelatnosti ugostiteljstva i turizma dok je u djelatnosti trgovine sve veća prisutnost stranih vlasnika s kineskog govornog područja, što je uvelike otežavalo obavljanje inspekcijskog nadzora, a dodatno još zbog malog broja prevodilaca s navedenog stranog jezika.

Zbog gotovo svakodnevnih promjena zakonske regulative postoji sve veća potreba za dodatnom edukacijom inspektora pa je Inspektorat provodio internu edukaciju sukladno svojim odobrenim proračunskim sredstvima i a taj način nastojao maksimizirati protok znanja u svim ustrojstvenim jedinicama.

Ipak, na žalost, zbog jako velike odgovornosti inspektora a nedostatnih materijalnih uvjeta u radu - primijećena je nepravilna fluktuacija zaposlenika u područnim jedinicama Inspektorata, poglavito u onima koje se nalaze u ekonomski bogatijim sredinama.

9.6. Prijedlog mjera

Jačanju učinkovitosti rada gospodarskih inspektora u otkrivanju i suzbijanju nezakonitog obavljanja djelatnosti, poglavito obavljanja djelatnosti bez upisa u zakonom propisani registar, kao i zaštite sigurnosti i ekonomskih interesa potrošača, te kontrole propisa kod registriranih gospodarskih subjekata – doprinijelo bi sljedeće:

1. Da se u Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti:
 - na odgovarajući način regulira rad udruga, kako bi se suzbilo njihovo povremeno ili privremeno obavljanje ugostiteljske djelatnosti „na crno“ u prostorijama udruga;
 - regulira pružanje ugostiteljskih usluga na plovnim objektima nautičkog turizma u smislu zaštite korisnika ugostiteljskih usluga;
 - regulira radno vrijeme ugostiteljskih objekata koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost za vrijeme održavanja manifestacija, uz sanitarnu suglasnost o ispunjavanju sanitarnih uvjeta. Pored navedenog, treba nedvojbeno propisati u kojim je slučajevima moguće produžiti radno vrijeme određenom ugostiteljskom objektu, te u Zakonu propisati radno vrijeme za pružanje ugostiteljskih usluga na otvorenim prostorima ispred ugostiteljskih objekata (terasama);
2. Da se u Zakonu o boravišnoj pristojbi:
 - izmijene odredbe tog Zakona glede plaćanja boravišne pristojbe vlasnika kuća i stanova za odmor u smislu da se uplata boravišne obavlja u godišnjem paušalnom iznosu na temelju uplatnica koje izdaje turistička zajednica;
 - izmijene odredbe vezano uz plaćanje boravišne pristojbe nautičara kroz vinjete, u smislu jednakog postupanja prema nautičarima.
3. Da se ovlaste pravne osobe za obavljanje superanalize sukladno odredbama Pravilnika o superanalizi vina, voćnih vina i drugih proizvoda od vina i voćnih vina („Narodne novine“, broj 71/08.) jer u protivnom gospodarski inspektori nisu u mogućnosti u potpunosti provesti inspeksijski postupak ukoliko proizvođač, uvoznik i korisnik zatraže da se drugi primjerak uzorka dostavi na superanalizu na što imaju pravo prema Zakonu o vinu („Narodne novine“ broj 96/03.). Navedeni problem je velika prepreka u obavljanju inspeksijskih kontrola kakvoće navedenih proizvoda, u poduzimanju zakonom propisanih mjera kao i učinkovitog ostvarivanja plana rada nadzora;
4. Da se u Zakonu o vinu propišu odgovarajuće upravne mjere koje će poduzimati gospodarski inspektori u okviru nadležnosti propisanih istim Zakonom;

5. Da se preciznije i sveobuhvatnije regulira komunalna djelatnost sakupljanja i odvoza komunalnog otpada iz kućanstava, te nadležnost za provođenje inspekcijskog nadzora budući da istu materijalu istovremeno reguliraju Zakon o komunalnom gospodarstvu i Zakon o otpadu;
6. Da se kroz izmjene Zakona o zaštiti potrošača jasno razgraniči nadležnost za provođenje inspekcijskog nadzora u području naplate i obračuna javnih usluga koje se pružaju potrošačima;
7. Da se kroz izmjene Zakona o zaštiti potrošača regulira pitanje opomena koje se naplaćuju potrošačima u slučaju nepodmirenja novčane tražbine u roku dospijeca;
8. Da se kroz izmjene Zakona o potrošačkom kreditiranju, briše odredba po kojoj se zakon ne primjenjuje na ugovore o kreditu kojima se od potrošača traži da kod vjerovnika založi instrument osiguranja i onda kada je odgovornost potrošača strogo ograničena na taj залог;
9. Predlaže se da se u Zakonu o građevnim proizvodima („Narodne novine“, br. 86/08) naprave izmjene pod kaznenim odredbama. Navedene izmjene bi se trebale uskladiti sa Prekršajnim zakonom („Narodne novine“, br. 107/07);
10. Da se neprestano radi na jačanju suradnje među tijelima za provedbu službenih kontrola;
11. Bolja informatičku povezanost inspektora Inspektorata s drugim tijelima nadzora, s Ministarstvom unutarnjih poslova, sudskim i obrtnim registrom te povezanost gospodarskih inspektora s Upravama za turizam i gospodarstvo na lokalnoj razini, turističkim zajednicama kao i upisnicima poljoprivrednih gospodarstava i dr.

10. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU ELEKTROENERGETIKE, RUDARSTVA I OPREME POD TLAKOM

10.1. Područje nadzora elektroenergetike i elektroenergetski inspektori

Inspekcijski nadzor u području elektroenergetike obavljaju elektroenergetski inspektori i viši elektroenergetski inspektori nad primjenom zakona i drugih propisa koji se odnose na:

- način i uvjete za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti,
- obveze energetske subjekata i kupaca energije tijekom obavljanja energetske djelatnosti i korištenja energije u pogledu ispunjavanja zahtjeva za sigurnost i kvalitetu opskrbe električnom energijom,
- obveze energetske subjekata i kupaca energije pri stavljanju u uporabu, uporabe odnosno pogona i održavanja energetske objekata, postrojenja, vodova, priključaka na mrežu, instalacija i opreme u pogledu sigurnosti i kvalitete opskrbe električnom energijom,
- tehničke zahtjeve za proizvode i ocjenu sukladnosti te
- zahtjeve za opću sigurnost proizvoda u području elektroenergetike u uporabi.

10.1.1. Analiza rezultata rada elektroenergetskih inspektora

U 2011. godini obavljeno je **853 inspeksijskih nadzora** nad primjenom propisa u području elektroenergetike kod pravnih i fizičkih osoba u vezi s obavljanjem elektroenergetskih te raznih drugih djelatnosti, a u vezi s njihovim elektroenergetskim sustavima, mrežama, postrojenjima, vodovima i građevinama, te pripadnim električnim procesima, instalacijama i opremom, prikaz čega se daje u tablici 8.

Tablica 8. - Prikaz inspeksijskih nadzora elektroenergetskih inspektora po djelatnostima nadziranih subjekata

1.	Brodogradnja	1	5
2.	Ceste	20	80
3.	Elektroprivreda – distribucija električne energije	348	1640
4.	Elektroprivreda – prijenos električne energije	25	118
5.	Elektroprivreda – proizvodnja električne energije	35	158
6.	Građevinarstvo	53	253
7.	Industrija	110	449
8.	Komunalno gospodarstvo	27	85
9.	Kultura, znanost i školstvo	11	34
10.	Luke	4	5
11.	Opskrba električne energije	1	8
12.	Ostalo	29	88
13.	Telekomunikacije	4	10
14.	Trgovina	56	205
15.	Turizam	61	165
16.	Ugostiteljstvo	19	64
17.	Usluge	21	71
18.	Vodoprivreda	18	35
19.	Zdravstvene i socijalne ustanove	1	1
20.	Željeznica	9	35
UKUPNO		853	3.509

Sukladno Programu aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2011. godini („Narodne novine“, br. 29/11.), obavljeno je 76 nadzora (2010. godine: 87) u području elektroenergetike nad provedbom mjera zaštite od požara na elektroenergetskim vodovima i elektroenergetskim postrojenjima za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije na jadranskom priobalnom i otočnom području. O obavljenom nadzoru i utvrđenom stanju provedbe mjera zaštite od požara te naređenim i provedenim inspeksijskim mjerama u području elektroenergetike Inspektorat je podnio dva izvješća Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje kao koordinatoru provedbe Programa aktivnosti.

Temeljem Sporazuma o suradnji inspeksijskih službi u području okoliša i Plana koordiniranih zajedničkih inspeksijskih nadzora u području okoliša za 2011. godinu, koji je donijelo Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, obavljen je nadzor u području elektroenergetike nad poslovanjem 54 pravne osobe (2010. godine: 42) na cijelom području Republike Hrvatske. O obavljenom nadzoru i utvrđenom stanju primjene propisa u području elektroenergetike koji imaju utjecaj na okoliš te naređenim i provedenim inspeksijskim mjerama

u području elektroenergetike Inspektorat je podnio izvješća Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kao koordinatoru provedbe Plana zajedničkih nadzora.

Na temelju Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske i Planova zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2010. godinu, obavljeno je 84 nadzora (2010. godine: 46) u području elektroenergetike nad poslovanjem hotela, kampova, marina, luka, brodogradilišta i podmorskih kabela na priobalnom i morskom području. O obavljenom nadzoru i utvrđenom stanju primjene propisa u području elektroenergetike koji imaju utjecaj na zaštitu na moru te naređenim i provedenim inspekcijskim mjerama u području elektroenergetike Inspektorat je podnio kvartalna izvješća Središnjoj koordinaciji za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

Nadalje, po zaprimljenim zahtjevima Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i županijskih uprava za poslove graditeljstva, obavljeno je 44 tehničkih pregleda (2010. godine: 51) elektroenergetskog dijela izgrađenih građevina od značaja za Republiku Hrvatsku, županiju i lokalnu samoupravu (dionice autocesta, elektroenergetska, elektronička komunikacijska i plinska infrastruktura, industrijske i druge građevine s javnom namjenom i dr.), u postupku izdavanja dozvola za njihovu uporabu.

Isto tako, na temelju zaprimljenih zahtjeva od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva obavljen je nadzor nad primjenom propisa u području elektroenergetike za 35 glavnih projekata za građenje građevina u postupku za izdavanje dozvole za njihovo građenje (2010. godine: 25).

Sveukupno je na temelju zaprimljenih prijava, predstavki i zahtjeva stranaka, tijela državne uprave i dr. riješeno 96 zahtjeva.

Nadalje, temeljem utvrđenih povreda propisa iz 853 inspekcijskih nadzora, elektroenergetski inspektori su:

- donijeli 138 rješenja kojim su naređene inspekcijske mjere za otklanjanje povreda propisa u ostavljenom roku (2010. godine: 152),
- obavili 102 kontrolu izvršenja rješenja (2010. godine: 131),
- obavili 16 izvršenja rješenja na drugi pogodan način.

Elektroenergetski inspektori su podnijeli 74 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka (2010. godine: 75) od toga 71 zbog utvrđenih povreda propisa u području elektroenergetike i 3 optužna prijedloga zbog neizvršenja rješenja te su podnesena 3 rješenja o prisilnom izvršenju nenovčanih obaveza novčanom kaznom.

Također je zaprimljeno 21 odluka (2010. godine: 15) kojima je izrečeno 15 kazni za prekršaj zbog povrede propisa i neizvršenja rješenja (2010. godine: 13).

Nastavno navedenom, tijekom 2011. godine, elektroenergetski inspektori su započeli s obvezatnim korištenjem aplikativnog rješenja eOčevidnik elektroenergetskog inspektora pa se elektronska evidencija brojevanih pokazatelja razlikuje s obzirom na papirnatu evidenciju vođenu do 2011. godine.

10.1.2. Djelovanje elektroenergetskih inspektora u sjedištu Inspektorata

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća elektroenergetskih inspektora, elektroenergetski inspektori u sjedištu su tijekom 2011. godine surađivali s drugim tijelima u provedbi Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2011. godini, Plana koordiniranih zajedničkih inspekcijskih nadzora u području okoliša za 2011. godinu i Planova zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2011 godinu.

Između ostalog obavljali su i slijedeće poslove:

- provodili inspekcijske nadzore;
- sudjelovali u postupcima tehničkih pregleda elektroenergetskih objekata i postrojenja;
- pružali stručnu pomoć inspektorima u područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih složenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti, profesionalnosti i postizanja boljih rezultata rada elektroenergetskih inspektora;
- pripremali različita pojedinačna izvješća, redovita mjesečna izvješća i godišnje izvješće o radu,
- obavljali uvide u postupanja elektroenergetskih inspektora iz područnih jedinica, po izvršenim inspekcijskim nadzorima,
- provodili planiranja i koordinacije posebnih akcija nadzora u području elektroenergetike, te akcija nadzora u suradnji s drugim inspekcijama tijela državne uprave;
- sudjelovali u predlaganju izmjena i dopuna zakona i izradi mišljenja o nacrtima
- prijedloga zakona;
- pripremili 1 nacrt drugostupanjskih rješenja na žalbu te
- sudjelovali u promjenama aplikativnog rješenja eOčevidnik elektroenergetskog inspektora.

10.1.3. Značajne pojave u radu elektroenergetskih inspektora

U području elektroenergetike inspekcijski nadzori obavljaju se većinom prema tehničkim propisima koji su temeljem Zakona o normizaciji („Narodne novine“, br. 55/96) preuzeti iz pravne regulative SFRJ, a primjenjuju se temeljem članka 39. stavak 1. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti („Narodne novine“, br. 20/10). Zbog stanja zakonske regulative, dosta propisa nije preuzeto Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjene sukladnosti, pa se pojedina područja tretiraju kao priznata tehnička pravila.

Dio propisa, Tehnički propis za niskonaponske instalacije („Narodne novine“, br. 5/10.) i Tehnički propis za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama („Narodne novine“, br. 87/08), donijelo je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u sklopu propisa za građevine. Izmjenom i dopunom Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 90/11) iz kolovoza 2011. godine dodan je novi stavak u članak 279., pa je omogućeno da primjenu propisa za električne instalacije i gromobrane nadziru i elektroenergetski inspektori, ali i dalje nemaju mogućnosti za donošenje upravnih mjera.

10.2. Područje nadzora rudarstva i rudarski inspektori

Inspekcijske nadzore koji se odnose na primjenu zakona i drugih propisa u području rudarstva provode rudarski inspektori i viši rudarski inspektori, a nadzori primjene ovih propisa obuhvaćaju istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, tehničke normative, zaštitu na radu, sigurnost ljudi i imovine, zaštitu od požara kod podzemnih rudarskih radova, izgradnju objekata i postrojenja u rudarskoj djelatnosti i uporabu objekata i postrojenja do završetka eksploatacije, uređenja eksploatacijom devastiranog prostora, uviđaje povodom smrtnih i grupnih nesretnih slučajeva i izvanrednih događaja koji prouzrokuju veću materijalnu štetu, obavljanja rudarskih mjerenja te izrade i dopune rudarskih planova i ostale dokumentacije, ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu.

10.2.1. Analiza rezultata rada rudarskih inspektora

U izvještajnom razdoblju inspekcijski poslovi rudarskih inspektora obavljani su sukladno Planu rada Inspektorata za 2011. godinu.

Prioritetne aktivnost rudarskih inspektora odnosile su se na utvrđivanju legaliteta na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, odnosno na rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishodene koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, te predmeta korištenja rudarskih postrojenja bez ishodene dozvole za upotrebu, pri tom postupajući po zahtjevima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, predstavkama o nelegalnoj eksploataciji mineralnih sirovina i drugim nepravilnostima.

Po utvrđenim nepravilnostima sukladno Zakonu, donošene su upravne mjere u vidu rješenja o otklanjanju nedostataka, rješenja o zabrani izvođenja rudarskih radova ili korištenja rudarskih postrojenja, provedeni su postupci kontrole izvršenja rješenja, te su sukladno kaznenim odredbama, pokretani prekršajni i kazneni postupci, kao i zahtjevi za oduzimanje imovinske koristi stečene nelegalnom eksploatacijom mineralnih sirovina.

Pored navedenog rudarski inspektori provodili su redovne inspekcijske nadzore na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina kod registriranih rudarskih subjekata sa ishodenom koncesijom za eksploataciju mineralnih sirovina, a aktivnosti rudarskih inspektora ogledaju se još u:

- prikupljanju i dostavi podataka po zahtjevu Agencije za upravljanje državnom imovinom i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske,
- izdavanju potvrda o provedenim mjerama osiguranja i mjerama zaštite i sanaciji istražnih prostora i eksploatacijskih polja u postupcima smanjenja i brisanja istražnih prostora i eksploatacijskih polja,
- očitovanjima o vođenju postupaka s osnova bespravnog istraživanja i/ili eksploatacije mineralnih sirovina u predmetima dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina po zahtjevima fizičkih i pravnih osoba i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske,
- sudjelovanje u provođenju stručnih ispita temeljem propisa,
- svjedočenje na sudskim raspravama glede podnijetih prijava,
- sudjelovanje u donošenju prijedloga za izmjenu postojećih propisa.

U 2011. godini provedeno **528 inspeksijska nadzora rudarska subjekta**, pri čemu je proveden nadzor **nad 538 objekata**.

U izvještajnom razdoblju donijeto je 78 rješenja što je 17 % manje u odnosu na 2010. godinu, od čega se 42 rješenja odnosi na zabranu radova, a 36 rješenja na otklanjanje nedostataka pri izvođenju rudarskih radova na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

U postupcima inspeksijskih nadzora rudarski inspektori putem nadležnih prekršajnih sudova pokrenuli 68 optužnih prijedloga zbog počinjenih 193 prekršaja, što je 47% utvrđenih prekršaja više nego u 2010. godine, a Državnom odvjetništvu podnesene su 42 kaznene prijave.

U kaznenim postupcima zatraženo je oduzimanje ostvarene imovinske koristi stečene bespravnom eksploatacijom mineralnih sirovina u vrijednosti preko 26 milijuna kuna.

Istovremeno je putem Državnog odvjetništva zbog nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina zatraženo pokretanje postupaka radi naknade štete Republici Hrvatskoj u vrijednosti preko 66,3 milijuna kuna.

Očevidi po povredama na radu i havarijama u 2011. godini provedeni su u 5 slučajeva.

Također, rudarski inspektori u izvještajnom razdoblju provodili su akcije zajedničkih inspeksijskim nadzora sa inspekcijom zaštite okoliša, sukladno sporazumu o provedbi zajedničkih akcija inspeksijskog nadzora u području okoliša, pri čemu su provedena 22 zajednička inspeksijska nadzora. Provedba zajedničkih akcija nastaviti će se i u 2012. godini.

Kao važniji pokazatelji o radu rudarskih inspektora u 2011. godini mogu se navesti brojčani pokazatelji u tablici 9.

Tablica 9. - Važniji brojčani pokazatelji o radu rudarskih inspektora u 2011. godini.

	2010.	2011.	2011./2010.
1. Ukupan broj inspeksijskih nadzora	575	528	0,92
	1.1. Istražni prostor	20	0,85
	1.2. Eksploatacijsko polje	377	0,77
	1.3. Lokalitet	410	0,56
2. Ukupan broj objekata	701	538	0,77
3. Broj nadzora po prijavi	175	231	1,32
4. Uvidaji	4.1. Povrede na radu	4	1,25
	4.2. Havarije	0	
5. Broj donesenih rješenja	94	78	0,83
	5.1. O zabrani	43	0,98
	5.2. O otklanjanju nedostataka	51	0,71
6. Broj UP/II	8	17	2,13
7. Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja	11	7	0,64
8. Stranka postupila po rješenju	7	24	3,43

9. Broj optužnih prijedloga	77	68	0,88
10. Broj utvrđenih prekršaja	131	193	1,47
11. Broj odluka prekršajnih sudova	33	7	0,21
11.1. Odbija se-zastara	18	1	0,06
11.2. kazne	15	6	0,40
12. Broj kaznenih prijava	40	42	1,05
12.1. odbačeno	5	2	0,40
12.2. Podignute tužbe	14	4	0,29
13. Broj prijedloga radi naknade štete	51	50	0,98
13.1. m ³	3.076.160,00	1.905.932,41	0,62
13.2. kuna	83.432.910,17	66.368.328,77	0,80

Naime, u području rudarstva obavljen je veći obim poslova u odnosu na prikazane rezultate prema aplikativnom rješenju eOčevidnik (tablica 9.). Razlog istog je što se eOčevidnik za rudarske inspektore počeo primjenjivati tek od 1. siječnja 2011. godine, pa su inspekcijski nadzori i postupanja vezana na predmete koji su započeti u prijašnjim godinama (prije 2011. godine) - ostali elektronski neevidentirani.

10.2.2. Djelovanje rudarskih inspektora u sjedištu Inspektorata

Postupajući u okviru svojih nadležnosti rudarski inspektori pripremali su nacрте drugostupanjskih rješenja za Povjerenstvo za žalbe, kao i prijedloge odgovora na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe Državnog inspektorata. U izvještajnom razdoblju, pripremali su ukupno 17 nacрта rješenja po žalbama na prvostupanjska rješenja rudarskih inspektora, dok je na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe pripremljeno 10 prijedloga odgovora.

Odjel u području rudarstva tijekom 2011. godine ukupno je zaprimio 485 predmeta, što je 15% više nego u 2010. godini, od čega je 42 neriješenih predmeta iz 2010. godine preneseno je u 2011. godinu, dok je tijekom 2011. godine riješeno 444 predmet što čini 92% zaprimljenih predmeta, a neriješenih je ostalo 41 predmet ili 8% koji se prenose u 2012. godinu.

Sveukupno u 2011. godini riješeno je 17% više predmeta, u odnosu na 2010. godinu.

Osim navedenog, sukladno zadacima, a i s ciljem što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća u području rudarstva, rudarski inspektori Službe nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i opreme pod tlakom, Odjel u području rudarstva, tijekom 2011. godine su:

- provodili inspekcijske nadzore,
- sudjelovali u postupcima tehničkih pregleda rudarskih objekata i postrojenja,

- provodili prikupljanje podataka i pripremali očitovanja i odgovore na zahtjeve Agencije za upravljanje državnom imovinom i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, nadležnih sudova, odgovore na novinarska pitanja, te predstavke,
- pružali stručnu pomoć inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u Područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih složenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti, profesionalnosti i postizanja boljih rezultata rada svih rudarskih inspektora prvog stupnja,
- pripremali različita pojedinačna izvješća, redovita mjesečna izvješća i godišnje izvješće o radu,
- obavljani su uvidi u postupanja rudarskih inspektora iz područnih jedinica, po izvršenim inspeksijskim nadzorima,
- provodili planiranja i koordinacije posebnih akcija nadzora u području rudarstva, te akcija nadzora u suradnji s drugim inspekcijama tijela državne uprave i
- sudjelovali u predlaganju izmjena i dopuna zakona i izradi mišljenja o nacrtima prijedloga zakona.

10.2.3. Značajnije pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora rudarskih inspektora

Novim Zakonom o rudarstvu („Narodne novine“, br. 75/09 i 49/11), proširena je obveza provođenja inspeksijskih nadzora rudarskih inspektora i na područje građenja u dijelu građevinskih iskopa koji se izводе u mineralnoj sirovini, a proširenje obveza rudarskih inspektora ogleda se i novim Zakonom o vodama („Narodne novine“, br. 153/09 i 130/11) u području značajnom za vodni režim.

Također, izražen je i dalje prisutan veliki obim poslova po zahtjevima Agencije za upravljanje državnom imovinom i Državnog odvjetništva, kojih je u 2011. godini zaprimljeno 141, poglavito u području nadzora gradnje građevina pri kojoj gradnji se vadi mineralna sirovina.

Za poslove ove djelatnosti, odnosno inspeksijskih nadzora koji se odnose na građevinske iskope tijekom 2011. godine angažirani su gospodarski inspektori koji su u svim područnim jedinicama Inspektorata posebno ovlašteni za nadzor u području rudarstva, a koji su na području Područne jedinice Zagreb polučili značajne rezultate, koje je potrebno u ovoj djelatnosti zadržati. Isto tako, na ovim poslovima iz područja rudarstva potrebno je značajnije angažirati ovlaštene gospodarske inspektore i na prostornom području drugih Područnih jedinica. Cilj navedenog je rasterećenje rudarskih inspektora koji se trebaju posvetiti temeljnoj zadaći, odnosno nadzoru provođenja rudarskih radova na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Ovakav obim poslova prioritetno iziskuje zapošljavanje nepopunjenih radnih mjesta rudarskih inspektora prema postojećem Pravilniku o unutarnjem redu Državnog inspektorata, kako je naprijed prikazano kao i povećanje ukupno planiranog broja rudarskih inspektora.

Prioritetna zadaća rudarskih inspektora i nadalje se ogleda na provođenju postupaka radi utvrđivanja legaliteta na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, odnosno na rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishodne koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, s ciljem sprječavanja otuđenja rudnog blaga kao imovine Republike Hrvatske, te procesuiranja nelegalnih radnji sukladno zakonu.

10.3. Područje nadzora opreme pod tlakom i inspektori opreme pod tlakom

Inspekcijski nadzor u području opreme pod tlakom obavljaju inspektori opreme pod tlakom i viši inspektori opreme pod tlakom nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje uporaba opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme, ispunjenje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u kotlovnica i ispunjenje propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba koje se bave eksploatacijom opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme.

10.3.1. Analiza rezultata rada inspektora opreme pod tlakom

Tijekom 2011. godine inspektori opreme pod tlakom obavili su **462 inspekcijska nadzora** kod pravnih i fizičkih osoba. Analitika nadzora po djelatnostima prikazana je u tablici 10.

Na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, obavljen je nadzor u području opreme pod tlakom prema Planu zajedničkih nadzora u području okoliša za 2011. godinu. O obavljenom nadzoru, utvrđenom stanju provedbe propisa u području opreme pod tlakom koji imaju utjecaj na okoliš, te naređenim i provedenim mjerama u području opreme pod tlakom, Inspektorat je podnio izvješća Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kao koordinatoru provedbe Plana zajedničkih nadzora za 51 pravnu osobu (2010. godine: 38) na cijelom području Republike Hrvatske.

Tablica 10. - Prikaz inspekcijskih nadzora i kontrola propisa inspektora opreme pod tlakom po djelatnostima

Redni broj	Djelatnost	Broj nadzora	Broj kontroliranih propisa
1.	Ostalo	190	537
2.	Prerađivačka industrija	130	344
3.	Proizvodnja i distribucija energije	15	42
4.	Trgovina	69	136
5.	Turizam	55	184
6.	Ugostiteljstvo	3	9
UKUPNO		462	1.252

Na temelju odredbi Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske, obavljen je nadzor u području opreme pod tlakom prema Planovima zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2011. godinu. O obavljenom nadzoru nad objektima na priobalnom i morskom području, utvrđenom stanju provedbe propisa u području opreme pod tlakom koji imaju utjecaj na zaštitu na moru, Inspektorat je podnio kvartalna izvješća Središnjoj koordinaciji za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Sveukupno je obavljeno 49 inspekcijskih nadzora (2010. godine: 30), od toga 27 u ronilačkim klubovima (2010. godine: 12), 12 u hotelima (2010. godine: 14) i 6 u marinama (2010. godine: 4), donijeto je 13 upravnih rješenja (2010. godine: 14) i podneseno je 12 optužnih prijedloga (2010. godine: 14).

Na temelju zaprimljenih zahtjeva od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te županijskih uprava za poslove graditeljstva obavljeno je 14 tehničkih pregleda (2010. godine: 16) izgrađenih građevina od značaja za Republiku Hrvatsku, odnosno županije i lokalnu samoupravu (industrijske i druge građevine s javnom namjenom, energetska-procesna postrojenja, rudarski objekti i postrojenja i dr.), u postupku izdavanja dozvola za njihovu uporabu.

Isto tako, na temelju zaprimljenih zahtjeva od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva obavljeni su nadzori nad primjenom propisa u području opreme pod tlakom za 25 glavnih projekata za građenje građevina u postupku za izdavanje dozvole za njihovo građenje.

Na temelju zaprimljenih prijava, predstavki i zahtjeva stranaka riješeno je 18 predmeta (2010. godine: 31).

Inspektori opreme pod tlakom donijeli su ukupno 98 upravnih rješenja (2010. godine: 96) od čega 91 upravno rješenje kojima su naređene potrebne mjere za otklanjanje nedostataka i 7 upravnih rješenja o zabrani rada.

Na temelju utvrđenih povreda propisa u obavljenim inspekcijskim nadzorima inspektori opreme pod tlakom podnijeli su i 67 optužnih prijedloga (2010. godine: 83) za pokretanje prekršajnog postupka zbog utvrđenih povreda materijalnih propisa.

Nastavno navedenom, tijekom 2011. godine, inspektori opreme pod tlakom započeli su s obvezatnim korištenjem aplikativnog rješenja eOčevidnik inspektora opreme pod tlakom pa se elektronska evidencija brojevanih pokazatelja razlikuje s obzirom na papirnatu evidenciju vođenu do 2011. godine.

Također su zaprimljene 23 odluke od kojih je kod 14 donesena presuda kojom se okrivljenik proglašava krivim zbog povrede propisa i neizvršenja rješenja.

10.3.2. Djelovanje inspektora opreme pod tlakom u sjedištu Inspektorata

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća inspektora opreme pod tlakom, Odjel u području opreme pod tlakom u sjedištu je surađivao je s drugim tijelima u provedbi Plana zajedničkih nadzora u području okoliša za 2011. godinu i Planova zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2011. godinu.

Odjel u području opreme pod tlakom između ostalog obavljao je:

- inspekcijske nadzore;
- tehničke preglede objekata i postrojenja u postupcima izdavanja uporabnih dozvola;
- uvide u glavne projekte objekata i postrojenja u postupcima izdavanja građevinskih dozvola;
- sudjelovao u radu radionice IPA 2007. – kemijska sigurnost;
- pružao stručnu pomoć inspektorima, u Područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih složenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti;

- profesionalnosti i postizanja boljih rezultata rada inspektora opreme pod tlakom;
- pripremao različita pojedinačna izvješća, redovita mjesečna izvješća i godišnje izvješće o radu;
- obavljao uvide u postupanja inspektora opreme pod tlakom iz područnih jedinica, po izvršenim inspekcijskim nadzorima;
- provodio planiranja i koordinacije nadzora u suradnji s drugim inspekcijama tijela državne uprave;
- sudjelovao u predlaganju izmjena i dopuna zakona i izradi mišljenja o nacrtima prijedloga zakona;
- sudjelovao u daljnjoj razradi aplikativnog rješenja eOčevidnik inspektora opreme pod tlakom.

11. PRAVNI POSLOVI I UNAPRJEĐENJE RADA INSPEKTORA KROZ KONTROLNO-INSTRUKTIVAN NADZOR

Služba pravnih poslova je unutarnja ustrojstvena jedinica u sastavu Inspektorata koja obavlja inspekcijske i druge poslove iz djelokruga Inspektorata koji nisu stavljeni u djelokrug drugih unutarnjih ustrojstvenih jedinica, a koji se odnose na normativnu djelatnost u svezi s izradom propisa i primjenom zakona i drugih propisa iz djelokruga Inspektorata, praćenje primjene i osiguranje izvršenja zakona i drugih propisa, vođenje upravnog postupka, izradu naputaka za rad inspektora, stručnih mišljenja i objašnjenja, davanje primjedbi i mišljenja na prijedloge zakona i drugih propisa upućenih Vladi Republike Hrvatske, praćenje odgovarajućih propisa objavljenih u službenim glasilima, izradu prijedloga akata iz svog djelokruga, poslove u svezi s postupkom odgovornosti za povrede službene dužnosti, nadzor nad radom inspektora glede pravilnosti vođenja inspekcijskog i upravnog postupka (kontrolno-instruktivni nadzor) i drugo.

Sukladno gore navedenom, tijekom 2011. godine, Služba pravnih poslova izrađivala je više uputa za jedinstvenu primjenu propisa, naputaka za rad inspektora, davala je prijedloge i mišljenja u vezi različitih pitanja, a sve iz djelokruga svog rada.

Nadalje, Služba pravnih poslova je davala odgovore na tužbe u predmetima prava na pristup informacijama, u predmetima u vezi s postupanjem inspektora i primjene propisa iz drugih službi Inspektorata kao i odgovore na pojedinačne upite stranaka u vezi s primjenom propisa iz djelokruga Inspektorata. U Službi su poduzimane i aktivnosti oko izrade prijedloga izmjena Zakona o Državnom inspektoratu – usklađivanje sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09.), kao i administrativno-tehnički poslovi za 9 sjednica Povjerenstva za žalbe Državnog inspektorata.

Tijekom izvještajnog razdoblja, u segmentu kontrolno-instruktivnog nadzora i unaprjeđenja rada provedena su 23 kontrolno-instruktivna nadzora inspektora u tri sjedišta područnih jedinica Inspektorata i u 8 ispostava u svih pet područnih jedinica.

Najveći dio realizacije godišnjeg Programa iz kontrolno-instruktivnih nadzora odnosio se na područne jedinice Zagreb, Osijek, Split i Varaždin, a realizacija se odvijala na slijedeći način - u:

- Područnoj jedinici Zagreb – 6 inspektora (1 inspektor rada u području radnih odnosa, 2 inspektora rada u području zaštite na radu i 3 gospodarska inspektora) u sjedištu PJ i ispostavi Karlovac;
- Područnoj jedinici Osijek – 6 inspektora (6 gospodarskih inspektora) u ispostavama Vinkovci, Vukovar i Đakovo;
- Područnoj jedinici Split – 6 inspektora (1 gospodarski inspektor, 4 inspektora rada u području zaštite na radu, 1 inspektor rada za radne odnose) u sjedištu područne jedinice i ispostavi Zadar;
- Područnoj jedinici Varaždin – 4 inspektora (3 inspektora rada za radne odnose, 1 inspektor rada u području zaštite na radu) u sjedištu područne jedinice i ispostavama Krapina i Koprivnica;
- Područnoj jedinici Rijeka – 1 inspektor rada u području zaštite na radu u ispostavi Pula.

Tijekom 2011. godine, zbog teške povrede službene dužnosti pokrenuto je 11 postupaka pred službeničkim sudom (za 5 gospodarskih inspektora, 4 inspektora rada za radne odnose, 1 djelatnika pisarnice i 1 pročelnika područne jedinice).

Kao teže povrede službene dužnosti kod navedenih vrsta inspektora, ističu se:

- nesavjesno izvršavanje službenih obveza,
- propuštanje poduzimanja radnji i mjera na koje je službenik ovlašten radi sprječavanja nezakonitosti,
- odbijanje izvršenja zadaće,
- neizvršavanje, nesavjesno, nepravodobno, nemarno izvršavanje službenih obveza,
- nezakoniti rad,
- ponašanje koje nanosi štetu ugledu službe,
- zlouporaba položaja,
- odbijanje izvršenja naloga,
- alkoholiziranost za vrijeme radnog vremena.

Od započetih postupaka zbog teške povrede službene dužnosti, službenički sud je u dva slučaja donio osuđujuću odluku kojom je viši gospodarski inspektor nepravomoćno kažnjen novčanom kaznom u visini 10 % plaće tijekom 3 mjeseca, te viši inspektor rada za radne odnose novčanom kaznom u visini 10 % plaće tijekom 4 mjeseca.

Nadalje, pravomoćno je okončan postupak po zahtjevu iz 2010. godine protiv inspektora zaštite na radu kojom odlukom je službenički sud oslobodio inspektora od odgovornosti. Ostali postupci su još u tijeku.

12. RAD POVJERENSTVA ZA ŽALBE DRŽAVNOG INSPEKTORATA

U izvještajnom razdoblju održano je 9 sjednica Povjerenstva za žalbe. Doneseno je ukupno 521 rješenje i 1 zaključak o spajanju, povodom žalbi stranaka na rješenja gospodarskih inspektora, inspektora rada, inspektora rada za zaštitu na radu, rudarskih inspektora te elektroenergetskih inspektora, i to za područja kako slijedi u tablici 11.

Tablica 11. - Pokazatelji rada Povjerenstva za žalbe

Područje	Broj rješenja	Broj zaključaka
Ugostiteljstvo i turizam	142	0
Promet roba i usluga	79	0
Zaštita potrošača	28	0
Tehničko zakonodavstvo	21	0
Ispitivanje sukladnosti	3	0
Nadzor hrane	2	0
Intelektualno vlasništvo	1	0
Radni odnosi	175	0
Zaštita na radu	52	0
Oprema pod tlakom	0	0
Rudarstvo	17	1
Elektroenergetika	1	0
Sveukupno:	521	1

Iz područja ugostiteljstva i turizma raspravljalo se o žalbama u sljedećim predmetima: zabrani pružanja ugostiteljskih usluga smještaja (kampovi, domaćinstva i dr.); zabrani pružanja ugostiteljskih usluga – pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka; zabrani pružanja ugostiteljskih usluga na prostoru za usluživanje na otvorenom; zabrani pružanja ugostiteljskih usluga od strane udruga; zabrani pripremanja i usluživanja pojedinih vrsta jela (najčešće pizze); naredbi otklanjanja utvrđenih nedostataka; zabrani kampiranja izvan organiziranih kampova; zabrani pružanja usluga turističke agencije; zabrani pružanja usluga u nautičkom turizmu; zabrani pružanja ostalih usluga u turizmu; nalogu uplate dužnog iznosa boravišne pristojbe; rješenja o dozvoli izvršenja i obustavi upravnog postupka.

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja ugostiteljstva i turizma je u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine pokrenuto 28 upravnih sporova.

U svim predmetima u kojima su pokrenuti upravni sporovi dana su pisana očitovanja na tužbe. Zaprimito je 28 presuda Upravnog suda Republike Hrvatske na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina, od kojih su u 22 slučaja tužbe odbijene, u 6 slučaja tužbe su uvažene, a rješenja Povjerenstva za žalbe poništena.

Također je doneseno i 1 rješenje Upravnog suda, u kojem je slučaju tužba odbačena zbog nepravovremenosti.

Iz područja prometa roba i usluga raspravljalo se o žalbama u sljedećim predmetima: zabrani obavljanja djelatnosti distribucije plina bez ugovora o koncesiji; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na veliko naftnim derivatima; zabrani prodaje poljoprivrednih proizvoda; odbacivanju žalbe; povratu u prijašnje stanje; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na malo izvan prodavaonice; dozvoli izvršenja rješenja; zabrani obavljanja trgovine na malo alkoholnih pića maloljetnim osobama; zabrani obavljanja komunalne djelatnosti prijevoza pokojnika bez

ugovora o koncesiji ili ugovora o povjeravanju tih komunalnih poslova; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine bez oznake radnog vremena prodavaonice; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na malo; kontroli mjerila mase; odgodi izvršenja rješenja; zabrani obavljanja djelatnosti opskrbe toplinskom energijom; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na malo duhanskim proizvodima; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na malo bez registracije; zabrani obavljanja djelatnosti transporta nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilom; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine na veliko; zabrani obavljanja djelatnosti trgovine bez rješenja o minimalnim tehničkim uvjetima; postupku po presudi Upravnog suda Republike i pravnom shvaćanju Upravnog suda; zabrani prodaje predmeta od plemenite kovine – srebra; zabrani uporabe mjerila koja ne udovoljavaju mjeriteljskim zahtjevima; zabrani obavljanja neregistrirane djelatnosti upravljanja zgradom; zabrani obavljanja djelatnosti upravljanja nekretninama i kontroli isticanja prodajnih uvjeta.

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja prometa roba i usluga u navedenom izvještajnom razdoblju pokrenuto je 27 upravnih sporova.

U svim predmetima u kojima su pokrenuti upravni sporovi dana su pisana očitovanja na tužbe. Zaprimljeno je 16 presuda Upravnog suda na tužbe protiv rješenja iz ranijih godina. U 10 slučajeva tužbe su odbijene, a u 6 su uvažene, a rješenja Povjerenstva za žalbe su poništena.

Iz područja zaštite potrošača raspravljano je o žalbama u sljedećim predmetima: primjeni odredbi Zakona o zaštiti potrošača; nadzoru odredbi Zakona o potrošačkom kreditiranju i odgodi izvršenja rješenja.

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja zaštite potrošača tijekom izvještajnog razdoblja pokrenuto je 9 upravnih sporova, u kojima su dana pisana očitovanja na tužbe.

Zaprimljene su 3 presude Upravnog suda donesene povodom tužbi na rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina. U sva tri slučaja tužbe su odbijene.

Iz područja tehničkog zakonodavstva raspravljano je o žalbama u sljedećim predmetima: povlačenju proizvoda sa tržišta Republike Hrvatske i naplate upravnog postupka; kontroli graničnih vrijednosti sadržaja hlapivih organskih spojeva u određenim bojama i lakovima; provjeri ispunjavanja tehničkih zahtjeva i ocjenjivanja sukladnosti električne opreme; povlačenju proizvoda sa tržišta Republike Hrvatske i zabrani stavljanja proizvoda na tržište Republike Hrvatske; kontroli stavljanja na tržište i distribucije građevinskih proizvoda; kontroli označavanja građevinskih proizvoda i opskrbljivanju građevinskih proizvoda tehničkim uputama; utvrđivanju udovoljavanja proizvoda koji se stavljaju na tržište i/ili na raspolaganje zahtjevima sigurnosti i ocjenjivanje sukladnosti; kontroli označavanja sirovinskog sastava, naziva tekstila i označavanja tekstila; kontroli građevinskih proizvoda prozora i vrata; kontroli primjene propisa koji određuju stavljanje na tržište, postojanje i ispravnost propisanih oznaka i isprava osobne zaštitne opreme; kontrole sigurnosti dječje odjeće s vezicama; utvrđivanju bitnih elemenata sigurnosnih zahtjeva za električnu opremu predviđenu za uporabu u određenim naponskim granicama i kontroli sirovinskog sastava i označavanja tekstilnih proizvoda.

U navedenom izvještajnom razdoblju pokrenuta su 3 upravna spora, a nije zaprimljena niti jedna presuda niti rješenje Upravnog suda na rješenja iz navedenog područja.

Iz područja ispitivanja sukladnosti raspravljano je o žalbama u sljedećem predmetu: zabrani obavljanja djelatnosti proizvodnje pekarskih proizvoda.

U navedenom izvještajnom razdoblju pokrenut je 1 upravni spor, a nije zaprimljena niti jedna presuda niti rješenje Upravnog suda na rješenja iz navedenog područja.

Iz područja nadzora hrane raspravljano je o žalbama u sljedećim predmetima: odbacivanju žalbe i nalogu nadoknade troškova ispitivanja originalno zapakiranog uzorka kestenovog meda. Tijekom izvještajnog razdoblja nije pokrenut niti jedan upravni spor, a nije zaprimljena niti jedna presuda niti rješenje Upravnog suda na rješenja iz navedenog područja.

Iz područja intelektualnog vlasništva tijekom izvještajnog razdoblja bila je jedna žalba u kojoj je raspravljano o povredi žiga.

Nije zaprimljena niti jedna presuda niti rješenje Upravnog suda na rješenja iz navedenog područja.

Iz područja radnih odnosa raspravljalo se o žalbama u sljedećim predmetima:

zabrani obavljanja djelatnosti - povratu u prijašnje stanje; ostvarivanju prava prednosti pri zapošljavanju; obustavi postupka; obračunu plaće, naknade plaće ili otpremnine; dostavi obračuna plaće; zabrani pružanja usluga za inozemnog poslodavca; prijedlogu za obnovu postupka; umnožavanju dokumentacije iz spisa; dostavi obračuna dospjele, a neisplaćene plaće i zabrani određivanja prekovremenog rada.

Protiv rješenja Povjerenstva za žalbe iz područja radnih odnosa tijekom izvještajnog razdoblja pokrenuta su 53 upravna spora, a Upravnom sudu su dostavljena očitovanja na tužbe.

Zaprimljena je 21 presuda Upravnog suda doneseno povodom tužbi na rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina. U jednom je slučaju tužba tužitelja uvažena.

Iz područja zaštite na radu Povjerenstvo za žalbe raspravljalo je o žalbama u predmetima - inspeksijskog nadzora nad primjenom propisa iz zaštite na radu i izvršenju rješenja.

Iz područja zaštite na radu na rješenja Povjerenstva za žalbe tijekom navedenog izvještajnog razdoblja pokrenuto je 5 upravnih sporova. Zaprimljene su 2 presuda Upravnog suda na rješenja iz ranijih godina. U oba slučaja tužbe su odbijene.

Iz područja opreme pod tlakom tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo žalbi.

Nije zaprimljena niti jedna presuda niti rješenje Upravnog suda na rješenja iz navedenog područja.

Iz područja rudarstva raspravljano je o žalbama u sljedećim predmetima:

zabrani eksploatacije oplemenjivanja sirovine tehničko-građevnog kamena; zabrani izvođenja rudarskih radova na eksploataciji mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, građevnog pijeska i šljunka; zabrani izvođenja rudarskih radova na eksploataciji mineralne sirovine gipsa; dozvoli izvršenja rješenja; spajanju upravnih stvari; zabrani izvođenja rudarskih radova na eksploatacijskom polju; zabrani eksploatacije mineralne sirovine ciglarske gline na prostoru u krugu ciglane; utvrđivanju bespravno eksploatiranih količina mineralne sirovine građevnog pijeska i šljunka.

Iz područja rudarstva na rješenja Povjerenstva za žalbe u navedenom izvještajnom razdoblju pokrenuto je 10 upravnih sporova, u kojima su dana pisana očitovanja na tužbe. Od Upravnog suda zaprimljena je 1 presuda po tužbi na rješenja Povjerenstva za žalbe iz ranijih godina. Prema načinu rješavanja tužba je odbijena.

Iz područja elektrotehnike tijekom izvještajnog razdoblja raspravljeno je o žalbi u predmetu - nalog dovođenja u tehnički ispravno stanje elektroenergetskog objekta.

U izvještajnom razdoblju nije zaprimljena niti jedna presuda niti rješenje Upravnog suda na rješenje iz navedenih područja.

Povjerenstvo za žalbe Inspektorata u više je navrata tijekom izvještajnog razdoblja ukazivalo na najčešće pogreške uočene u prvostupanjskim rješenjima, koje su slijedeće:

- pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje,
- postupanje protivno odredbama Zakona o općem upravnom postupku (u manjoj mjeri te pogreške primijećene kod primjene materijalnih propisa),
- pogrešna primjena materijalnog prava zbog toga što inspektori nedovoljno prate i proučavaju propise iz svoje nadležnosti, a što ima za posljedicu nepotpuno i pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja,
- neprovođenje pripremnih radnji prije provedbe inspekcijskog nadzora (uvidom u Obrtni registar koji vodi nadležni ured, odnosno Upisnik o minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata koji se ne kategoriziraju), radi utvrđivanja činjenice legaliteta rada nadziranih subjekata,
- izreka pobijanog rješenja je nejasna ili u proturječnosti s obrazloženjem,
- iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja,
- neuredna dostava prvostupanjskih rješenja koja se provodi suprotno odredbama ZUP-a,
- u rješenjima kojima se nalaže uplata dugujućeg iznosa boravišne pristojbe ne vodi se računa o roku zastare na novčana potraživanja, a u takvim rješenjima se ne vodi računa o rokovima za koje se utvrđuje iznos duga boravišne pristojbe,
- nepoštivanje procedure vezano za izdavanje usmenog rješenja,
- nepotpuno rješenje,
- nevođenje računa o pravilima postupka,
- povrede načela zakonitosti i
- nemogućnost izvršenja prvostupanjskog rješenja jer je izvršeno prije donošenja prvostupanjskog rješenja.

Zbog gore navedenih razloga prvostupanjska su rješenja poništena ili oglašena ništavim. Po obavještanju pročelnika područne jedinice o ovakvim rješenjima, u 2011. godini je u područnim jedinicama napravljena edukacija inspektora kojima su rješenja riješena na gore naveden način, kako bi isti bili spremniji kod budućeg kvalitetnijeg rješavanja predmeta.

Sveukupan broj od **521 rješenja** (20% više od prošle 2010. godine) Povjerenstva za žalbe donesenih povodom žalbi stranaka, prema načinu rješavanja možemo prikazati kako slijedi:

- 417 žalbi je odbijeno,
- 39 rješenja je poništeno, a predmeti vraćeni na ponovni postupak
- 14 rješenja je poništeno u cijelosti,
- 3 rješenja su izmijenjena,
- 5 žalbi je odbačeno,
- 6 rješenja su proglašena ništavnim,
- 4 žalba je odbijena, a rješenje poništeno,
- 3 rješenja su poništena i donesena su nova,
- 6 rješenja je obustavljeno,
- 2 žalbe odbijene, a točke poništene,
- 12 žalbi odbijeno a rješenja poništena i donesena nova,
- 8 žalbi odbijeno a točka se mijenjala,
- 1 žalba odbijena i mijenjan dispozitiv, a
- 1 točka dnevnog reda poništena, a rješenje vraćeno na ponovni postupak.

Isto tako, Povjerenstvo za žalbe donijelo je i 1 zaključak o spajanju.

Na donesena rješenja u 2011. godini pokrenuta su 136 upravna spora (30, 76% više nego u 2010. godini) i to:

- 28 iz područja ugostiteljstva i turizma;
- 27 iz područja prometa roba i usluga,
- 9 iz područja zaštite potrošača,
- 3 iz područja tehničkog zakonodavstva,
- 1 iz područja ispitivanja sukladnosti,
- 53 iz područja radnih odnosa,
- 5 iz područja zaštite na radu,
- 10 iz područja rudarstva, na koja su dana očitovanja na tužbe Upravnom sudu.

13. UNUTARNJA REVIZIJA I FINANCIJSKO UPRAVLJANJE I KONTROLA

Odjel za unutarnju reviziju je ustrojen na najvišoj organizacijskoj razini prema članku 21. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru ("Narodne novine", broj 141/2006.), tzv. *Public Internal Financial Control*, te je ustrojstveno i funkcionalno isključivo i izravno odgovoran čelniku korisnika proračuna, odnosno glavnom inspektor Inspektorata.

Funkcionalna neovisnost jedinice za unutarnju reviziju ostvaruje se njezinom neovisnošću o drugim ustrojstvenim jedinicama pri planiranju rada, provođenju unutarnje revizije i izvješćivanju. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Inspektorata od svibnja 2005. godine i Pravilnikom o unutarnjem redu Inspektorata kojim su propisani uvjeti za rad, opis radnih mjesta i broj izvršitelja, na sistematizirana radna mjesta raspoređena su tri djelatnika.

13.1. Analiza rezultata rada unutarnjih revizora

Odjel za unutarnju reviziju poticao je stručno usavršavanje kako bi se osigurala visoka razina stručnog znanja unutarnjih revizora, te se stručno usavršavanje unutarnjih revizora realiziralo u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom.

Tijekom 2011. godine planirane su četiri (4) revizije od kojih je obavljena samo jedna (1).

Na žalost, jedna revizija je zaustavljena od strane Središnje harmonizacijske jedinice u trenutku kada je bila pri kraju izrade, uz obrazloženje da Inspektorat nije nositelj projekta *IPA 2007-Zdravlje i zaštita na radu* - već korisnik.

Razlog neobavljanja četiri revizije u 2011. godini je i fluktuacija (odlazak na drugo radno mjesto, mirovina) i apsentizam (porodiljni dopust) zaposlenika u Odjelu za unutarnju reviziju, koja je rezultirala potrebom za dodatnim obrazovanjem zaposlenika, tj. provođenjem edukacije za zvanje unutarnjeg revizora.

Unutarnja revizija koja je obavljena u 2011. godini je - **Revizija održivosti završenih projekata iz programa PHARE 2005.**

Nakon provedene revizije i utvrđenih nalaza ukupno su dane 4 preporuke. Preporuke nisu provedene u 2011. godini iz razloga što nisu ni definirane politike za provedbu preporuka ali su zato imenovani sudionici koji bi ih proveli.

Odjel za unutarnju reviziju tijekom 2011. godine realizirao je slijedeće aktivnosti:

- prošao edukaciju unutarnjih revizora od strane Središnje harmonizacijske jedinice (pet modula);
- obavio unutarnje revizije pod mentorstvom ovlaštenog unutarnjeg revizora za javni sektor, iz Ministarstva financija – Uprave za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole;
- izradio Godišnji plan i Strateški plan rada;
- pratio ostvarivanja Strateškog plana, Godišnjeg plana i planova pojedinačne revizije;
- pratio provođenja preporuka;
- surađivao s ostalim ustrojstvenim jedinicama Državnog inspektorata;
- obavljao ostale poslove bitne za funkcioniranje Odjela za unutarnju reviziju;
- surađivao sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom, Državnim uredom za reviziju i odjelima unutarnje revizije u drugim tijelima državne uprave.

Tijekom 2012. godine Odjel za unutarnju reviziju svoje aktivnosti usmjeriti će na:

- daljnju implementaciju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru,
- kontinuirano praćenje provođenja preporuka,

- izradu Strateškog plana, Godišnjeg plana i godišnjeg izvješća,
- praćenje ostvarivanja Strateškog plana, Godišnjeg plana i planova pojedinačnih revizija, te će
- obavljati ostale poslove koji uključuju suradnju s gore navedenim tijelima i svim ostalim ustrojstvenim jedinicama unutar Inspektorata.

13.2. Financijsko upravljanje i kontrola u Državnom inspektoratu

Kako je na temelju Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru („Narodne novine“ br. 141/06.) u Republici Hrvatskoj i Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru (na snazi od 4. siječnja 2007. godine), te Vlade Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru za razdoblje od 2009. - 2011. godine, nastala obveza Inspektorata, kao tijela državne uprave, da uspostavi istoimeni sustav, Inspektorat je u 2011. godini nastavio s uspostavom sustava financijskog upravljanja i unutarnjih kontrola (dalje u tekstu: FMC) u cilju odgovornijeg, transparentnijeg i uspješnijeg upravljanja odobrenim sredstvima iz državnog proračuna.

Kako su već u 2010. godini obavljene aktivnosti imenovanja odgovorne osobe za nepravilnosti, reimenovanja članova radne grupe za pitanja uspostave FMC-a, popisivanja i opisivanja glavnih poslovnih procesa i postupaka (podprocesa), te je napravljen slikovni prikaz podprocesa kroz dijagrame tijeka i izrađena knjiga (mapa) poslovnih procesa, u 2011. godini nastavljeno je s primjenom poslovnih procesa kao i definiranjem poslovnih rizika.

Kako bi se rizici poslovanja što bolje prepoznali i opisno definirali, koordinator za uspostavu registra rizika Inspektorata organizirao je susret predstavnika Ministarstva financija (tijelo zaduženo za uspostavu FMC- a kod svih korisnika proračunskih sredstava) i koordinatora za rizike u Inspektoratu. Predstavnici Ministarstva financija održali su u veljači 2011. godine, u prostorijama Inspektorata, jednodnevnu radionicu naziva „Upravljanje rizicima“. Navedena radionica približila je prisutnima ciklus upravljanja rizicima, od definiranja rizika do izvješćivanja kao i općenito dala širu sliku važnosti razmišljanja o potrebi definiranja rizika i njihovoj ulozi u sustavu unutarnjih financijskih kontrola.

Po održanoj radionici došlo je do popisivanja rizika unutar pojedinih ustrojstvenih jedinica koordinatora za rizike rezultat čega je ustrojavanje *Registar rizika Inspektorata*. U prosincu 2011. godine donesena je i *Strategija upravljanja rizicima Inspektorata*.

Inspektorat je ispunio i svoju zakonsku obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o uspostavi FMC-a za 2010. godinu.

14. PROVEDBA ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Na način izvršavanja poslova odnosa s javnošću u Državnom inspektoratu izravno su utjecala tri ključna čimbenika: osnovni poslovi Inspektorata (nadzor provedbe propisa u određenim upravnim područjima, odnosno obavljanje inspeksijskih nadzora nad primjenom propisa iz nadležnosti tijela kod pravnih i fizičkih osoba), definirani strateški ciljevi poslovanja (definirani u *Strateškom planu Inspektorata za razdoblje 2011 – 2013.*), te stupanj i priroda interakcije Inspektorata s okolinom.

Položaj odnosa s javnošću određen Pravilnikom o unutarnjem redu Inspektorata, uređen je u organizacijskoj jedinici Kabinet glavnog inspektora, a poslove je izvršavao I izvršitelj na radnom mjestu glasnogovornika / službenika za informiranje. Što se tiče organizacijskih, materijalnih, tehničkih i drugi uvjeta potrebnih za kvalitetno izvršavanje poslova odnosa s javnošću, oni se nisu promijenili u odnosu na prethodnu izvještajnu, 2010. godinu.

Odnosi s javnošću u Državnom inspektoratu odvijali su se u tri segmenta: odnosi s medijima, odnosi s građanima i rješavanje upita temeljem zahtjeva za pristup informaciji. S obzirom da je i vanjsko i unutarnje okruženje bilo promjenjivo i dinamično, te su nastajale vrlo kompleksne situacije, provodili smo i reaktivne i proaktivne odnose s javnošću, odnosno ciljevi informiranja su prilagođavani okolnostima: od izvještavanja o već donesenim odlukama i/ili poduzetim mjerama, do reagiranja, kandidiranja tekućih tema i interakcije s javnošću.

Modeli komunikacije koji su primjenjivani bili su uvjetovani vrstom informacije i njenim korisnicima. S obzirom da su informacije kojima raspolažemo iz tri kategorije: upravne informacije (odnose se na postupke i procedure djelovanja, propise, akte), informacije važne za opću javnost te informacije od pojedinačnih interesa (neposredan interes podnositelja zahtjeva za pristup informaciji) - primjenjivali smo dva modela komunikacije: neizravnu komunikaciju (jednosmjerni prijenos informacija kroz uporabu nekog od kanala) i izravnu (dvosmjernu) komunikaciju sa zainteresiranim stranama, uz napomenu da je zbog pritiska određenih tema iz okruženja (društveno - kulturološki, ekonomski i politički čimbenici), povremena dvosmjerna komunikacija bila s neuravnoteženim učincima.

Alati koji su korišteni bili su prilagođeni tipu i sadržaju informacije, te distribucijskim kanalima (službena internetska stranica Inspektorata, tiskani i elektronski mediji i dr.).

U izvještajnoj godini ovome tijelu upućeno je sveukupno 536 upita i 21 zahtjeva za informacijom.

▪ *Odnosi s medijima*

Od ukupno navedenog broja bilo je **349 novinarskih upita**. Velika većina upita zaprimljena je putem e-pošte (više od 80%), a preostali putem telefona, odnosno telefaksa. Unutar 24 sata riješeno je iznad 85% upita, dok je za preostale upite bilo potrebno dulje vrijeme rješavanja (ne više od 5 radna dana) radi prikupljanja i obrade traženih informacija izvan sjedišta tijela, nemogućnosti davanja istih do okončanja inspeksijskih nadzora ili drugih okolnosti. Najčešće obrađivane teme bile su iz područja radnih odnosa (više od polovice), zatim iz područja zaštite potrošača, ugostiteljstva i turizma, te nezakonitog (neregistriranog) obavljanja djelatnosti.

▪ *Odnosi s građanima*

Građani su putem e-pošte na odnose s javnošću Inspektorata (javnost@inspektorat.hr) uputili **187 upita** (što ne uključuje predstavke pravnih osoba i obrtnika). Unutar tri radna dana riješeno je iznad 70 % upita, a preostali su riješeni unutar 5 radnih dana. Najčešća pitanja odnosila su se

na način ostvarivanja prava u smislu Zakona o zaštiti potrošača, Zakona o radu i pratećih propisa, Zakona o općem upravnom postupku, te pojašnjenja u smislu nadležnosti Inspektorata.

Uz pružanje informacija novinarima i građanima na temelju upita, po potrebi su izrađivane informacije od javnog interesa, te reagiranja i ispravci neistinitih informacija objavljenih u medijima; obavljani su administrativni poslovi, izrađene su *Smjernice za rad u odnosima s medijima*, ostvarena je suradnja na projektu zajedničke web stranice Koordinacijskog tijela za provedbu prava intelektualnog vlasništva kao i drugi poslovi.

▪ **Provedba Zakona o pravu na pristup informacijama**

Zaprimljen je i obrađen sveukupno **21 zahtjev** za ostvarivanje prava na pristup informacijama, sukladno odredbama predmetnoga Zakona, od kojih su samo dva zahtjeva odbijena (u prvom slučaju je pristup traženoj informaciji već bio omogućen istom podnositelju zahtjeva, a u drugom slučaju tražena informacija bila je klasificirana stupnjem tajnosti sukladno Zakonu o Državnom inspektoratu). Ostvarivanje prava na pristup informacijama omogućeno je svim zainteresiranim korisnicima prava u skladu s uvjetima i ograničenjima iz zakona, svima na jednak način i pod jednakim uvjetima. Izvršene su i obveze utvrđene člankom 25. Zakona o pravu na pristup informacijama kojim je Inspektorat u propisanom roku podnio izvješće nadležnom tijelu, Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Prema obimu i strukturi obavljenih poslova može se zaključiti da je Inspektorat tijelo državne uprave u kojem se provodi transparentno, odgovorno, pravodobno i točno izvješćivanje javnosti, što se vidi iz svakodnevne komunikacije s građanima, novinarima i ostalim zainteresiranim skupinama. Nastavno na navedeno, u izvještajnoj godini, zadovoljeni su osnovna svrha i cilj odnosa s javnošću Inspektorata.

15. ZAKLJUČAK

Tijekom izvještajne godine, od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2011., Inspektorat je posvetio posebnu pažnju ostvarivanju svojih strateških ciljeva poštovanja. Nastojeći maksimalno efikasno raspolagati s svim svojim resursima, od materijalnih: ljudskih potencijala, opreme, odobrenih financijskih sredstava iz državnog proračuna do onih intelektualnih vrijednosti koje je Inspektorat poticao, poglavito unutarnjom edukacijom i to u svim svojim ustrojstvenim jedinicama.

Vladi Republike Hrvatske predlaže se usvajanje Izvješća o radu Inspektorata za 2011. godinu sa prijedlogom mjera za učinkovitiji rad inspektora Inspektorata.

GLAVNA INSPEKTORICA

Božena Vrbanić

PRILOZI

Radi što kvalitetnijeg prikazivanja analiziranih rezultata iz inspekcijskih nadzora, u prilogu se u tabličnom obliku prikazuju najbitniji brožčani pokazatelji iz analize inspektora rada i gospodarskih inspektora.

Tablice izvješća u prilogu su slijedeće:

- Tablica 1. Brožčani podaci o radu inspektora rada u 2011. godini;
- Tablica 2. Važniji pokazatelji o radu inspektora rada u području radnih odnosa u periodu od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine;
- Tablica 3. Važniji pokazatelji o radu inspektora rada u području zaštite na radu u periodu od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine;
- Tablica 4. Područja djelatnosti poslodavaca kod kojih je obavljen nadzor zbog ozljeda na radu u 2011. godini;
- Tablica 5. Rezultati rada gospodarskih inspektora u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine.

Tablica 1. - BROJČANI PODACI O RADU INSPEKTORA RADA U 2011. GODINI

INSPEKTORI RADA		R.br.	U području radnih odnosa	U području zaštite na radu	UKUPNO	
Broj inspeksijskih nadzora		1	17.970	9.486	27.456	
Broj predmeta	Neupravnih	Prijava i/ili predstavaka	2	6.627	759	7.386
		Akcijskih nadzora	3	2.379	1.076	3.455
		Uvjeta, suglasnosti i sl.	4	194	142	336
		Ostalo	5	8.770	164	8.934
	Upravnih	Donijetih rješenja	6	1.751	4.599	6.350
		Ukupno nedostataka i zabrana	7	1.751	6.611	8.362
Kazne na mjestu počinjenja prekršaja		8	405	15	420	
Broj podnijetih prijava	Za prekršaj	Obaveznih prekršajnih naloga	9	56		56
		Prekršajnih naloga	10	65	2	67
		Optužnih prijedloga	11	6.384	2.892	9.276
		Zbroj prekršaja iz redaka 8, 9,10 i 11	12	14.806	5.376	20.182
	Za kazneno djelo	13	17	46	63	
Ukupan broj zaprimljenih odluka, odluka o zastari i izrečenih kazni*	Prekršaji	Odluka	14	3.316	1.551	4.867
		Broj presuda kojom se optužba odbija	15	41	11	52
		Broj odluka/ presuda kod kojih je nastupila zastara	16	10	4	14
		Broj presuda kojom se okrivljenik proglašava krivim	17	2.343	1.052	3.395
	Kaznena djela	Odluka	18	5	13	18
		Kazni	19	0	0	0
		Odbačene	20	1	0	1

*Navedena evidencija je dobivena iz eOčevidnika inspektora rada, dok je za Izvješće o radu Državnog inspektorata u 2010. godini analiza brojčanih pokazatelja o broju zaprimljenih odluka izrađena na temelju papirne evidencije.

Tablica 2. - VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU INSPEKTORA RADA U PODRUČJU RADNIH ODNOSA U RAZDOBLJU OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2011. GODINE

Inspektori rada u području radnih odnosa			R. br.	UKUPNO		
Ukupan broj nadzora			1	17.970		
Ukupan broj radnika kod poslodavca ili u org. jedinici			2	971.036		
Utvrđeno stanje	Broj radnika koji su radili nezakonito	Bez uručene potvrde o sklopljenom ugovoru o radu	sveukupno	3	1.937	
			od toga žene	4	893	
		Bez uručene prijave na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje	sveukupno	5	249	
			od toga žene	6	119	
		Bez prijave nadležnim tijelima osiguranja - HZZO	sveukupno	7	1.563	
			od toga žene	8	688	
		Bez prijave nadležnim tijelima osiguranja - HZMO	sveukupno	9	1.569	
			od toga žene	10	693	
		Uz prijavu nadl. tijelima osig. sa zakašnjenjem - HZZO	sveukupno	11	1.041	
			od toga žene	12	460	
		Uz prijavu nadl. tijelima osig. sa zakašnjenjem - HZMO	sveukupno	13	878	
			od toga žene	14	384	
		Broj stranaca koji su radili protivno propisima		sveukupno	15	608
				od toga žene	16	95
	Broj radnika za koje je utvrđeno da im poslodavac nije uručio obračune plaće, naknade plaće ili otpremnine	čl. 85. st. 1. ZR	sveukupno	17	1.156	
			od toga žene	18	507	
		čl. 85. st. 2. ZR	sveukupno	19	3.640	
			od toga žene	20	1.525	
	Broj radnika kojima nije isplaćena minimalna plaća		sveukupno	21	9.357	
			od toga žene	22	3.762	
	Broj pritužbi vezano uz čl. 130. ZR		sveukupno	23	8	
			od toga žene	24	5	
	Broj pritužbi vezan uz diskriminaciju	Osoba koje traže zaposlenje	sveukupno	25	1	
			od toga žene	26	0	
		Zaposlenih radnika	sveukupno	27	1	
			od toga žene	28	1	
	Broj radnika za koje je utvrđeno da nezakonito rade	Prekovremeno	sveukupno	29	2.130	
			od toga žene	30	1.046	
		Noću	sveukupno	31	41	
			od toga žene	32	17	
		U preraspodijeljenom radnom vremenu	sveukupno	33	222	
			od toga žene	34	87	
		Kojima je uskraćeno pravo na tjedni odmor	sveukupno	35	502	
			od toga žene	36	290	
	Poduzete mjere	Broj obavijesti drugim tijelima državne uprave		37	3.768	
		Broj izrečenih kazni na mjestu počinjenja prekršaja		38	405	
Broj obaveznih prekršajnih naloga		39	56			
Broj prekršajnih naloga		40	65			
Broj optužnih prijedloga		41	6.384			
Zbroj prekršaja		42	14.806			
Broj rješenja		43	1.751			
Broj zaključaka		44	7			
Broj kaznenih prijava		45	17			

Tablica 3. - VAŽNIJI POKAZATELJI O RADU INSPEKTORA RADA U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU U PERIODU OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2011. GODINE

Redni broj	Vrsta obavljenih nadzora / poslova	Broj nadzora	Broj poduzetih inspekcijskih mjera												Broj obavjesti po čl. 32. ZDI
			Doneseno rješenja				Broj rješenja o izvršenju (Broj zaključaka o dozvoli izvršenja)	Pečaćenje sredstava rada	Naplaćenih kazni na mjestu izvršenja		Optužni prijedlog		Kaznena prijava		
			o otklanjanju nedostataka		o zabranama				Broj kazni	Ukupan iznos	Broj zahtjeva	Broj prekršaja	Broj zahtjeva	Broj počinitelja	
			Broj rješenja	Broj nedostataka	Broj rješenja	Broj zabrana									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Povodom ozljede na radu iz čl. 72. st. 1. ZZR (a)	1245	352	429	482	567	1		2	1.200,00	561	949	41	54	30
2	Povodom odbijanja rada radnika temeljem čl. 79. ZZR (b)	3	2	2	1	1				0,00	1	1			
3	Povodom utvrđene prof. bolesti iz čl. 72. st. 4. ZZR (c)	47	9	22	5	6				0,00	6	11			
4	Povodom sumnje u prof. bolest iz čl. 83. st. 3. ZZR (d)	3	1	1	1	1				0,00	1	1			
5	Po podnescima (e; j, k, l)	681	256	434	170	236	1		3	1.900,00	237	537	1	1	36
6	Na gradilištima (f)	2250	326	468	728	1059				0,00	844	1492			17
7	Na šumarskim radilištima (f)	164	23	28	13	15			2	1.400,00	21	27			
8	Na radilištima u brodogradnji (f)	20	4	4	3	4				0,00	6	9			
9	Povodom ozljede iz čl. 72. st. 2 ZZR (g)	265	45	49	36	42			2	1.300,00	47	70	1	1	5
10	Kod poslodavaca u rizičnim djelatnostima (h)	2423	684	1027	329	426	6	2	4	3.000,00	495	909	2	8	13
11	Kod poslodavaca u drugim djelatnostima (i)	2385	710	1217	419	573	11	3	2	600,00	670	1370	1	2	13
Ukupno		9486	2412	3681	2187	2930	19	5	15	9.400,00	2892	5376	46	66	114

Tablica 4. - PODRUČJA DJELATNOSTI POSLODAVCA KOD KOJIH JE OBAVLJEN NADZOR ZBOG OZLJEDA NA RADU U 2011. GODINI

Oznaka djelatnosti	Naziv područja djelatnosti	Pojedinačne ozljede			Skupne ozljede				Ukupno teško ozlijeđenih i smrtno stradalih			
		Broj lakše ozlijeđenih	Broj teže ozlijeđenih	Broj smrtno stradalih	Ukupan broj skupnih ozljeda	Broj lakše ozlijeđenih	Broj teže ozlijeđenih	Broj smrtno stradalih	Radnika		Učenika / Naučnika	Drugih osoba
									M	Ž		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
A	Poljoprivreda, sumarstvo i ribarstvo	5	87	4	3	3	3		88	5		1
B	Rudarstvo i vađenje		2						1	1		
C	Prerađivačka industrija (bez brodogradnje)	31	335	3	7	12	7	1	292	52	2	
C.30.1.	Gradnja brodova i čamaca	1	42	1	1	2			42			1
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	5	22	1	1	1	1		22	2		
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	4	34	1	1		1	1	35	2		
F	Građevinarstvo	23	243	18	13	12	14	1	263	4		9
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikla	8	99	1	2	1	3		61	40		2
H	Prijevoz i skladištenje	8	78	1	2	4			73	4		2
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	5	41		2	4			23	18		
J	Informacije i komunikacije		8						7	1		
K	Financijska djelatnost i djelatnost osiguranja	1	6						1	5		
L	Poslovanje nekretninama	1	1						1			
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1	9						5	4		
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	7						5	2		
O	Javna uprava i obarana: obvezno socijalno osiguranje		8						3	3		2
P	Obrazovanje	1	36						6	29	1	
Q	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3	42		1			5	8	34		5
R	Umjetnost, zabava i rekreacija		6		1		2		7	1		
S	Ostale uslužne djelatnosti	7	43	2	2	2	1	1	36	8	2	1
UKUPNO		106	1149	32	36	41	32	9	979	215	5	23

Tablica 5. - Rezultati rada gospodarskih inspektora u razdoblju od 01. siječnja do 31. prosinca 2011. godine

UKUPAN BROJ ODLUKA (prezude + rješenja + prekršajni nalog)		61	3.930	4.363	134	43	848	7	150	137	9.623
--	--	----	-------	-------	-----	----	-----	---	-----	-----	-------

